

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-u. 5. :: Telefonszám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 4000 korona
Előfizetési ár egy hóra 35000K

FÉLRE A KISHITÜSÉGGEL!

Írta: BÁRÓ PRÓNAY GYÖRGY,

m. kir. miniszterelnökségi államtitkár, nemzetgyűlési képviselő.

A elfutó ó-esztendő szent Karácsonyának ünnepén szeretnék én is honfitársaim lelkébe írni egy gondolatot, amely ha kötelessége nemesül, előbbre viszi megcsontított hazánk, sőt a szenvedett nemzetünk sorsát. *Önbizalomra van szükségünk*, hogy a jövőben tovább építhessük azt a megkezdett munkát, amely eddigi eredményeivel feljogosít arra, hogy hinni tudjunk a magyar nép életképességében, akaraterejében s munkakészségében.

Kishitűségnek nem szabad bilincsekbe verne a magyar társadalom energiáit s az elmúlt év siettel befutott útjára kell csak visszatekintenünk, hogy legközelebbi feladatainkat majdan megoldhassuk. Vegyük számba, hogy az 1923-ik év a gazdasági konszolidáció terén, pénzügyi helyzetünk megstabilizálásán s a társadalmi élet nyugalmának helyreállításán mennyit fáradoztunk, mit produkált s hogy alkotmányos életünkben a nemzetgyűlés tekintélyének megővése által milyen nagy lépést tett előre akkor, amidőn az ország törvényhozásának házára visszazárta munkásságát. A nemzet jövőjébe vetett rendíthetetlen hitnek s az önbizalomnak minden akadályt legyőző ereje nélkül kivívhatta volna a magyar kormány, hogy Magyarország seméltelen belapcsoltsáék a világ nemzetekének együttműködésébe helyreálljon államosságunk tekintélye azok előtt a fórumok előtt, amelyek nemrégiben még ridegen elcsúszkáltak igazságunk meghallgatására és felajánulásunk szarai előtt!

Félre téve a kishitűséget, szállottunk sikra Európa színe előtt, hogy több sorsot verekedjünk ki egy helyrevert gazdaságilag tönkretett országnak, melynek pénze szédülételek zuhanást mutatott s amelynek társadalmi lelkülete épp a gazdasági bajok miatt majdnem megbomlásra fenyegetett. A szánálás nagy műve, mely első sorban elárította feljünk felől a békeállítatások által kötött jövótéli kötelezettség derékszögű vesélyét, nemcsak azt jelent számunkra, hogy gazdasági konszolidációnk, pénzügyi kibontakozásunk alapja vettett meg a magyar kormány és a nemzetek szövetségének együttesen kidolgozott újító programja alapján, hanem jelenti a nemzet számára azt megengedett légkört, amelyből egyedül méríthet az ország biztatást a békeállapotokhoz való teljes visszaférés elvárhatóságára.

Máris látjuk, hogy ez a gazdasági program visszazárta a gazdasági életfeltételeinket a realitás számítás lehetőségeit, megszabhatott a kereskedelmi és ipari a konjunktúrál s spekuláció élősdiéitől s lenézett, bizalmvesztett értelmierőnk, koronánk stabilizálódott, megtanítva az embereket újra takarékosagra és munkásszeretetre, amelynek érdemes elni.

A Magyar Nemzeti Bank felállításával biztosított nyert az ország arra, hogy pénze, értékében szilárdan, nem lesz többé hitvány papíros, hanem biztos bázisa a közgazdasági fejlődésnek. Vagy lehetett volna-e az ország felalós kormányfőriainak, a nemzet vezérének hatalmas önbizalma nélkül csak gondolni is arra, hogy a külföld támogatását, segítő jobbát megszerezzük magunknak ehhez az építómunkához? Pedig a külföldi kölesön figye tanuskok arról, hogy ma a világ gazdaság egyik tekintélyesebb országának pénzügye, az angol tőzsdén, nemcsak megcsúszása van a magyar kölesnek, hanem részjegyeinek árfolyama napról napra melkedik.

De a megtett s még ezután elkövetendő pénzügyi műveletek mellett nem szabad megfeledkeznünk az Európa államával kötött kereskedelmi szerződésnek nagy jelentőségéről sem, amely gyógyítólag és fellendítőleg fog kibatni egész gazdasági életünkre. S ha mindezek után rámutatunk arra, hogy a gazdasági konszolidáció kiépítésével karöltve folyt le a társadalmi rend, léke és köznyugalom helyreállítására iránuló céltudatos nagy munka, úgy hisszük, teljes képen az elmúlt év eredményeiről.

Csak még egyet! Örömmel láttuk, hogy a nemzeti közvélemény mellettünk állt abban a főrekvésünkben, hogy a nemzetgyűlési házszabályok revíziója által pótoljuk azt a hiányt, amelyen keresztül nem egyszer kísérelte meg visszaurrannai közéletünkbe sötét odáiból az a forradalmi szellem, mely egyszer már a sír szélére taszította az országot. — Tiszontóm azt a hazafias társadalmat, mely bizalmával erősített hennünket a nemzet legfőbb érdekeit védő és azokat szolgáló politikai főrekvésünkben arra kérve őket, hogy kiküszöbölve maguk közül minden választó ellentétet s félre téve a jövőben minden kishitűséget, ha ilyen eddig lelküket sorvasztotta volna, egyesüljenek a háza szeretetében Karácsony ünnepén és lépjenek át az új év küszöbén soha meg nem rendíthető magyar önbizalommal!

31 kommunista elítelt kegyelmet kapott.

Budapest, dec. 24. Magyarország kormányzója a karácsonyi ünnepek alkalmából 31 olyan elíteltnek kegyelmezett meg, akik a proletárdiktatúra alatt elkövetett büntendő cselekmények miatt súlyos fegyház és börtönbüntetésre ítélték k.

Az elítéltek a kormányzó kegyelme ténye folytán már el is hagyták a váci, soproni, szegedi, illetőleg a Maranosztrai fegyházakat, ahol eddig büntetésüket szenvedték és a karácsonyi ünnepeket már otthon tevéthetik családjuk körében.

Bethlen miniszterelnök nyilatkozata fontos politikai kérdésekről

A jövótéli kérdése változatlan. — A legitimizmusról. — Milyen lesz az új választói törvény. — Úszre országgyűlés lesz. — Védekezés az októberizmus ellen.

Budapest, dec. 24. Bethlen István gróf miniszterelnököt felkereste ma munkatársunk és megkérte, hogy nyilatkozzon a politikai helyzetről és az aktuális kérdésekről. A miniszterelnök a következő választ adta: — A jövótéli bizottság megszabta a maximumát annak, amit a legközelebbi 20 év alatt fizetünk kell. 1927-től kezdve 1943 december 31-ig meghatározott összegben állapították meg a szolgálatásokat. Három éven 21 millió aranykoronát vettek számba és a fennmaradó 179 millió aranykoronát készpénzben kell évi részletekben fizetni. Összes kötelezettségeink 200 millió aranykoronát tesznek ki.

A jövótéli bizottság februárban hozott határozatán semmiféle változtatás nem történt és ezen nem is akar senkiesem változtatni.

— Ami az Andrássy Gyula gróf legutóbbi beszédében érintett legitimismus kérdését illeti, a kormány álláspontja tekintetben nem változott.

Jogilag a kormány a meghozott törvények alapján áll, amelyek értelmében a királyság állapotában vagyunk.

— A nagyhatalmakkal való kötelezettségnek is eleget téve a kérdés politikai része feletti csak akkor fogunk dönteni, amikor az opportunus és amikor a külpolitikai és helypolitikai szempontok is az ország érdekében megjelölnek. Ez az idő még nem következett be és emellegva károsnak tartom a kérdés holtgátását, amelynek felvetését most csak arra tartom alkalmasnak hogy olyan kérdés körül támasztanak ellenítet, amely ezidőszárint nem bír elsőrendű fontossággal. Ennek a kérdésnek mostani fozogatlása csak az ország ártalmára lehet és így minden tekintetben a jelen pillanatban károsnak kell deklarálni.

— A választójogi javaslat letárgyalása után a főrendiház felállítására kerül a sor és

a főrendiház javaslatának megszavazása után a nemzetgyűlés átalakul országgyűléssé. — Remélem, hogy legközelebb az országgyűlésen a főrendiház megkezdheti működését.

— A választójogi javaslat nagyjából a rendeletben foglaltakat foglalja magában. Eltérések lesznek a részletekben, de ezek felett még most nem dönthet.

A kormány álláspontja az, hogy a helyzet az országban tilkosság szempontjából még nem éret megcélga.

Nyilvánvaló, hogy a fejlődés ná a végső etáppot fokozatosan el kell érni, harmóniában a nép kulturális fejlődésével és az ország politikai, gazdasági és nemzetközi konszolidálásával.

— Sajnálattal kell megállapítanom hogy olyan férfiak, akik a polgári politikusok közé sorozhatók és akik a meghatározottabban hirdették előttem az elválasztó választást a saját és októberista álláspont között és akik olyan pregnánsan tudtak ennek kifejezést adni, azok a parlamenti harcok folyamán elragadtatták magukat s teljes politikai egyetértésben járnak el azokkal, akik idefenn a magyar közéletben az októberi politika letéteményesei gyanánt szerepelnek.

— A szociáldemokrata párt működését főleg politikai térére tette át és ezáltal

megnehezítette a kormány munkáját a főrekvés, hogy a szociális problémák megoldását minél gyorsabban kereszül vigye.

Ezek a jelenségek kötelességévé teszik a kormányt, hogy kettős örséggel igyekezzék távollattani lelkületünköt az októberizmusnak azt a mérgező anyagát, amely most már másodikban veszélyezteli az ország nyugodt fejlődését. — Ilyen körülmények között az emigránsok hazatérésének siettetése nem kellene, hanem ellenkezőleg alkalmas arra, hogy a zűrzavar újabb hullámai borítsanak el a közéletet.

A szerbek felosztják a Radics pártot.

A vezetőséget letartóztatják

Belgrád, dec. 24. A MTH. jelenti: A minisztertanács tegnap este 6 óráig 9 óráig tartó ülésén a belügyminiszter és a külügyminiszter előadói jelentése alapján hosszas vita után elhatározta, hogy a Radics pártot a. államvédelmi törvény alapján felosztják és a vezetőséget letartóztatják, hogy a törvény előtt felelősségre vonhassák. A párt jelölő íveit megfogják semmisíteni. — Az eljárás a párt vezetősége és a főbizottság tagja ellen indul meg.

Politikai körökben a kormányt ez az elhatározása nagy meglepetéssel találta. Senki sem tudja megítélni, hogy a lépésnek milyen hatása lesz a szavazók körében, akiknek száma az elmúlt választáson fél millió volt.

Egy finom karrarari márványarc köré sorakozott a Déri muzeum sok ezer kincse

Emlékezések és gondolatok Déri Frigyesről — Az ő lelke nemes izzó magyar lélek volt — Mi indította Dérit gyűjteménye megalkotására — Írásjelek, melyek nincsenek megfejtve.

Mikor legelőször beléptem Déri Frigyes műtárgyakkal és festményekkel telezsúfolt kis szalonjába, — első pillanatban is arra gondoltam, hogy itt vigyázni kell minden lépésre, minden mozdulatra, mert nagyon könnyen kárt tehet az ember. Itt finoman kell járni, mert itt minden finomság, minden törékeny; itt minden drágaság és kincs. Alig hogy körüljártam szememet, egyszer csak előttem állott mosolyogva Déri ur. Hirtelen azt se tudtam, merre jött, olyan gyöngéden és halkán nyitotta és zárta a szomszéd szoba ajtaját és olyan nesztelenül közeledett felém, hogy ha soha nem láttam volna is azelőtt, akkor is biztosra vettem volna, hogy

ez az ember nem lehet senki más, csakis ennek a kincs-szalonnak a tulajdonosa.

Akik közelebről ismerték, emlékezhetnek, hogy mennyi puhaság, lágy-ság, könnyedség volt minden mozdulatában. Oly sima és halk volt a menése, mint az árnyéknak. És mind ez olyan érthető most már előttem. Akí rendes, mindennapi otthonában egyre kincsek között jár, ott él közöttük, napról-napra látja őket és gyönyörködik bennük, az ha kimegy az utcára, ha belevegyl az emberek társaságába, tömegébe, a zajba, a kenyérkeresők durva zivajjába: bizonyára akkor is azt hiszi, hogy finom, áttetsző, törékeny kincsek között jár. Ez volt Déri Frigyes kívülről nézve.

Aztán helytel kint meg s szembe ült velem. Szinte asszonyos szelidséggel nézett a szemembe. De én nem tudtam megállani, — bár beszélgetéseink folyamán gondolatban a firenzei Lorenzo Medici kápolnában jártunk, Rómában Mózés szobrát, Nápolyban a sötétkék tengert és Szielenában a citromligeteket néztük, — én még sem tudtam megállani, hogy rá ne pillantsak közbe-közbe a mellettünk álló díszasztalkán elhelyezett — esiszólt és homoruan köszörült üvegpoharakra, serlegekre, Láttam azt is, hogy az egyik olyan formájú, mint a tulipán a másik olyan, mint a hangarag: az egyiknek virágok vannak, a másikon vadászcímetek, a harmadikon tájképek. Tovább beszélgettünk, de én azért azt is megfigyelhettem, hogy az egyik kristályüveg, emez piros, amaz kék alapszínű,

sőt egy aranyozott szélű poháron — mely legelő, középen állott — méla a felírást is olvashattam, mely igaz, rövid volt, csak ennyiből állott: „Eljén a haza!”

Egy pillanatra megilletődtem, talán a szavam is elakadt, mert mindenre gondolhattam, csak arra nem, hogy e tarka-barka, kalejdoszkop-szerű látványtól lelkemben felébredt gyönyörűség egyszerre hazafias érzéssé változott. Déri Frigyes lelkében ez mindig így történt, mert az ő lelke nemes és izzó magyar lélek volt.

Majd csöndesen nézegettük a műtárgyakat. A szalon egyik oldalfalán sorakoznak a híres Kupeczky és Benzczur festmények. Alattuk a padló szőnyegén aranyozott bronz Budhaszobrok üldögélnék, keresztbe vetett lábakkal. Maga Déri ur írja katalógusában az egyikről, hogy „elmélyedő, nyugodt arkifejezésén enyhe jóság ül”. Ha csak lehetett, mindenbe ezt szerette belemagyarázni. A másik Budháról pedig, aki a lótuszvirág szirmán szintén keresztbe vetett lábakkal ül, így ír: „nyitott jobb kezén hosszukás fém-prizmát tart, mintegy jelképezve azt, hogy minden jótett valamely formájában eléri jutalmát. Bal keze oktatató mozdulatra vall”.

Egészen bizonyos, hogy egy hivatásos muzenári ember másképpen írta ezt a szobrot és egészen mást látta

a kinyújtott isten-kéz fém-prizmájában.

Avagy itt van a 18 kezű Kvangyin — szintén egy kínai bronzfigura, aki a katalógus szövege szerint adományokat osztogat a szűkölködőknek és a „hozzá imádkozóknak minden józan kívánságát képes teljesíteni”. Mennyi nemes idealizmus rejlik e sorokban és mennyire meg tudom érteni e mély érzésű embert, ha ezeknek a leíró szövegeknek azon részeit, melyek tulajdonképpen nem tartoznak a szoborra és egy szakszerű leírásban semmi helyük sem volna, az ő jóságos szívére ráolvasom. Mert Déri Frigyes szinte együtt élt tárgyával. Úg ydélgette azokat, mintha élők lettek volna és ha nem csalódom, ennek a jelenségnek nagyon megható s érdekes története van. Ugyanis gyászoló testvérei említették egyszer, — hogy a megboldogult műkincseit csak akkor kezdte nagyobb mérvben gyűjteni, mikor imádot felesége — 1910-ben, vadász-szerencsétlenség következtében — hirtelen meghalt. A következő évben Kauffungen bécsi tanárral elkészítette a mellszobrát „vigasztaló emlékül”.

„Ohajom arra irányul — mondja végtelen egyszerűséggel katalógusában, — hogy ezen mellszobor szeretett feleségem emlékére szintén a gyűjteményben állíttassék fel”.

Egyelőre itt, a szalonban, a Kupeczky, Benzczur képek és a Buddha istenek előtt, izléses talapzatra állította fel a szép karrarari márvány-szobrot. A szobrász-mester tört fényő gallyakat mintázott szimbólikus jelvényül reá és a megtört férj.

Déri Frigyes pedig, tűzhelyének eme szent oltárára keskeny, nemzetiszínű, selyempántlikát kötött. Ma is ott látható a szobor derekán az a szalag, mely egy sajátkezűleg kötött, parányi kis babérkoszorút tart. Úgy gondolom és hiszem, hogy a szobor felállításának napjától fogva két forrásból eredő sugallatra hallgatott. Az egyik a karrarari márványarc volt, mely azt suttogta neki: „Én már csak hideg kő vagyok..... Alkoss nagyot és végy körül engemet néma társakkal.....” A másik volt a piros-felhé-zöld szalag, mely egyre figyelmeztette: „Alkotásod a hazád.....” Déri Frigye mindkettőnek engedelmeskedett, mert nagy szíve csupa jóság volt és szeretet!

Nem láttam és nem hallottam, — mert a Sors másképp határozott, — de feltétlenül úgy kellett történnie, hogy mikor magános, pihenő óráiban műkincseit nézegette, azokat meg-megszólította, simogatta és beszélgetett velük. Arról a helyről, a melyen a tárgyakat megszohta, nem szívesen helyezte el azokat.

A karrarari márvány-arc társaságát egyre gyarapítani igyekezett. Magyar nyelvű katalógusának egyik példányát úgy költötte be, hogy minden lap után egy tiszta lap következék, amelyekre ő piros tintával, apró, sűrű, gyöngybetűkkel az újonnan szerzett tárgyakat bevezette — nagy pontossággal. Az egyik ilyen bejegyzés sorából végtelen szeretet sugárzik ki, mely így szól: „A. sz. 1. Fából faragott, aranyozott „Kegyelem istenség” (Kvónon); fenséges arkifejezéssel egy magas, lótusz-virág tró-

non ülő alak, koronázott fején három lángból kieredő kristály-golyó, mely az áldást osztogató harmat-gyöngyöt szimbolizálja. Az alak homlokát és mellét fém-ékesség díszíti, jobb kezében lótusz-virágot tart és az alak hát terét aranyozott, felhőket ábrázoló, domborművű szent fény fedezi”. Így jegyezte be valamennyi új szerzeményét, vagy ha valamely régebbiről új adatokat tudott meg, azokat pótlólag hozzáírta. Így olvassuk az egyik Szinnyei Merse-képről: „Ezen festmény nem Szinnyei Mersének alkotása. Haberdtzel, a bécsi modern képtárnak igazgatója szakértő állítása szerint egy igen művészes alkotása egy angol mesternek,

kinek eredeti szignálását Röntgen sugarak útján lehetne kideríteni”.

Ez a tulságba menő atyai gondoskodás, ápolgatása, becézgetése a tárgyaknak, szinte megindítja az embert. Műkincseit örökösön fürkészte s amit csak gondolt, vagy csak sejtett azok felől, amit neki a formák vagy az ornamensek titokzatos szövevényei fel-felesillantottak agyában, ő azokat is leírta, ami sokszor megtéveszti a szemlélőt, aki a katalógus alapján keresi a tárgyakat.

Magam is így jártam annak idején az egyik török szőnyeggel. Ez a gyönyörű, nagyértékű díszmunka a szalonban levő keretevre van ráterítve. Vörös és zöldes színű evlencei bársony alapra arany és ezüst himzéssel virágok, levelek, építészeti tagok, stilizált keverékek van rárakva. A szőnyeg átvizsgálása után elolvastam a katalógus ide vonatkozó leírását és meglepődve láttam, hogy e szerint a szőnyeg

„török írásjelekkel van díszítve. Az írásjelek még nincsenek megfejtve.”

Újra a szőnyeghez térdeztem és kezdeztem keresni rajta a török írásjeleket. Aranyrojtos szőlőtől többször végig bogarásztam, a hátulját is megtekintettem, de az említett írásjelekre nem tudtam ráakadni..... Aztán úgy történt, hogy nekem hivatalból gyakran meg kellett fordulnom Déri Frigyes műkincsei között. Valahányszor a török szőnyegre esett tekintetem, mind annyiszor eszembe jutottak a rejtések török írásjelek, melyek még nincsenek megfejtve. Gondoltam, hogy talán csak én vagyok gyakorlatlan s nem tudom azokat észrevenni. Azért valamelyik nap, hogy ott jártam, — újra ráhajoltam a brokát himzésekre és amint kezdem fürkészni, összegöngyölt selyemszalagok esomóját vettem észre a szőnyegen. Aranybetűs felírásukról azonnal felismertem, hogy azok néhai Déri Frigyes sirkoszorúinak szalagjai.....

És én nem kerestem többé a szőnyegen a török írásjeleket, hiszen úgy nincsenek megfejtve és talán nincsenek is rajta a szőnyegen, csak egy finom, bronzony 12-13 látomásai voltak s aztán halandó ember minék is abarvá meafelténi a Sors titokzatos írásjeleit.....?

Sőrcsi János.

Kormányzói elismerés Kathó Lajos állampénztári főigazgatónak.

A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy Kathó Lajos a debreceni állampénztár főigazgatójának saját kérelmére történt nyugalmomba helyezése alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálatainak elismerése tudtul adassék.

Horthy és Bethlen Kecskemén környékén vadásztak.

Kecskemét, dec. 24. Kecskemét város polgármestere december 21-ikén tartotta első nagyszabású vadászatát a kohárszentlőrinci vadászterületen. A vadászat alkalmával megjelent több nagybányai Horthy Miklós két fiával, Istvánnal és Miklóssal, gróf Bethlen István miniszterelnök, gróf Bádai Gedeon nyugalmazott miniszter, Kecskemét díszpolgára, Pekár Gyula és Zsitvay Tibor a város nemzetgyűlési képviselője.

Bár az utazás inkognitóban történt, a kormányzó érkezésének mégis híre terjedt. A kecskeméti lakosok, nemkülönben nagyszámu polgárság és kiscgazdák lelkesen üdvözölték a kormányzót.

Bartha Richárd kabinetirodái főnök kiténtetése.

Budapest, december 24. A kormányzó Bartha Richárd kabinetirodái főnöknek sok évi buzgó és körültekintő működéséért az I. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

Péchy Blanka, Rella Gabi, Zahler Magda, Cox és Box Debrecenben, a Stefánia művészestélvén.

Aki a Színházi Élet legutóbbi számát olvasta, bizonyára emlékezni fog két magyar komikus amerikai stílusú karrierjére. Péchy Sándor a Nemzeti Színház és Dénes Gyurka a Visszínház tagjai Cox és Box név alatt a magyar varieté legújabb lebb sítigerei lettek. Remek tréfáikon, nayszerű persziflázsaikon mulat az egész főváros. Már a megjelenséük i kacajra derít, előadásuknak utánozhatatlan humor van. — A mai rossz világban egy derős órát ki ne szerezne meg magának? Menjen el a Stefánia január 6-i hangversenyére. De nemesak látékos humorban lesz része a közönségnek ez újévnyitó előadáson. A magyar énekművészet egyik legnagyobb leteréte, a magyar királyi operabáznak Alpr Gittával egyenrangú bájos fiatal művésznője, Rella Gabi fogja Puccini, Verdi, Mascagni stb. operái legszebb sítit énekelni csodálatos szopránhangon. — Péchy Blanka Ady leghíresebb interpretátora gyönyörű magyar verseket szaval Adytól s még több neves költőtől — Zahler Magda az ország egyik legkiválóbb modern klasszikus táncosnője gyönyörű tánc számokkal szerepel. A Színházi Élet hangversenyére emlékeztető zsűfött ház közönsége fogja élvezni ezt a pótatlan művészestélyt a ezért cél-szerű lesz el nem szalasztani a ritka alkalmat, mikor olcsó pénzért itt egyszerű és sokféle művészetben lehet részünk — Jegyek Méliusznál már előjég ezhetők. — Kis-páhely: 250.000 K., I. rendű támlásszék 60.000 K., II. rendű támlásszék 45.000 K., III. rendű támlásszék 30.000 K., Erkély 20.000 K., Állóhely 10.000 K.

KÉZISZÖVŐZÉKE

vászon szövet, damaszt, len, kender, szák, stb. szövésére minde háztartás részére nélközvetlenül Cséva, hordák, nyúttól fészitők, vetőök stb. szövészi cikkek Részlevezetés — Kézi inges, prespektust, Fonalak (namut és ten) kérjen árajnlatot.

Háziipari Textilművek rt. Budapest, VII., Thököly-ut 46.

Fagyás ellen „FROGENOL” készíti
BÁNÓ ANDOR Arany Angyal gyógyszertára
DEBRECEN, Plac-u. és Szent Anna-utca sarok.

Asztalosmunkák

szakszerű készítés?
Szabó János
épitő- és bútort
asztalos mesternél.
Szent Anna-utca 25. szám

EDES ALOM...

A fényben tündököl sivar kis szobám,

*Angyal suhan s Te jövedl...
Szent békecsig, szűz tiszta éj:
Röpös szívek... Te megszületél.*

*Sugárzik a fény, csenget az angyal,
Sugárzik az arcom... oh mi szép!
Itt a kis Jézus, mind ő hozta —
Simogat anyám, közelembé lép.*

*Énekel mennyei szépen...
Mennyből száll az ének —
Szemem ámul, úgy gyönyörködöm.
A Jézuska igazán jár a földön?*

*Fénysugáros, díszes fa tündököl,
Sok játék, bábú, mesékönyv...
Örömben égve táncot lejték...
S anyám szeméből hull a könny.*

*Mire gondoltál akkor, jó anyám!.....
Örömed fokasztott könnyel...
Vagy emlékeid, édes bánatok:
Mik úgy ébredtek téled.*

Ma fényben tündököl sivar kis szobám,

*Angyal suhan, kis Jézus jövedl...
Édes átom füti a lelket:
S a szemem téle könnyel.*

Lőrinczy Vilma.

Negyedszázad az ipar és a kultúra szolgálatában.

A Földvály M. cég 25 éves.

Csendesen minden nagyobb zaj nélkül jubilál ma a híres debreceni Földvály M. villamos csengő és villamos alkatrészek és fizikai tanszereket gyártó cég. Huszonöt éves jubileumá üli a cég, egy negyedszázad az, amit a cég tulajdonosa, Földvály M. eltöltött az ipar és a kultúra szolgálatában.

A Tiszántulon igen neves Földvály M. cég beittaga, Földvály M. Kaszáról 1899. okt. 15-én került Debrecenbe és itt a Kossuth-utcai Rotschnek-féle házban nyitotta meg üzletét. Előbb a cének csak egy 2 méter széles 3 méter hosszú egyetlen szoba állott rendelkezésére s itt dolgozott sokáig Földvály M. Mert akkori időben villamosság műszereket s fizikai tanulmányokhoz szükséges műszerek gyártásával foglalkozni — luxust jelentett. Később a cég megszerzett egy szabadalmat villamos csengőkre s egyszerűen majd mindenfelé elkerült a híres Földvály-féle villany csengő. És az uttörő nehéz munka után a cég mind ismertebb és ismertebb lett ugyanarra, hogy a béke éveiben közvetlen a háboru előtt a Földvály-cégnél 37 mechanikus dolgozott. Megannyi debreceni palota villamos berendezését a Földvály-cég szerelte fel, mely ma jubilál.

Az amerikai bíró még az ördögöt is elítéli.

Az egyik amerikai lapból olvassuk az a nem mindennapi esetet: Két amerikai bíró elé állítottak, mert üzletekben lopásokat követtek el:

Az ötletek tolvajok azzal védekeztek, hogy ők nem akartak lopni, hanem a bennük lakozó „ördög” kényszerítette őket a bűnre.

A még ötletesebb amerikai bíró erre a nem cárt védekezésre így szólt: — Rendben van, akkor nem ítélek büntetést meg, hanem a bennetek lakozó ördögöt ítélem el 10 napi börtönrre. Miután azonban az ördög bennetek van, nektek is be kell menni a börtönbe.

Kérje mindenütt a „Debrecen“-t.

Új kezdeményezések, új alkotások előmunkálatai Debrecen város kulturális életében.

A város jövő évi kulturális programja. — Dr. Csürös Ferenc kultúratanácsnok nyilatkozata.

Az 1925. évvel az egész gazdasági és kulturális élet horizontján nagy-szabású tervek, alkotó kezdeményezések vetik előre konturjaikat. Az utóbbi évtized pusztító válságaiból lassanként, nagy erőfeszítések és áldozatok árán kilábal a magyarság. A konszolidáció megszilárdultával esedékessé válik a fejlődés által parancsolt, de a válságok miatt elhanyagolt tervek feldolgozása. Rengeg tennivaló vár a legnehezebb korszakát élő magyarságra, különösen kulturális téren mert a legelhanyagoltabb a háboru és a forradalmak pusztító viharában ez a terület maradt.

Lassanként tehát ezt az elhanyagolt területet is benépesítik a tervek és kezdeményezések.

Debrecen város is sokat szenvedett az elmúlt évtizedben; fejlődésében messze elmaradt. Az általános nyomás alól azonban Debrecen életereje is felszabadult s most eljött az építés ideje.

A jövő évre készített aranyköltésérvéltés évek óta az első, mely nagyobb kulturális beruházásokat foglal magában.

Természetesen fokozatosan lehet előrehaladni s ezuttal inkább csak az első lépések bontakoznak ki.

Megkérdéztük Debrecen agilis kultúratanácsnokát: dr. Csürös Ferencet, a jövő évi kulturális program felől. A tanácsnok ur a következőkben volt szíves körvonalozni előttünk a kultúrügyosztály programját:

A közművelődési ügyosztálynak mozgalmas esztendeje lesz a jövő, 1925-ik év.

Több irányban új kezdeményezések, új alkotások előmunkálatai fog folyni; több kérdésben végleges megállapodás is várható.

E részben sok függ attól, hogy a város tervbe vett külföldi kölcsöne, melynek érdekében a polgármester ur sokat fáradozik, mikorra valósul meg. Ismerve az ő céltudatos kitartását és kemény akaraterejét, a legjobb reménységgel vagyunk az iránt, hogy a jövő év első felében sikerülni fog neki a kölcsön megszerzése.

Ebben az esetben sor kerül az új városháza építése mellett

az iparos tanonciskola új épületeinek feltételére,

mely ennek a nagyra növekedett (háromezer felé közelebb) létszámú iskolának edigi hiányait meg fogja szüntetni, ami a jövő iparos nemzedék jobb, alaposabb kiképzésében fogja jótékony hatását éreztetni.

A külföldi kölcsön nyújtotta fejlődési lehetőségeket nagy mértékben fogja kihasználni a könyvnyomdavállalat, mely folyamatban levő gépberendezéseivel, újonnan berendezett vonalozó intézetével s könyvkötészetével azon az úton van, hogy a vidéken pártja nem lesz s a főváros legelső nyomdavállalataival is felveszi a versenyt.

Új épületet kap és ezzel az eddigi helyiség-műzériáktól mentesülve, — minden erejét a gazdasági szakonitás nagyon jelentős érdekeinek céljaiba fordítja állithatni a H. számú gaz-

dasági népiskola, mely kiváló, új igazgatójának vezetése alatt 20 hold föld jövedelméből, a saját erejéből tel tudta építeni a szükséges gazdasági épületeket. A város a Hatvan utcai kisállomás közvetlen közelében 1000 négyszögletes telket adott az iskolának, ezen fog felépülni a jövő év folyamán maga az iskola, részben államsegéllyel, részben a maga erejéből, az iskola földje jövedelmének lekötésével.

A gazdasági középiskola és az iparművészeti iskola ügye még sok tárgyalást kíván az államkormánytól.

Az előbbi ezen iskolatípus kormányhatósági megalkotása, az utóbbi a helyiség-kérdés rendezése fogja a megvalósulás küszöbére juttatni.

A tanítói árva-ház telekügye, a volt DMKE internátus és a közkörházi épületek bérleti ügyének rendezése is sok munkát fog adni.

A Déri-gyűjtemény sorsa jelenleg a közoktatásügyi kormányzat kezében van letelve,

mely állandóan tárgyal az osztrák kormányal a hazaszállítás dolgában E tárgyalásokba a város nem szól bele, mert a gyűjtemény állami tulajdon, de mihelyst a tárgyalások befejeződtek, a gyűjtemény Debrecenbe szállítása, itteni elhelyezése és a Déri múzeum épületének letétele még sok és nagy munkát igényel.

A tanítói iskolák jelentős szaporítását a kultúrkormány tervbe vette. Debrecen ez a kérdés közelről érinti. Ez irányu tárgyalások és előkészítő intézkedések szintén sok munkával fognak járni.

Végül az alfabetá tanfolyamok szervezése és az iskolán kívüli testnevelés ügyei, melyek szorosán bekapcsolódnak a városi közigazgatásba, szintén fokozott munkát kívánnak.

A közművelődési ügyosztály körébe tartozó szegény segélyezési és népjóléti problémák megoldása hatalmas támasztékot nyert azzal, hogy a polgármester ur kezdeményezésére s indítványára a törvényhatósági bizottság kimondotta a *rigalmi adó teljes berételének népjóléti célokra fordítását*. Ez egyike volt az esztendő folyamán a polgármester ur legjelentősebb és legszerencsésebb kezdeményezéseinek.

A legszegényebb néposztály segélyezése, az őt szolgáló intézmények: *segényház, népkonyha, óvoda és csecsemővédő intézetek, pénzbeli, fa, továbbá ételműszer- és ruhasegélyező* ezáltal biztos anyagi bázist nyertek s a kellő anyagi fedezet mellett az eddiginél szélesebb körű munkát fog ezen a téren kifejthetni a városi adminisztráció is, aminek áldásos hatását éppen a legnagyobb szükségben élő népréteg fogja mihamar éretni.

Ha nem tudja, olvassa

és másnak is mondja meg, ha meg van elégetve és sokak nem találják. **Beiratulás 2000, Hozzájárás 5000 és 4000 korona.** **Hajdu, fedrász, Szentanna 14.**

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Dec. 25.: Délután: Nótás kapitány. Operette. Oksó helyárák. — Este: Antónia. Vigjáték.
Dec. 26.: Délután: Nótás kapitány. Operette. Oksó helyárák. — Este: A gyimesi vadvirág. Népszimfű.
Dec. 27.: Csókoljon meg. Bohózat. C. bérlet.
Dec. 28.: Délután: Süt a nap. Oksó helyárák. — Este: A hamburgi menyasszony. Operette.

Bordy Bella Debreczenben

Bordy Bella táncművész a m. kir. Operaház tagja a napokban Debrecenbe érkezett karácsonyi vakációra. A kis művész december 31-ig marad Debrecenben. December 31-én azonban már szerepel az operaház művészek nagy budapesti szívesztér estjén. Mint értéklünk, a kis művész szabadúsága alatt fellép a Csokonai Színházban is, ahol különben januárban is szerepelni fog azon az operai estén, melyen az Operaház tagjai is fellépnek. Bordy Bella Budapesten rendkívül sokat fejlődött s az Opera háznál Brada táncmester nagy jövőt jósol neki.

A színházi iroda jelentése:

Előre váltsa meg a színházba jegyét mindenki az ünnepekre.

40 millió mai értékű korona pályadíjat nyert „A gyimesi vadvirág” Géczy István ívelő népszimfűve.

Kóbor Irén csütörtökön, Gyöngyössy Mary pedig pénteken délután játsza Grete hercegnő Nótás kapitány sláger operetében.

Antonia a hosszú idők óta legjobb vigjáték Kardoss Géza felléptével csütörtökön este. Id. Magyar Irén személyesen vezeti a II—III. felvonásban zenekart.

Kováts Terus ünnep első estéjén Antonia sláger vigjáték címszerepét második este pedig „A gyimesi vadvirág”, a népszimfűvek győnyében Prezsner Magdolnát játsza. Az öreg Csura harangozó és fia szerepében Horobágyi és Szigethy falengedő kacagást fog kiváltani.

Telivér francia bohózat a szombaton bemutatásra kerülő „Csókoljon meg”, C. bérletben.

Serdülő ifjúságot semmi körülmények között ne vigyen senki a „Csókoljon meg” francia bohózat előadására.

A mozgószínházak műsora:

METEORBAN a karácsonyi ünnepeken „Mária” a cigánykirálynő és „Virág, amely csak egyszer nyílik” című amerikai attrakció kerülnek bemutatásra. Előadások mindkét napon 3, 5, 7 és 9 órakor.

APOLLO: Ünnepe első napján, Zsuzsi kán drága, vigjáték, Constance Talmadge a legbájosabb filmprimadonnáival. Kisérő Repülő heve. Másodnapján **Eledort élet** a szezon leghatásosabb drámája, a Budapesti Royalapolo és Urániával egyszerű Kisérő burlesk Oksó bolond.

VIGSZÍNHÁZ: Ünnepe első napján, Csai meg édes, regény egy házasságról, Harry Carr az Édes anyám film főszereplőjének játékával. Pályadíjat nyert filmrejekmű Kisérő Örült vagy soffór. Másodnapján Sába királynője, Fox világattrakció 10.000 e. yennel.

URÁNIA: Colibri a legmullatatóbb és legszellemesebb kalandor vigjáték világattrakció, Ossi Oswaldával.

Tükörsima Jégpálya

Szapanos-u. 19. számú délelőtt 8-tól este 9-ig nyitva. Este vilanyvilágítás

Karácsonyi maradékvásár !! Silberstein és Adler posztóüzletében Kossuth-u. 2. (Városház épület)

Karácsonyi ünnepekre utcára kihordva **1 liter ó-rizling bor 18.000 kor.** GAZDAG JÓZSEF vendéglős, Hunyadi u. 1.

Az erdélyi tisztek hazahozhatják ingóságukat.

Budapest, dec. 24. Azok a tisztek és altisztek, akik Romániában maradt ingóságuk hazaszállítását annak idején már kérelmezték és kérelmüket ma is fenntartják, e körülményt a név, rendfokozat, be és kirakó állomás, az óhajtott határállomás megjelölése mellett 1925. február 1-ig közvetlenül jelentésként be a honvédelmi miniszterium elnöki T. osztályának.

E felhívás nem vonatkozik azokra, akik a folyó évi 19. illetve 29. számú és a honvédség közlönyében közzétett 11254/elnöki D. és 18536/elnöki D. rendeletekre jelentésüket már megtették.

Egy 21 éves tanító mérgezés következtében meghalt.

Kecskemét, dec. 24. Szombat este telefonértesítés érkezett a kecskeméti kir. ügyészségre arról, hogy Potherszki Pál 21 éves kecséri ref. tanító másfél napi szenvedés után mérgezési tünetek között meghalt. A tanítónál látogatásban volt atyja, aki ref. lelkész. Az első megállapítások szerint öngyilkosságról alig lehet szó, mert sem levelet, sem üveget, sem más gyanús tárgyat nem találtak a szobában. A szerencsétlen fiatal ember pénteken egész nap és egész éjjel vergődött, szombaton délután félkettőkor halt meg. Az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

Ismét életbelépnék a „távírat-levelek.”

Vasárnap nem lesz drágább a távíró és telefon.

Budapest, dec. 24. A kereskedelemügyi miniszter a távírat-leveleket, amelyek a békében a gazdasági és kereskedelmi életben kedvelt hírszolgálati eszközök voltak a belföldi forgalomban, 1925. január hó 1-től kezdve újból életbe lépteti. A távírat-levelek az express leveleknél drágábbak és gyorsabbak, de a távíratoknál olcsóbbak. A távírat-leveleket távírdai uton továbbítják és a rendeltetési helyére közönséges levélként kézbesítik ki. Budapesten és a vidéki távírdai hivatalok székhelyein bármilyen belföldi rendeltetési helyre fel lehet adni távírat-levelet. A távírat-levél jelzése T L., díja szavanként 500 korona. A legkisebb díj (20 szó) tízezer korona.

A kereskedelemügyi miniszter azt a megszorítást, hogy vasárnap és Szent István napján a belföldi forgalomban a magántávíratok csak mint sürgős távíratok vételnek fel háromszoros díj ellenében és hogy ezeken a napokon a belföldi forgalomban kért magánbeszélgetésekért is háromszoros díjat kell fizetni, a 32160-1924. sz. rendeletével f. évi december hó végével megszünteti, 1925. január 1-től vasárnap és Szent István napján ugy sürgős mint magántávíratokat fel lehet adni és ugy közönséges mint sürgős, valamint igen sürgős magánbeszélgetéseket és közönséges és sürgős meghívást is be lehet jelenteni.

Ezek a napokon feladott magántávíratokért azonban a belföldi forgalomban távíratonként 5000 korona, a bejelentett magánbeszélgetésekért és magánhívásokért pedig a belföldi forgalomban beszélgetésenként és meghívásonként 10.000, azaz tízezer korona pótdíj fizetendő. Az állami és hírlapi távíratokért továbbá az állami és hírlapi beszélgetésekért vasárnap és Szent István napján sem jár pótdíj.

A 39-esek köbe vésett öreg zászlótartója... Készül a volt 39-esek monumentális emlékműve. — Látogatás a szobrász műtermében.

Az egykori debreceni házi ezred híres parancsnoka, hegyközszeintimrei Wolff János, ny. tábornok, hónapok óta nagy agítással dolgozik azon, hogy a dicsőséges múltú 39-esek hős halottjainak hervadhatatlan vitességét, önfeláldozását megőrizték, nagy szerű emlékmű felállítható legyen Debrecenben. A gondolat életre kelte s'nek feltétele az volt, hogy kellő anyagi eszköz álljon rendelkezésre. Wolff tábornok ezt a kétségtelenül nehéz problémát kiválóan oldotta meg: a sok millió, amely egy monumentális emlékmű felállításához szükséges, ma már jó részben együtt van. Ez első sorban az ő érdeme.

Mint ismeretes, az emlékművet Debreceny Tivadar szobrászművész tervezte és ő készíti el. Munkatársunk felkereste műtermében a művészt, akit éppen munkában talált. Az emlékmű egyik mellékalkakján dolgozott. Az emlékmű ugyanis egy 11 méter magas obeliszk lesz, csúcsán a magyar koronával, az obeliszk négy oldalának felső peremén pedig a magyar címér-lírával.

A szobor talapzatán pedig négy oldalon négy szimbolikus szoboralak nyer elhelyezést.

Az egyik ilyen szoboralakon dolgozott a művész. Ez a frontális oldalra kerülő szobor egy öreg, sisakos zászlótartót ábrázol. Kemény akaratú vetődik ki tekintetéből, amint előfeszülő mellkassal, lábait előre vetve, felragadja a harci lobogót. A szoboralak 3 méter 15 centiméter magas, tehát nagyszerű, monumentális hatást vált ki a szemlélőből. Mind a négy mellékalkak ugyanilyen nagyságú lesz. A zászlótartó a harkésziséget szimbolizálja. Lábaiál egy felrepülő madár áll. A másik szoboralak egy szuronyos katonát, a harmadik újra egy harcost, a hátsó oldalra eső pedig egy 1756-beli katonát ábrázol. A 39-esek ezredét ugyanis

1756-ban állították fel. Ez a szimbolikus alak az ezred keletkezését dokumentálja.

A talapzat szembeeső oldalára, egy márványlappal elzárt fülkében az ezrednek fennállása alatt, — tehát 1756. évtől 1918-ig — hősi halált halt vitézeinek nevét tartalmazó pergament helyeznek el.

A márványlap külső oldalára pedig a felirat felé vésik:
1756—1918.

Megtudjuk a művésztől, hogy ez már a negyedik emlékműve, amit felállítanak az országban. — Legutóbb Pestújhelyen leplezték le József főherceg jelenlétében „Rohamra induló honvéd”-jét. — Közelesem pedig egy másik hősi emlékművet, a „Gránátvető”-t fogják leleplezni Szabadhidvégen.

Mindenik emlékművét itt készítette el a Debreceni Műgyógyár műtermében. A szobrokat ugyanis műkőből állítják össze. Először maga Debreceny Tivadar, a szobrász, agyagba formálja, a formát gipszbe öntik, a gipszformába pedig beleöntik a műkővet.

Ez a munka igen sok időt igényel. A harminckilencesek emlékművén egy-egy mellékalkak agyagba formálása, napi 10—12 órai munkaidő mellett kb. három héttig tart. Általában tehát félévi munkájára van szükség. Ezt a nagy anyagi áldozatot ugyyszólván teljesen önkéntes felajánlásokból, honorárium nélkül végzi. „A hazámnak akarok vele szolgálni” — mondja és mi érezzük, hogy e művész-lelek igazi áldozata legszebb bizonyágtétele a nemesen gondolkodó hazafiasságnak.

A művésztől és a keze alatt formálódó „Zászlótartó”-tól azzal a biztos meggyőződéssel vettünk búcsút, hogy e hatalmas monumentum Debrecen egyik legszebb emléke lesz, méltó ahoz, hogy a legendás 39-esek dicsőséges történetének szimbolizálója legyen.

Egy debreceni fiatalember kalandos utazása Délamerika őserdején keresztül

A braziliai kakasviadalon, ahol a közönség a kakasoknál is vérengzőbb.

Többször birt adott a „Debrecen” Heróth Ferencről, a Délamerikába szakadt debreceni fiúról, aki az egész Újvilág sportkörét izgalomba ejtette merész vállalkozásával. — Azzal, hogy egy kísérőjével kis Ford autójával beutazza Délamerika ismeretlen ösrengeteget és vad pusztaságait. A debreceni fiú vállalkozását nagy figyelemmel kísérik egész Amerikában és ma talán nincs is népszerűbb ember, mint a Szentanna-utcai szabómester fia, aki olyan vállalkozásba kezdett, melyhez hasonló Amerikában seaki nem próbált eddig. — Az amerikai nagy világlapok hasábjait közölnék Heróth Ferencről, aki eredeti fényképével a legújabb rendkívüli érdekes expedíciójának eddigi eredményét.

Karácsonyra levelet írt Debrecenbe Heróth Ferenc „Bra Vista Joretól, a braziliai őserdő szélén levő utolsó állomásról. Az érdekes levélből az alábbiakat közöljük:

— Puskámmal, kodakommal, kevés ivóvízzel és élelmiszerral hatolok be a homályos ösrengetegbe, a Rio Jolinos-en, a nagy Amazon egyik ágán egy kis motorral hajtott csónakon. Folyton kerügetni kell a hatalmas vizek között, kacskarintos manővereket csinálva. Apró, a szivárvány minden színében tündöklő kolibri szinte roskadozni látszik rajgató tollazatuk terhe alatt. — Elállítom csónakom motorját, hogy semmi sem zavarja az őserdő csendjét. Evezővel haladok fölfelé a

hatalmas folyón. Mindenfelé rejtlen hangok hallatszanak. Egy ágon puma lapul. Rozsdás szőre élösen kinn a csupaöld folyami erdőből. Egy tisztás következik. Egyre sűrűbben hallatszik a majom fütyje, ez a sívító egytagú szó. Egy félfordulattal a víznövények fele hajlik csónakom és mozdulatlanul ülök. A fáról több kis maki kiváncsian egyre közelebb jön, végre a „caño” orrára ugrik. Kis pofaszakállas arcából valami ösztelligencia árad. Sok bensülött indiánénál értelmesebb az őserdő ezen kis állatjának az arca, aki csak egyetlen sikító szót tud szólani. Szeretném megfogni, de a legcsekélyebb mozdulatomra visszamenekül a fák közé.

A bensülöttek szórakozása a kakasviadal.

(Moqueguana, Peru.) A délamerikai kis városban valami különös izgalom fut keresztül. — Emberek jönnek lovon, szővén, gyalog. A Hotel verandájánál, ahol a folyton mozgó vizes gyékények némi árnyékot képeznek, látni lehet, ahogy lekanyarodnak egy szűk sikátorba. A meleg elviselhetetlen. Ma van Santa Barbara napja, a kakasviadal. Egy régi stílusban épült ház előtt 40—50 éves, szamar felnyergelve. Kopott kőlépcsőn egy verandára lépek, ahol a legheteselebb szagu dohány és italszag keveredik össze. 5 real lefizetése után kijutunk az udvarra, a

hol már nagy tömeg bensülött várja az izgalmas pillanatokat.

Egy kövér, félvér telepés hatalmas bőrtárcát mutat mindenkinek. Mellénye felett tekintélyes forópi z tely agya jelentkezik. Egyik kezével a fegyvert, másikkal a kacsát fogja. Nagyokat gesztikulálva meggyaráz valamit a bensülötteknek. Középen egy 7—8 méter magas pózna métermagas palánkkal, amely össze van törekölve aludt vérről és rézáradt tollakkal. Vízcsatlakozás nélküli. Bent rövid pórásra kötve 4 kakas. Begyűk, combjuk lekosztszva, bőszen egymásra ugrani készen. A zsűri megnyitja a versenyt. A kakasok egymásnak rohannak és elterít hanggal megkezdődik a harc életre-halálra. — Ezalatt a verseny közönsége elint'zte a fogadásokat és visszafojtott türelmetlenséggel izgul a kakasok sorsa felett. Megtörtént gyakran, hogy mind a 4 kakas ott maradt a porondon, ugy elbántak egymással. — Ilyenkor persze vités minden fogadás. A bizonytalan helyzetet néhány ökölesap's és fegyverdorrenés tisztázza végleg. Most már a kakasok tippelhetnek a véres olimpiász eredményére.

Versengés Debrecenben

Ptasinszky Papiért.

Ismeretes az eddigi reklámból Debrecen közönsége előtt hogy a Keszthelyi és Kronovitz cég január 8-ára leszerződött Ptasinszky Papiért, dr. Székelyhidy Ferencet, Berg Ottót és Brada Rezsőt, akik egyélen hangversenyen léptek volna fel. Az estélyt a cég már erősen reklamírozta is, amikor közben a Csokonai-színház is tárgyalások kezdt a művészekkel, hogy a 8-iki hangversenyt megelőzően 3-án és 4-iken lépjenek fel a Csokonai-színházban. A művészek erre ígéretet is tettek az újabb leköltés alapján a Csokonai-színház igazgatósága meg is hirdette a két művészt.

A Kronovitz és Keszthelyi cég természetesen súlyos sérelmet látott az ügy ijétén fordulatában s a cég birtaga Kronovitz József f. is utazott Pestre, hogy a művészekkel, elsősorban Ptasinszky Pappal ismét tárgyaljon.

Hivatkozott arra, hogy ő előbb közzé tette a művészeket akiket arra kért, tartsák be az előzetes szerződést aminek a cég maga ragaszkodik.

A művészek megígérték, hogy a Keszthelyi és Kronovitz céggel kötött szerződéshez fogják magukat tartani és kizárólag a január 8-án rendezendő művészenyen fognak fellépni és január 15-ig máshol nem lépnek fel.

Ezről az elhatározásukról tegnap Ptasinszky Papi Budapestől távíraton uton értesítette a Csokonai-színház igazgatóságát.

A Cseka már nyitlan is harcol Trockij ellen.

Reval, decem er 24. Trans Oceán: Moszkvai távírat szerint a központi bizottság erőlyes fellépésre szánta el magát a Trockij iránt megnyilvánuló és mind jobban fokozódó rokonszenv eltiltsúlyozására.

A Cseka elrendelte, hogy mind azokai, akik a száműzött Trockij iránt rokonszenvüket nyilvánítják, kivégzessel vagy száműzetéssel sújtsák. Rikow Stahien és Kamenew utkos rendeletek t adtak ki, amelyek értelmében Trockijnak a vörös hadsereg volt parancsnokának valamennyi képét el kell pusztítani.

Hirdessen lapunkban.

AKKOR ÉS MOST.

Ujra itt vagy nállam szép kedvem, régi szerelmem Copperfield Dávid! Szalagsokros frizuráju, csilingelő kacagásu lányka valek még, midőn először láttalak s belédszeretiem Davy urfi.

Emlékszel e még rám... ahogyan fogadtalak?... oit a zöld repkénnyel befutott üvegtornácra, vén nádszékre süppedve, doromboló eirmusommal ölemben, petróleumlámpa erőltén fénye mellett — oh, milyen ártatlan, milyen gondtalan örömmel vartalak!

Hogy megtudlak nevetetni, öreg barátodnak, Micawbernek furcsa ágai; hangos kacajomra az éjben, a tuisó szobában felriadt álmából jó anyám s ijedten kérdező: mi történt gyermekem? Aztán csönd lett, én már nem szerettem, szende szép mamád és a te szenvedésed szivemig hatottak... A petróleumlámpa egyre jobban pislálkolt, könnyeim egyre jobban perogtek... végső ágaskodott a parányi fény s én könnyáztatva, arccal borultam rád szép Copperfieldem.

Tizenöt év után most újra eljöttél hozzám s hitemre mondom, semmit se változtál; a régi vagy te is, a könnyeid is, — csak én itt minden körülöttem —, de más lett, oh, be, más más!...

Aranyos tapétájú falakról hatalmas olajfestmények kristály szekrényekről csipkés ruháju finom porcellán figurák, gavoille-ra induló hajporos dámák néznek rád, hús águ villanycsillár fénycsíkai alatt, aranyozott rococo asztalkánál ülünk.

Hát hová lett a zöld repkénnyel befutott üvegtornác... a jó öreg nádkarszék... a fehéröblű petróleumlámpa, tarkabundás drága kis Cirmusom... hová lettetek, hová tűntetek?

És... és... hördül fel belőlem a kérdés — hová lettél te: ártatlan, te gondtalan Győnyör?

Micawber ur, én már nem tudok kacagni a te fu csaságaidon és hol van az a hangos kacaj, melyre az én Anyám felébredne?!

Pegóti, te jó, te Hü — gondolkodóba ejtesz!

Szenvedéseidet Davy urfi jobban átérzem mint valaha, de sirni nem tudok... tizenöt év nagy idő, azóta elvesztett, elnémult bennem a kacaj s a könnyem is elfogyott... valahol messzire tenger lett belőle...

Jómódu ember, aki éveket óta lop és lopásra biztatja szomszédait.

Notorius tolvajt lett ártalmatlanná a minap a hajduböszörményi rendőrség. Tóth Gábor jómódu gazdálkodó személyében. Tóth Gábor már évekkal ezelőtt rászokott a lopásra és főként szomszédjait károsította meg. Tóth Gábor még a háboru alatt kezdte el üzelmét, amikor szomszédainak fiát rábírta arra, hogy lopjanak neki a házból ezt-azt. Így került a tán apránként őth Gábor és fia hoz több métermázsza buza, bor és körrübel. 20 métermázsza répa. Azonban, hogy milyen összeg erejéig károsított meg Tóth Gábor egyseket, azt bajos megállapítani, mert a lopásokat évekkal ezelőtt elkezdtek s csak a rövid időn belül ellopott holmik értékét sikerült eddig megállapítani. Ez az érték 20 millió koronára tebe ő.

Tóth Gábort a rendőrség őrizetbe vette s átadták a debreceni kir. ügyészségnek, ahol ellene eljárás indítottak.

A pápa Rómában megnyitotta a szent évet

Huszonöt év után újra kinyitott a „szent kapu“.

Róma, december 24. Évszázados, hagyományos szertartások keretében nyitotta meg ma délelőtt XI. Pius pápa a római Szent Péter Bazilika szent kapuját és ezzel megkezdődött az 1925. évi jubiláris szent év.

A legfőbb méltóságok a Vatikán egyik termében várták meg a pápát, ki ott felöltvén az egyházi ruhákat, kísérelével a Sixtina kápolnába vonult. A pápai Hymnusz intonálása után hordozható trónusára lépett a pápa és az udvar kísérelében bevonult a Szent Péter bazilika előcsarnokába, melynek jobb oldali szélső kapuja minden 25-ik évben kinyitott, egyébként befalazott szent kapu.

A bazilika előcsarnokában külön helyen foglaltak helyet a külföldi diplomaták, közöttük a magyar szövetség tagjai, valamint az egyes nemzetek szent évi bizottságai. A magyar bizottságot Turi Béla prelátus vezette.

A pápa az előcsarnokban leszállt

olt a hordozható székről és trónusára ült. Rövid ima után a pápa elé fehér kötenyt adtak és a szent kapu elé lépett, ott Oresta Giorgi bibornok kezéből átvette az aranykalapácsot és azzal a kapun levő keresztre h romszor kettős ütést mért.

A szertartás után a munkások ledöntötték a megelőzőleg körülfűrészelt kaput és a törmelékét elhordták. A pápa ezután imába kezdett, melyben a bűnbánók részére kegyelmet kért, majd egyik kezében egő gyertyával, másik kezében keresztel, a küszöbön térdet hajtvva, egyedül lépett be a Bazilikába.

Azután a résztvevők párosával vonultak be és megcsókolták az ajtó félfát. A pápa a Bazilikában három kápolnát látogatót meg és Isten áldását kérte a közönségre. Ezekután a kardinális diakonisszák tatin és olasz nyelven kihirdették a szent év megnyitását. Ennek végzetével a pápa visszavonult lakoszályába.

Baltazár püspök látogatása az amerikai Monongahela völgyben.

Az amerikai angol lapok Baltazár arcképével jelentek meg

Baltazár püspök amerikai útjárak utolsó fázisáról az alábbi newyorki jelentés számol be:

A püspök december 13-án érkezett Duquesnebe, ahonnan aznap este átment a donori független magyar reformátusok templomába. Az istentisztelet végzetve beszélt az iskolában tartandó ünnepélyen.

December 14-én, vasárnap délelőtt fél tíz órakor a McKeesporti Független Magyar Református egyház templomában prédikált. Innen visszament Duquesnebe s 11 órai kezdettel végzte az istentiszteletet a Független egyház templomában.

Vasárnap d. u. a mckeesporti magyar zsidók gyűlésén jelent meg a püspök.

A püspök látogatásának legkiemelkedőbb mozzanata kétségekívül a vasárnap délután tartandó ünnepély volt McKeesporton, ahol fél 6 órai kezdettel az összes magyarság előtt jelent meg a most felavatott Magyar Házban. Képviselve voltak ezen az összes magyar egyesületek. A fogadó bizottság erre az alkalomra gondoskodott a legnagyobb gyülesterem felkészítéséről s mindenképen méltó fogadásáról.

A mckeesporti és duquesnei angol lapok is terjedelmes cikkeken foglalkoztak a püspöki látogatással s közzétették a püspök arcképét is.

Hegymegi Kiss Pál könyvet írt a magyar közigazgatás reformszükségeiről.

A könyvet Debreczen városnak ajánlja.

Hegymegi Kiss Pál, Debreczen város nemzetgyűlési képviselője könyvet írt arról a kérdéssről, hogyan lehetne a magyar közigazgatást demokratikus irányban átszervezni. — Könyvét szülővárosának és kerületének, Debreczen városának ajánlja. — Az előszóban hangsúlyozza, hogy nem kívánja a külföldi közigazgatási intézményeket példaképpen ismertetni. Részletesen felsorolja a közigazgatás hibáit, ezeket a szövevényes szervezetben, a tisztviselők túlnagy számában, a jogorvoslati rendszer sok fokozatában, a túltengő bürokratizmusban, a túlnagy diszkrecionális jogkörben látja. Különösen azt kifogásolja, hogy az egész közigazgatási szervezet politikai szolgálatba állítható be. Új felsorolással ki kell terjeszteni — szerinte — a közigazgatási bíróságot és pedig nemcsak a harmadfokon, hanem már az alsóbb fokon is. Ismerteti az addigi reformkísérleteket és tervezeteket, majd pontokba szedve megállapítja a gyors és egyszerű közigazgatás feltételeit. Területi alapon egyszerűsíteni kell a közigazgatást — írja — az által, hogy a járásokat meg kell szüntetni. Új község típusokat javasol és pedig: a kis községet, a községet, a mezővárost és a megyei várost. A megyék kisterjedelműek legyenek, figyelemmel a gazdasági életre és a közlekedés lehetőségeire. A főispáni állást teljesen feleslegesnek tartja és a járások megszüntetésével együtt megszüntetné a főszolgabírói állást is. Ezzel szemben

ajánlja, hogy a jegyzői állást előjárói állássá fejlesszék ki. A tanulmány szerint a főispáni állás megszüntetésével a megye vezetése az alispán kezébe jutna. A tisztviselők számára élethossziglani választást és független szolgálati pragmatikát sürget.

Debreczen egyik képviselőjének a közigazgatás reformálására készített tervezetét a fentiekben ismertetjük. A közigazgatásunk lényeg reformálására szorul, ez el nem vitatható, de a könyvről futólag is az az első benyomásunk, hogy nem tudja megtagadni irójának szélső baloldali politikai felfogását. A közigazgatás pedig, ha politikai is, de főképen adminisztrációs probléma s éppen ezért politikai szempontból való elbírálása sok szubjektív elemet zavar az objektív kérdésbe.

Milyen idő lesz karácsonykor?

Az elmúlt negyedszázadban többnyire fekete karácsony volt.

A ködös, borult idő az ünnepnapokra is áthúzódott és úgy látszik, hogy az idén nem lesz olyan fehér karácsony, mint amilyen a múlt esztendőben volt. Az utolsó évtizedekben egyébként is ritka volt az igazi havas karácsony, mintha a fekete idők szibb luma akart volna lenni az ünnepnapok szokatlan,

somoru időjárása. Az idén különösen fekete karácsony ígérkezik de talán nemsokára minden jó a fordul és a szeretet világával együtt megérkezik a régi idők szép, fehér karácsonya is.

Az elmúlt karácsonyok időjárásáról a Meteorológiai intézetnél Fraunhofer aligazgató a következőket mondotta:

— Feljegyzéseink ötvenöt esztendőről szólnak és szinte csodálatos, hogy ez az időszak a karácsonyi időjárás tekintetében szabályos képrészre oszlik. Az első 25 esztendőben gyakoriak voltak a havas, fehér karácsonyok, míg a második szakasz majdnem kivétel nélkül enyhén s többnyire esős ünnepnapokat mutat fel.

A hetvenes években ötször volt fehér karácsony, a nyolcvanas években is majdnem minden évben szép téli idő volt az ünnepnapokon, de azóta teljesen megváltozott a karácsonyok időjárása. 1909-től kezdve kivétel nélkül feltűnően enyhe volt az idő az ünnepnapokon és többnyire esős. A háboru alatt mindvégig fekete karácsonyunk volt és azóta is csak egyszer, tavaly esett hó s jó hideg idő volt, de a viharos idő akkor is megromtotta az időjárás szépségét.

A leghidegebb karácsony egyébként 1870-ben volt, amikor 21 fok alatti hideg mellett az ünnepnapokon a lehető legrosszabb időmennyiség lehetett járni a befagyott Dunán. Ezzel szemben szinte vasnapi enyhe idő volt 1901-ben és a hőmérséklet éppen az ünnepnapon emelkedett +10 fokra.

Tanuló lányt felvesz lapunk nyomdája Varga-utca 5. szám.

Mit hirdetsz az Ingóságközvetítő?

Hárvan-ú, 1., ref. püspöki palota, az udvarban. Telefon 11-99. szám.

Részletfizetésre már mindenki fedezheti vászont és butort-szükségletét.

Az Ingóságközvetítő, amelyei nem csak Debreczenben, hanem az egész vidéken jól ismernek, arra törekszik, hogy a legelőnyösebben s a legjobb árakkal szolgálja ki a közönséget. — Elérkezett az ideje annak, amikor már a legfontosabb szükségletek fedezését halasztani nem lehet. Csaknem mindenki kifogott már a fehérneműből, butorokból. — Hogy pedig ezek mindenki által megszerezhetővé váljanak,

az Ingóságközvetítő részletfizetésre is ad vásznakat, varrógépeket, butorokat, edényeket, képeket, használt férfi és női ruhákat, télikabátokat.

Forduljon tehát mindenki az Ingóságközvetítőhöz, ahol mindenféle ingóságát a legintézetesebben vásárolhat.

Bizományi eladásra elvállalunk mindenféle ingóságot, éppen úgy, mint a vagyonmentő vásárok. Ha elköltözik, forduljon az Ingóságközvetítőhöz, mert mindenféle ingóságát itt értékesítheti leg hamarabb.

Olcsó és szép lombolatárgyak Székesszertre, itt kaphatók. Részletfizetésre 3000 koronától feljebb.

Jól jegyezze meg: ha bármely vasárnap vagy eladni akar, mindenképp jöjjön el az Ingóságközvetítőbe. Mindenkit takaríthat meg, ha itt vásárol!

HOL VAN A PÉNZ?

Ejfel után bementem egy kávéházba. Majdnem egészen üres volt. Megkérdeztem a tulajdonost, hogy miért megy ilyen rosszul.

Üresek az éttermek. Kevesen vacsoráznak étteremben s utána már nem jön ide a kutyá se.

Elmentem az étteremtulajdonoshoz. Csakugyan üres volt a vendéglője. Tőle is megkérdeztem az okát.

— Színház után nem jön senki, — mondta.

Elmentem a színházhoz. Nála is üres volt. Már attól féltem, hogy ő meg arra hívatkozik, hogy a színház üres. De nem ezt mondta.

— Nézze meg kérem a boltokat. Egészen üresek. Miből legyen színházjegy a közönség, ha nála sem vásárolnak.

Gaza van, gondoltam magamban s elmentem a boltokhoz. Nála is üres volt. Nem a raktár, hanem a boltja. A raktára, az teli volt. Érdekes, hogy a boltja viszont akkor volt teli, amikor a raktára üres volt. Megmagyarázta:

— Ki vásároljon kérem? Az iparosoknál nem rendel senki, a latinerek nem keresnek, ki legyen nálam? Talán legalább a valutások és a siberiak kerestek. Most azok se jönnek.

Elmentem egy bankba. A bank pénztárterme is üres volt. A kassa bizonyára nem. A kasszában s a bank raktáraiban készidolgok vannak. — Ahól most több van minden bankban, mint régebben. Megkérdeztem a bankot:

— Hogy nem adunk hitelt? Honnét vegyütek? Az emberek már most kezdik kivenni a pénzüket. Mit csinálnak, ha a vállalatok se hoznak pénzt és ha a gyárak is üresek s gyárigazgatók azon törnek a fejüket, hogy mikor és hogyan kérjenek kényszerigyezségeket.

Elmentem a gyárba. A gyár éppen olyan volt mint tavaly, csak éppen a munkaterme volt üres. A raktárt is megmutatták, az teli volt. Csak azt mondták, hogy nem tudják eladni az árut. Megkérdeztem a gyárigazgatót, hogy mi ennek az oka.

— A régi künnlevőségeket nem fizetik a kereskedők és hitelbe nem adhatjuk ki raktáron levő druinakat.

— Elmentem a nagykereskedőhöz. Tőle is megkérdeztem, hogy megy neki.

— Rosszul, kérem. Nem bírom ki a vámokat. Olyan nagy a vám, hogy nem lehet eladni az árut. A közönség teljesítőképessége megcsökkenett és a vidéki paraszt nem vesz semmit.

Elmentem a paraszthoz. Éppen itt találtam a piacon. Tőle is megkérdeztem, hogy miért nem vásárol.

— Üres konyháknak bolond a gazdaszönya, — mondta — földet vennék, uram, ha pénzem volna. Csak hogy minden pénzem elment a vásáron. Eau már igazt kellettennem.

Elmentem a lókereskedőhöz. Nála kell lenni a pénznek, gondoltam.

— Hol van az már? — mondta. — Mind befizettem uram adóba.

Elmentem az adóhivatalba. Az tele volt. Megkérdeztem az adóhivatalost, hogy hol a pénz?

— Az is üres volt.

Visszamentem a kávéshoz s elakartam neki magyarázni a dolgot. Nem akarta elhinni. Csökönnyesen mondta, hogy azért üres a kávéház, mert az emberek nem járnak étterembe.

Olvassa lapunkat!

Edison karácsonyi üdvözetét küldi a magyaroknak.

Edison hisz Magyarország feltámadásában.

Edison fogadta az egyik pesti újságíró és ezeket mondotta:

Puskás Tivadarral nagyon jól emlékezem, kiváló munkatársam volt; ő volt az első a világon, aki a telefonközpont eszméjét felvetette, jóval előbb, mint azt itt is megvalósítottuk. Ssées látóköri, nagy tehetségű ember volt.

Az európai helyzet javult, de addig ne fog tisztázódni, amíg működésbe nem lép a színpalak mögött valami igazi erő. A döntő bíraskodás nagyszerű dolog, tökéletes dzsentimének között, nyugalmi időben, amikor nem megy nagyban a tét. Nem valószínű azonban, hogy például ön döntőbíráskodásra bizná pénztárcájának tulajdonjogát egy banditával szemben. Tegyük fel, hogy valamelyik nagy amerikai városból visszavonnák a rendőrséget és kimondanák, hogy ettől a naptól kezdve nem

hatalmi szóval, hanem döntő bíraskodással fognak élni. Mi történne pl. Newyorkban? Pánikszzerűen menekülnek az emberek és két nap alatt kihaltá tennék a várost. Ha definícióval élnek, a civilizációt olyanféleképpen kellene meghatározni, hogy a civilizáció egy sereg nép egy helyen plusz egy redőr. En lehetségesnek tartom a világbékét, de szeríntem a világ nem dolgozik ma intelligensen annak érdekében.

Bucszóul arra kérem önt, hogy adja át honfitársainak karácsonyi üdvözetemet. En azt hiszem, hogy Magyarország fel fog újra támadni és újra olyan virágzó lesz, mint amilyennek láttam, amikor 1911-ben átutaztam Magyarországon és gyönyörű órákat töltöttem Budapesten. — Ezeket az emlékeket külön is köszönöm a magyaroknak.

Egy német földműves legényeket ölt meg és megette.

Öngyilkos lett a börtönben. — Csendes, józau gazdának ismerték.

Haarmann borzalmas tömeggyilkosságának mása akadt egy sziléziai kis városban: Münsterbergben. Vasárnap történt, hogy egy yándorló kézműves legény, aki munkát ment keresni, betért Baencke Károly földművesnek a várostól távol eső kunyhójába és enni kért. A gazda, aki agglógeny, szívesen fogadta, behívta a házba és egy tálat tett elébe, mikor pedig az éhes és fáradt legény gyantlanul kanalizott, baltával hátulról fejbévágta. A súlyosan sebesült iparoslegény kétségbeesetten kiáltott segítségért. Felrántotta az ajtót és kihátrált. Még volt annyi ereje, hogy a csendőrségre vánszorogjon, ahol jelentést tett az esetről. A csendőrállomáson ne mhittek neki, mert

Baencke Károlyt csendes, józan, dolgos gazdának ismerték.

Az egész környéken tudták róla, hogy emberkerülő. Hosszu hónapok teltek el és ki nem mozdul házából. A sebesült yándorlegény elment Münsterbergbe, a rendőrséghez és ott tett feljelentést. Erre aztán behozatták a kunyhójából Baencke Károly földesgazdát. Már későre járt az idő, tehát a kihallgatást hétfőre halasztották, hétfőn pedig a rendőrségi cellában felakasztva találták Baencke Károly földművest.

Az öngyilkosság következtében a titokzatos eset hírtelen fordulatot vett. Rendőri bizottság ment ki a földműves házába, felkutattott minden zeg-zugot és

a felszerben nagy fazekakat találtak, tele pácolt hússal.

A rendőröknek gyanus volt a hus és orvosi szakértőt vittek ki Münsterbergből a város végi kunyhóhoz. Az orvos kétségtelenül megállapította, hogy a

bádogfazekakban levő hus ember-hus, még pedig fiatal férfiak hús.

Átkutattak mindent, hogy megtalálják a csontokat, a végtagokat, a fejét, de sehól sem akadtak rá. Azonban találtak egyb bizonyítékokat. Több igazoló okmányt, amelyek mind iparoslegények nevére szóltak s így kiderült, hogy

Baencke Károly éppen úgy, mint a hannoveri szörnyeteg, fiatal yándorló kézműveslegényeket csalt magához és végzett velük.

Sehól az egész házban nem akadt a rendőri bizottság az áldozatok ruháira, ellenben az éléskamarában szörnyű felfedezést tett a rendőrség. Egy jókora darab sült húsról, amelyen látszott, hogy ettek belőle, kétségtelenül megállapította, hogy fiatal férfi hús. Baencke Károly tehát emberevő volt.

A tömeggyilkosság bizonyára már hosszabb időre nyulik vissza és azért maradhatott titokban, mert Baencke háza messze esik a várostól. A fiatal legények eltűnése pedig azért nem lehetett gyanus, mert yándorlegények voltak, akik messze földről jöttek munkát keresni. A csendőrség most kutat az áldozatok ruhái után. A nyomozást azonban a boroszlói rendőrség vezeti.

Az athletika az elmúlt szezonban

Az athletika az elmúlt szezonban hatalmas lépésekkel fejlődött. All az különösen az ifjusági athletikára, amely nemcsak egyénileg állt fel, hanem tömegben is. Ennek legszebb dokumentuma az, hogy a kerületi ifjusági versenyen a pon verseny Kelet fiai nagy fölényrel nyertek a többi kerületek előtt, pedig h anyzott közülük egy pár kiválóseg. Azon versenyen, de általában is, legszebben szerepelt Stolp Egon, aki nemcsak a dobó, hanem az ugrószámokban is kiváló eredményeket ért el. Legszebb eredménye a 12 m-es sulydobás (s a 37.59 m-es díszkosztás). — Kivüle még kitünő eredményt ért el Páter János a távolugrásban, aki 6.18 m-es távolugrásával a legjobb vidéki ifjusági eredményt produkálta. A többiek közül ki lehet még említeni Király István radugró, Gottenhauer Im e közép-távfutó, Wenner István spry eredményeit. — Az ifjusági athletika fejlődése terén a legagobb elismerés illeti meg a Move DSE-t, amelynek nemcsak a kerületben, hanem az egész vidéken a legjobb ifjusági gárdája volt, azonkívül a Nytve t, mely hatalmas tömegeket hódított meg az athletikának.

A szenior athletika is hatalmas fejlődésen mentek keresztül és igen kiváló eredményeket érték el. — Igy elsősorban Gyulai Gábor, az alig két éve athletizáló kiváló hosszútávifutó Budapestben kétszer is kitünő eredményrel győzött, legyőzve többek között Csekeyt is. Pedig a szezon nagy részében betegeskedett. Szántó László a vidék legjobb sprintere még az olimpiai sprintstaféta egyik tagját, Muskátot is megverte. Folyozatos fejlődést mutat Király György is, aki nemcsak ugró, hanem futószámokban is elsőrangú eredményeket ért el. Bácsi Pétert, a hajd bűszörményiek kiváló gerelyvetőjét pe-

dg csak az időjárás szeszélyessége foiztotta meg az új magyar gerelyvető rekord felállításától. Nem lehet dicséret nélkül elmenni dr Kirchoffer Kálmán teljesítménye mellett sem, Kovács Nándival (BBTE) és Lovass Antallal (MAC) együtt a legéregbb atléták közül való, de még mindig csodálatraméltó nagy ruganyossága, frissesége és — ami sok fiatalban is hiányzik — ambíciója.

Az atléták szövetségét Debrecenben Hadházy Dezső végezte, akinek szakavatott vezetése okozta az atléták kimagasló eredményeit.

Bár athletikánk az elmúlt szezonban hatalmasat fejlődött, mégsem lehet mondani, hogy valami rózsás a helyzete az athletikának.

Első sorban is hiányzik a közönség érdeklődése ugyszólván minden fél sport iránt. Kevés az érdeklődés, kevés a bevétel, tehát az egyesületek nem mutatnak nagy hajlandóságot az anyagi eszközökkel járó versenyek rendezésére. — Igy megtudtuk, hogy sem a DTE, melynek pedig anyagi eszközök is állanak rendelkezésére, sem pedig a legnagyobb gárdával rendelkező DGASE nem rendezett versenyt. Vidéken pedig, ahol közönség volna, az egyesületek nem sokat törődnek az atlétikával, — az egyetlen NyTVE-t kivéve. Igy aztán nem csoda, ha nincsenek az athletikában tömegek. Remélhetőleg a következő év meghozza a közönség érdeklődését is az atlétika, a legszebb sport iránt és ezáltal még nagyobb tempóban fog megindulni az atlétika fejlődése, ugy, hogy Debrecen ismét fog tudni egy Mudinhoz, Vadonhoz, Hadházyhoz hasonló tehetséget adni az országak.

Csak egy mosolyt...

Ki a buta?

Feleség: Néha a on töröngök, hogy minden férfi olyan buta-e, mint te?

Féj: Dehogy. Gondold el, hogy hány van közülük, aki — nem házasodott meg.

A kezdő sofför.

— Hallpm, tegnap összetört az árokban az autója.

— Igen. Épp akkor, amikor végre már megtanultam hajtani.

A hét legrosszabb vicce.

— Egy ügyvédnek a lakcipőjére léptek s mit gondolsz, milyen címen indított pert?

— ? ?

— Magánlacksértésért.

— Még egy ilyen adomát s a rendőrnek adom át. . . .

Mi hát a sértés.

Egy hölgy ön a József kir. herceg-után a Bika fűdéből. Találkozik egy férfi ismerősével. Ez udvariasan köszönti és megkérdi:

— Hol me löztött lenni?

— A fürdőben.

— Igazán! Nem is látszik meg raj?

A hölgy indignódva telet:

— No de hogy mondhat ilyen. Hisz ez sértés!

A férfi egészen természetesen azt feleli:

— De hát mit mondjak. Talán azt, hogy meg látszik az rajta. . . . Hisz e még nagyobb sértés.

SZEZON-NAPTAR

December 31, szerda: Szilveszter-est a Bika disztermében.

Január 10, szombat: Jogász nap a Bika disztermében.

Január 17, szombat: Kereskedelmi Alk. Egyesületének bálja a Bika disztermében.

Január 17, szombat: Hajdúmegyei Diákszövetség bálja a Bika disztermében.

Január 24, szombat: Gazdasági a Bika disztermében.

Száz évvel ezelőtt a debreceni színészet

A színházigazgatók megbuknak, a színészek civakodnak. Megyery, a komikus direktor Debrecenben — Hogy pusztult el Debrecenben az országos hírvő gróf Károlyi ruhátár

A báró Wesselényi Miklós pártfogása alatt 1798-ban lassu fejlődésnek induló debreceni színészetet az 1825. évi szokatlanul súlyos helyzetben találta. 1798—1810 között Wesselényi nemcsak gondolkodása és a színészet felkarolására fordított támogatása a városi tanács megértő gondoskodásával együtt élénk színházi életet fejlesztett ki Debrecenben. 1810-ben Wesselényi társulata egy részével Kolozsvárra távozott, a másik ittmaradó részt pedig Gulácsy Antal táblabíró önálló társulattá szervezte és szerződésre lépett a várossal oly formán, hogy a város magának csupán a főfelügyeletet tartotta fenn. 1814. február 1-én a város 19 évre szóló hatályú Sándorfi József nagyváradi főorvos és táblabíróval újította meg a szerződést. A Sándorfi-fival kötött szerződés következménye lett a Nagyváradra való szorosabb kapcsolatba jutás, a társulat felváltva játszott Debrecenben és Nagyváradon, különösen akkor, mikor néhány év múlva a különben lelkiismeretes és áldozatkész Sándorfi kevésbé lelkiismeretes és hozzáértő igazgatói állal is elősegítve hanyatlásnak indult a debreceni színészet. A színház fenntartása különösen a szerződés utolsó éveiben sok anyagi terhet rótt Sándorfiára. Már 1821-ben 6 évi haszonbérrel jutott hátrahéba, míg teljesen a csőd szélére került 1824. nov. 27-én meghalt.

A városi tanács dec. 4-én foglalkozott az így előállt helyzettel. Első gondja volt a város tulajdonát képező színházi felszerelést biztonságba helyezni és a színházat — a Sándorfi-fival kötött szerződés különben is már nov. 1-én lejárt — új kezekbe helyezni. Evégre javaslatot tett a társulat felbontásáról és a színház átadásáról. A városi tanács dec. 4-én foglalkozott az így előállt helyzettel. Első gondja volt a város tulajdonát képező színházi felszerelést biztonságba helyezni és a színházat — a Sándorfi-fival kötött szerződés különben is már nov. 1-én lejárt — új kezekbe helyezni. Evégre javaslatot tett a társulat felbontásáról és a színház átadásáról.

A városi tanács dec. 4-én foglalkozott az így előállt helyzettel. Első gondja volt a város tulajdonát képező színházi felszerelést biztonságba helyezni és a színházat — a Sándorfi-fival kötött szerződés különben is már nov. 1-én lejárt — új kezekbe helyezni. Evégre javaslatot tett a társulat felbontásáról és a színház átadásáról.

adta s felszólította az előadások azonnali megkezdésére. De a dolog nem ment könnyen, mert a tagok sem mind voltak megelégedve a határozattal. A vezetésben erélytelen Láng Lajos nem tudta megakadályozni a bomlási folyamatot. *Bányai a tagok egy részével Hajduböszörménybe, onnan pedig Miskolcra vonta, míg a tagok másik része a nagy komikus Megyerynek társulatahoz szegődött.* A visszamaradt társulat a színházi felszerelésnek is szűkében, silány eredményt tudott felmutatni, pedig a közönség igényét az előző fejlettebb korszakok erősen felfokozták. Rohamos hanyatlás következett be a színház életében, ami a bevétel állandó csökkenésében is kifejezésre jutott. Így míg január hónapban 468, februárban már csak 186, márciusban pedig 103 forint volt a bevétel.

Láng, hogy társulatát erősítse, titokban tárgyalásokat kezdett a már akkor széles körben kedvelt Megyeryvel s rábírta, hogy Debrecenbe jöjjön, megosztva vele a társulat igazgatását. A tanács utólag, április 2-án elfogadta befejezett tényként a kettős igazgatást, egyszersmind Láng panaszkodására a haszonbért 50 váltóforintra szállította le s megengedte, hogy a társulat pénzügyi szempontból vidéki kirándulásokat tegyen, így legközelebb a főispáni installációra átmenjen Nagyváradra.

A megindult hanyatlási folyamat megállítására azonban Lángnak és Megyerynek tapaszaltabb és jobb szervező erő kellett. Míg a társulat június és július hónapokban Nagyváradon játszott, ilyenül jelentkezett Eder György, ki az elmúlt két évtizedben több ízben vezetett társulatot Debrecenben. A tanács, miután Lángék Nagyváradról nem jöttek vissza, hanem Aradra mentek tovább s így szerződésességet követek el, kapott az alkalmon s tekintettel arra is, — hogy Láng minden haszna nélkül folytatta a játékokat s titokban paktált össze Megyeryvel, felbontották tekintette a szerződést — ami mulasztásból különben sem lett aláírva — s a színházat Edernek adta át.

Eder irodalmi képzettségével és gazdag tapasztalatával erős kézzel fogott a megbomlott rend helyreállításához. Helyzete annyival is könnyebb volt, mert saját színházi felszereléssel és könyvtárral rendelkezett, társulatát pedig jobb erőkből állította össze. 1825 júniusában társulatának tagjai a következők: Udvarhelyi, Néb Mária, Molnár Karolina, Fülöp, Bartáné, Eder Antónia, Eder Terézia, Udvarhelyi, Láng, Köszeghy, Balla, Fülöp, Kovács, Váradi Bartha és Lőrinczy.

Igy találta Sándorfi halála a felszerelést. Debrecenben alig 22 könyvet, 58 ruha s néhány más darabot tudtak leltározni. A városi Lányi biharmegyei alispánt kérte fel, hogy a Nagyváradon lakó özvegyet a felszerelés visszaszállítására szólítsa fel.

Lányi dec. 17-i válasza rossz eredményről számolt be. *Az özvegy az összes felszerelést magának tekinti, hivatkozva arra, hogy férje Sándorfi az előbbi bértől Gulácsy Antaltól 1280 forintért mindent megvásárolt. Gulácsy említi ugyan, hogy a felszerelés között van a városnak is egynehány ringy-rongy darabja, de az nem ér többet, 8—10 forintnál. Hivatkozik továbbá arra, hogy a Károlyi árva gyámja, gróf Waldstein Emanuel 1814. szept. 9-én a nagykirályi játékszin összes felszerelését örök időkre Sándorfinak adományozta. (A későbbi bírói eljárás öv. Károlyi 1804. évi adományát is Waldstein ez utjabb adományába értette.) Felhozta az özvegy azt is, hogy férje sok ezret fektetett bele a felszerelésbe, így abból egy darabot sem ad ki, ellenben 2500 forintért átengedi.*

A viszontagságos küzdelmeken átesve, ezzel újra a lassu fejlődés pályájára került a debreceni színészet. Néhány év múlva új, díszesebb helyiséget kapott, ahol röviddel rá az akkori kiválóságok, mint Déryné, Egressy, Szentpéteri, Szerdahelyi hirdették zengő magyar nyelven művészetük nagyságát. Néhány évtized múlva pedig már arra a dicsőségre is hivatkozhatott, hogy több legkiválóbb színész nagyságunk — köztük Blaháné is — az első lépések megtévesében az utnak indulásában itt, a debreceni színpadon emelkedett először sokat ígérő és sokat sejtető jelentőségű.

Ha a Sándorfi halálával előállt helyzet eképen tisztázódott is, több nehézséget okozott és jóval később nyert elintézés a színházi felszerelésnek a városra kedvezőtlen fordulatot vitt ügye. A város ugyanis tekintélyes értékű felszerelésnek volt birtokában, melynek egy részét még a kolozsvári társulattól, majd az előálló szükség szerint más oldalról is szerzte, nagyobb része azonban öv. gróf Károlyi Józsefnél 1804 évben lett nagylelkű adománya révén került a városba. Ez ajándékban volt a leltár szerint: decoratio 372 drb, könyv 329 drb, bibliaheca 71 drb (egy kötetben 3—5 kézírásos játékdarab) és machinéria 78 drb. Az ajándék a „Magyar Jászó Társaságnak” szólt, de Károlyi 1804 nov. 8-án kelt levelében a polgármester közbenjárására kikötötte, hogy a Társaságnak a felszerelést Debrecenből elvinni nincs joga. Mikor a Társaság felbomlott, a felszerelést a város vette át s ettől kezdve — úgy látszik — tulajdonjog formát hozta. A bérleti leltár mellett vették át a várostól s a bérösszeget is tulajdonképpen ennek használatáért fizették. Sándorfi is átvette e mindinkább pusztuló felszerelést, sőt később, — amikor a társulat Nagyváradra is átrándult — nagyobb részben odavitte.

Közben azonban Sándorfi összes vagyona, közte a felszerelés is, zár alá került s így a város is a csődeljárásához volt kénytelen csatlakozni. A per sokáig húzódott, végül a fellebbezési bíróság 1832. szept. 6-án a várost az özvegy indokai alapján teljesen elutasította a keresetével, sőt a Debrecenben visszamaradt tárgyak átadására is kötelezte. Az értékes felszerelés különben már akkor pusztulóban volt, a társulatok a csődtömegből kikölcsönöztek és széthurcolták Miskolcra, Pestre, Szegedre, míg később teljesen elkallódott.

Bár az említett Sándorfi-Gulácsy vétel háttére homályos, Sándorfi jozhiשמםégét sem lehet kezeszünk. Nemesen gondolkozó magyar úr volt, aki nem költséges passziókon verte el vagyonát, hanem egy, komédiásoznak gúnyolt, szegény, de letkesen dolgozó kis csapatra, a nemzet nap számosaira áldozta fel. Mikor az özvegye esődbe került, 53.000 forint adósság nehezett a vagyonára. Előrelátta vagyoni romlását, de azért ha a tanácshoz intézett leveleiből kiérzethető a panaszkodó hang, mégis min- azzal végzi, hogy a társulat vezetését nem adja ki kezéből, mert ő társulatával nemzeti ügyet akar szolgálni s arra áldozni is kész. Ma már könnyű megállapítani a magyar színészet helyét a magyar nyelvnek és irodalomnak a múlt század első felében tett lendületes előretörésében, Sándorfi meg abban az időben felismerte e jelentőséget és reáldozta a vagyonát még akkor, amikor a kóbor komédiás had munkáját alig-alig tekintették másnak, mint züllött, boldog emberek mókázásainak, amikeni nevetni lehet.

Dr. Szabó István.

LEGSZEBB ~ LEGOLCIÓBB ~ LEGJOBB FÉRFIRUHA SZÖVETEK
 FELDREHM DEZSŐNÉL (Piac-utca 67. szám) SZERZHETŐN BE.

HAVAS harisnyaház
 Bádacos-u. 1. (Tisza-palota)

Karácsonyi és újévi occasió árusítást a mélyen tisztelt vevők kényelmére már 1-én megkezdte. Szenzációs olcsó arai

1 pár női harisnya dupla talpu és magas sarku	12.000 K
1 " " " " " " " " " "	27.000 " "
1 " " " " " " " " " "	55.000 " "
1 " " " " " " " " " "	78.000 " "
1 " " " " " " " " " "	15.000 " "
1 drb. női r-form nadrág	29.000 " "
1 pár keztyű teves-ör beléssel	39.000 " "
1 drb. selyem nyakkendő	75.000 " "
1 " " " " " " " " " "	57.000 " "
1 méter 120 cm. opál fehér	48.000 " "
1 " " " " " " " " " "	148.000 " "

Szvetterek, divat mellények, ridikül különlegességek. L. B. O. Tramella báli harisnyák felelősség mellett.

ÁSVÁNYVIZER:

Agnes Csizi jódos
 Málnási Mária
 Málnási Sicília
 Marienbádi Kreutzbrunn
 Selters Augustia Viktória
 Karisbadi Mühlbrunn
 Parádi arzénus
 Nieder Selters
 Parádi kénes
 Margit viz
 Salvátor

Állandóan friss töltésben kaphatók:

Kontsek Géza
 K. r.-t. Debrecen, Kossuth-utca 51.

Karácsony a Déli sarkvidéken

Mikor nálunk nyár van, ott a kor köszönt be a tél. — Sarkutazók szent-estei lakomái. — Déli sark elérése élelem kérdése.

A karácsonynak — a hideg évszak szívét melegítő ünnepének — varázserőjét talán semmisen tudja oly mélyen érezni, mint azoknak az utazóknak leírásai, akik a Déli sark felfedezésére törekedtek.

A Déli sarkvidéken csak nyáron lehet utazni.

Nem azért, mintha valami jó meleg idő járna ekkor. A hőmérséklet ebben az évszakban is legtöbbször a fagyponthoz alig emelkedik, de mégsem annyira, mint télen, amikor a 40 fokos hidegek mindennaposak. Nyáron is vannak viharok, de a legfontosabb ok, amely a nyári utazás mellett szól, a világosság. Télen hosszantartó éjszaka borul a sarkvidékre.

Ismeretes, hogy a Déli sarkvidék nyáron a mi télünkkel esik össze.

A sarkvidéki utazók tehát karácsonykor ott voltak kénytelenek utra kelni s egy kellett az uti programot megtervezniük, hogy karácsony táján már lehetőleg közel járjanak az óhajtott célhoz, hogy még a tél beállta előtt visszaérkezzenek a kiindulási helyhez.

Az utazás e hóval borított jeges világban hihetetlen erőmegfeszítést jár. Akár kutyák voltak a segítőtársak azoknak a szárnoknak vontatásában, melyekkel az élelmiszert meg a tudományos vizsgálatok végzéséhez szükséges műszereket szállították, akár lovak, a legtöbbször maguk az utazók is kénytelenek voltak vontatni a szánkót. Az éles jég-tarajokon ez a szállítás ugyancsak próbára tette erejüket is, idegeiket is. — És ha még csak jég-tarajok lennének!

A hó gyakran mély szakadékokat takar el s az utazók gyakran kerültek abba a veszedelembé, hogy a hó-híd beszakad s ők a feneketlen mélységben örökre elvesznek.

Arra kellett törekedniük, hogy minél kisebb legyen az utipodgyászuk súlya. A műszereket nem lehetett elhagyni, hiszen akkor semmi tudományos értéke sem lett volna utjuknak, ha épen e műszerekkel megállapítható adatokat nem hoztak magukkal. — Az utazásuk sportszámba nem esik és emellett nem is igen tudnák bebizonyítani, hogy csakugyan jártak azon a területen, amelyről beszámolnak. Nem marad más hátra, mint az élelmiszerek csökkentése. — Arra kell tehát ügyelniük, hogy minél kevesebb súlyú élelmiszert vigyenek magukkal!

Ezzel azonban igen veszedelmes helyzetbe kerültek. Minél kevésbé táplálkoznak, annál kisebb a reményük arra, hogy a nagy fáradságot győzni fogják. Shackleton utolsóelőtti útjában világosan látja, hogy

a Déli sark elérése az élelem kérdésén fordul meg.

Ha van elég, elérik, ha nincs, akkor kénytelenek eredmény nélkül visszafordulni, vagy éhen veszni a hó-sivatagban. Scot-nak csakugyan ez volt a végzete. És mégis, mikor elindulnak hazulról, a karácsony napjára gondolnak, amelyet távol minden élőlénytől, a kietlen hó és jéttömegek között egy kicsiny sátorban fognak megünnepelni.

Es bármiként is marangolja őket az éhség, azért mégis tartogatnak egy-egy jó falatot a szent estére vagy karácsony napjára.

Megható, hogy milyen féltő gondolat ugynak az ilyen meglepetésnek szánt ételre. Pedig igazán nem több, mint egy maroknyi s ennek az ízéből 4-5-en akarják a békességben együtt ülő családot, jóbarátokat, a hazát — az emberiséget maguk elé varázsolni, ők akik igazán magukra vannak hagyatva.

Shackleton, aki már hetek óta oly kicsinyre szabta az ételadagokat, hogy épen csak az éhhaláltól nem kellett félniük, folyton a karácsonnyal vigasztalja magát. És amikor végre-végre elérkezik a nagy nap, fényes vacsorát esznek. Hus és zsirpéből és kétszersültből álló elegyet, kávéban főzött kevéscsésze plum-puddingot, amit egy csöp brandyval nedvesítettek meg, kakaó-szószt, egy szivarra gyújtanak és egy kávéskanál likőrt isznak. És a bőséges lakoma után — ekkor laktak jól először és itoljára egész utjukon — rögtön elhatározzák, hogy ezután is koplalnak.

A lakomázásra is azért volt szükségük, hogy a hazai karácsonyok örömeit juttassák emlékükhöz s gondolatban öveiknél legyenek.

Amundsen, a szerencsés utazó, szintén elhatározza társaival, hogy a fölülkelhető legnagyobb pompával üli meg a karácsonyt. S amikor a vacsora ideje elérkezik, a szakács gondosan összegyűjti a kétszersült minden morzsáját, apróra zuzza és ropival vegyítve a legpompásabb karácsonyi „tejte-darát” készíti el belőlük. Utána egy szivarra gyújtanak s nem hiszik hogy Norvégában ezen az estén valakinek is jobban ízlett az ő karácsonyi tejte-darát, mint nekik az övék. És ezt elhíhetjük Amundsennek. Hiszen a Déli sarkról volt visszatérőben. Ők voltak az első ezen helyen!

Ugyanezen a napon Scott, aki nem tudta, hogy Amundsen előtte jár, főnyes menüt eszik végig társaival. — Bizony ezen a 4 fogásos már meglátázt az a tapasztalat hogy amit Shackleton hozott magával: élelem-ellátás a Déli sark elérése. Nemesak az angoloknál hagyományos plum-pudding van, hanem csomagolt gyömbéres égetett cukor is. Utána fénvesen alszanak és pompás melegük van a jó vacsorától, de ezzel szemben másnap nehezebben vontatják a szánt.

Ha elgondolkozunk azon, hogy milyen emberről fáradtságot szenvedtek ezek az emberek és mégis milyen kevéscsére volt szükségük, hogy a karácsonyt kellemesen tölthessék el, akkor arra kell rájónnunk, hogy tulajdonképpen

nem a bőséges lakoma tette nevezetessé számukra azt a napot, hanem annak a tudata, hogy nincsenek egyedül.

mert gondolnak rájuk. Bár ma is elmondhatná ezt minden magyar magáról!

Friss föltésű

Bikszádi víz

érkezet!

Csanak József Keresk. Rt.

Ülő- és csomagoló üzlete. - Fő osztály szemben. - Tel. 101.

Ma már mindenki tudja

hogy legolcsóbban és legszebb szöveteket

Feldheim Imre

posztóházában Kossuth-utca. 6 sz.

vásárolhat.

A híres debreceni kerek-perec múltjáról

Ma már nagyon megfigyott a sütők száma, a percek vékony a keletje.

A XIV. század derekától a debreceni céhek, amint a századok fáján egyre gyarapodnak, még pedig háromszorosan is, mert a századok skáláján egyre több a cég, a tagjai is egyre többen, meg a termék mennyiség arányszáma is a modern több termelés értelmében, — mindig derekasabb, talpraesettebb munkásságot fejtenek. Hírüket, nevüket a maguk testes termétei, elpusztíthatatlan termékeivel szerzik, mint nyühetlen eszímával és gubával, az országserverte legkiadósabbnak tudott hájjal és szalonnával.

De a külföldet lepípálni (ami elvégre mindég az üdökártya) igazában csak egyetlen portékával tuaták, a debreceni cserepépával.

Ez az apró-cseprő, jobb lábízsebben is megférő szerszám, a Toldiból vett idézettel élve, fustokádó nagy képményként járja be a világot, a kontinenset és kihatol Amerikába is (ami nagy szó). Ez az igénytelen ipartermek (melynek történetét most tanában írja dr. Ecsedi István) menti meg a sovány magyar export becsületét, a XIX. század elején a maga harmadfél millióra rugó évi kivitelével, hiszen a többi iparágban alig van világraszóló export-üzem, csak a környék és a helybeliek igényeit látják el, noha ezt becsülettel ellátták és szembeszálltak az idegen beözönléssel.

A cserepépá sorsa jut eszünkbe, mikor a perec sorsát írjuk. Egyformák természetben, külső jelentéktelenségben, de egyformák jóságban és abban is,

hogy igazi debreceni különlegességgé nőttek ki magukat s olyan országserverte való forgalommá lettek, mint a kassai sódor, a lipitai túró, a karcagi mézes avagy a szegedi borsika.

Majdnem annyit emlegették, ha nem is tréfásan, mint a miskolci kocsonyát. Cívis nem cívís egyaránt szerette, harapta, régóta szájon, kanalazta kávéból, puhára áztatva avagy étte melegen, frissen zsiról-csöpögősen. Otthonos volt a perec a legjobban családokban, sőt a régebbi sültasszonyok azzal dicsekednek, hogy Tisza Kálmánéhoz Budapestre is sokat küldtek, Dávidházy Kálmántól úgy tudom, hogy Ben-czurék is igen szerették.

Keletkezését és elterjedését dr. Boldisár Kálmán, városi tanácsnok, a város múltjának nagy ismerője úgy magyarázza, hogy a vásárokról jérő kézműves-ég mintegy közvetve gyánant hordta magával a fűzér-

kont koszoruba fűzött perecét, mely otthoni finom lisztből és zsirból készült és kellemesen emlékeztet a távoli otthonra. Valóban könnyen hozható türelmes jószág volt, tartós és kis helyen megfér. Jósága onnet volt, hogy Debrecenben olyan jó volt a liszt és zsir és mind a kettő volt bővében.

Ha történetét megrajzolni, örökre vérsni senki sem tartotta érdemesnek, oka az is, hogy olyan közismert dolog volt. Azt hitték, hogy kár róla írni. Jgyis tudja mindenki. A városról szóló hatalmas és minden esekélyesre kiterjedő kötetek csak úgy fennveden kezelik, ilyenmódon: eltekintve a percesütőktől kik a legfontosabb háziipar képviselői. Meg a perec-sütés asszonyi munka is volt, ezért is tetszett melékese' nek.

Nem nehezeltünk ezért Debrecen gondos művelődés-történetíróira, már csak azért sem, mert a perecipar történetéből valami nehéz írni. Az anyaggyűjtésnek az a kellemes és kenyelmes módja, hogy összeszedni, ami eddig meg van, alig válik be. Aki erre támaszkodik, annak vékony hajszálból van a sátabotja. Nem számítva Szücs Istvánnak egyetlen adatát, hogy

a XVI. század közepétől terjedő korban a 16 feljegyzett cég közül a hetedik helyen a percesek voltak.

meg egy régebbi levéltári említést is olvastam, melyről Zoltai Lajos tud, emléküket megcsóválván a Perces-utca őri, ahol azonban ma már egyetlen percesütő sem lakik. Valóságban azonban, hogy a perecnek főbb évszázados múltja van.

Irataik nem maradtak, mint a többi céheknek. Gyüleseiken jegyzőkönyveket, naplót nem írtak. A tanyák asszonyok voltak, akiknek pontatlan el kellett járni a gyülesekre, mert aki abszenciát kapott, azt eltiltatták az áruháztól, de iratokat nem készítettek, nem tartották fonesnak, hogy elrönlő szavaik irássá is me-revedjenek.

Pedig, amint egy-két étesebb percesütőntől tudjuk, (akik részt vettek máa céhanülésebben), ők is érdemesek voltak a céhbeli be-

vezetésnek, mint többi céh-társai, hogy tagjuk a magánéletben is kifogástalanok legyenek. Amellett percesütő plotkákat főzött ki társaira, szigorúan megbüntették, 5-10 pengő forintig. Oriási büntetés volt az akkori pénz szerint. Félévig kellett inaskodnia, azután felszabadult.

mindán meassütötte a maga reméket: a zsirban úszó, porlós kerek peracet.

A remekelés nagy céccoval történt. Beművésztől lakodalomnak is be-érték, azzal a különbséggel, hogy a dinom-dánomban férfi nem vehetett részt.

Csak a gazdasszonyok (így neveztek a munkaadót, aki mint vállalkozó süttetett és vásárra járt) és a sült munkások voltak jelen s meg-történt az ünnepélyes aktus férfi, lehetőleg por nélkül is. Egyéb jó minden volt. Csigaleves tyukhussal, kacsapescenye, azután perec... per-sze a javából, olyan, aminőt csak megrendelésre készítettek.

Ennek a portékának, mely évszázadon át oly messze földeket bejárta s nevet szerzett az itteni háziipar-nak,

ma már sovány a keletje.

Nem mintha rosszabb volna, mint valaha, hiszen élnek még a nagy mesterek utódai, kik az anyáktól lesték el a titkokat, de már meg-változtak a viszonyok. A perec aféle csomag volt, mely ráadás-ként juttott ki a táplálkozáshoz. Ma nem te-lik rá (drága a hozzávaló).

Meg a perec a régi egyszerű, puha ritán erkölcsök szimbóluma volt, a maga mégis csak szerényebb külsejével.

A sütők száma is csökkent. A hetvenes években még 62-en sütöttek és 15-16-os csoportokban (hetenként másik) árulták a piacon. 1911-ben van még vagy 12, számuk azóta is csökkent. A mostaniak panaszkodnak, hogy nem igen kel a portékájuk s az egykori híres debreceni perec maholnap talán el is tűnik.

Nemrégiben nagy megbecsülés érte a perecet, melyet ma már elfelejtettek. Debreczen iparos asszonyai, hogy Horthy Miklósnét júniusi látogatásakor valami jellegzetes debreceni eredetiséggel lepjék meg, Tóth Józsefné zabó Zsuzsikával egy csoport igazi jó debreceni perecet süttetek neki. Ezt adták át a Bessenyei Csulától készített pompás fadobozban, mint az egykori debreceni háziipar híres képviselőjét a magyar háziipar fővédnökének. És a magas vendég nagyon megörült neki. Mint kedves ismerőst fogadta, a férjétől — ugymond — sokat hallotta emlegetni...

(M. K.)

KARÁCSONYI ÁLOM.

Az összes ünnepek közül a karácsony az, mely leginkább a család ünnepe. A húsvét a gyermeki örömeik hagyományos joga, a pünkösd a szerelmes tavasz, az ifjúság virágbabonlása. A karácsony a béke, a szeretet, a családi szépségnek meleg fölfakadása.

A tél ugyan hideg és rózsákat csip az arcra a kőbörgő fagyos szél, de annál hivatlanabbul tárul szét az emberek szívéből a melegség. Karácsony napján legvagyatlabb, legszeretettebb a családi otthon. Szépek, gyönyörűek, kedvesek a fák, a hópehelyek, a deres házlatók, az apró játékok és az örülő gyermekek. Ezen a napon mindenki keresi az otthonát, hol éltönülhet a világ lármája, háborúja elől s ellenállhatatlanul tölti be szívét a vágy, hogy legalább ezen a napon ne legyen más, csak ember — jó, békés, örülő ember.

Ezen a napon megtestesül az álom: az emberiség egy nagy békevágyó és békeünneplő család. Ha tekintetünket végigvesszük a képzelt kulturális emberiség földjén, örömmel dobog fel szívünk, ahogy csöndes otthonukban békében, szeretetben teljűk fel az emberek. A Megváltás teljeseedik, az ember jó akar lenni.

De miért hát a harc, ha lehet béke és szeretet is a földön? Miért nem lehet az emberiség élete egy örök ünneplés, miért szakad meg a szeretet és béke karácsonyi glóriája? Valna-e fenségesebb alkotása az emberiségnek, miért szakad meg a szeretet és ura tenni maga felett a Jóságot? Valna-e szebb remény a földön, mintha örök karácsonyi álomban szenderegne az emberiség?... Ha örökké csengene a dal:

...Mennyből az angyal lejött hozsalok...

Sál kőbörgő fagyos szél
Frank Edénél

Ne vegyen hálót, ebédlőt, konyhabutort
addig, míg meg nem tekintli
Bálint Sándor
műbutorasztalos
butorraktárar
Kossuth-u. 5. Gombrius útjáról
Olvassa lapunkat!

Nótázó dalok.

Irta: Zivuska Andor.

ESTI HARANG...

Esteledik, a faluból esti harang hallik:
Esti harang a szívembe úgy belé nyilatlik!...
Esti harang... esti harang: mi voltál te nekem?...
Rám is vártak a szavadnál, rég — a falu végén!

Esti harang... esti harang... de más lett a hangod!...
Én már benned csak gyászt, csak gyászt, csak temetést hallok!
Mehalt az én boldogságom... eltemettem régen...
Mások járnak kevéssé szóval,
Másfelé száll minden sóhaj, — ott a falu végén!

GALAMBTOLLAL...

Galambtollal írok hozzád egy levelet rózsám,
Mégkérdezem: eljött-e feleségül hozzád?...
Ami csak van a szívemből, tündöklés álom,
Hozzád rózsám, — a levéllel — galamb-szárnyon szálljon!

Ha azt írod: nem jössz hozzám, holló-tollán írjad!...
Akkor az én éjszakámra soha meg nem virrad,
Holló-szót éjszakámba csillag se gyűl, — érzem:
Úgy marad az egész világ gyászban, feketében!

ADSZA RÓZSÁM.

Adsza rózsám kicsi szád,
Hud' csokolom pirosra!...
Soh' se húzódj édes szentem:
Úgy édes az tilos-ba!

...Meglésik a titkaid egyszer?...
Az se' nagy baj!... jaja-haj!...
Aki rád követ gurít:
Nem is volt az fiatal!

A megzenésítés jogát fentartjuk.

HÓBAÁSOTT FALU.

Irta: Lukács Károly

A téli hó beásta a kis falut és minden elnémult a fehér temetőben. Lőbberentes csönd volt ez. Nem látott egy élő ember sehol. Pedig de-let ragyogott a szikrázó nap, a fűkar mágya, amelynek tüze család-ka lidőrefény most a februári dél-ben. Vakítóan fényes, de reszkető-sen fázós. Fejedelmek kristálypalot-ja a rongyos koldusok szemében. Minél díszesebb, annál fájóbb, minél ragyogóbb, annál dermesztőbb.

A tanító lecsukta a rozott har-mónium fedelét és kiborzongott a fűtetlen iskolaszobából. Már napok óta elégedetlen volt önmagával, a fűtetlen iskolaszobával, a mosdat-lan parasztyervekkel, a jegyzővel, a kántorral, a patikussal, a pappal. Az élettél.

— Hát élet ez — szölt — minden mindég egyforma. Előre tudom mi fog történni, mit mond a jegyző, a kántor. Nincs egy nap, hogy minden ugy ne történjen, mint tegnap. Csak hát történe valami, változna valaki.

A kitpasott hó clesen csikorgott sarka alatt. Kint járt az ország-úton, amely mellett jobbra és balra elfeküdt a falu. Ez volt az egyetlen utra.

A tanító, agyában nagy szeren-csétlenségével, a városra gondolt irigyen.

— Ej, csak ott va nélef. Nők, zene, bor, tánc. Ott jó. A falu halál, a vá-ras élet.

Gyorsan taposta a vastag havat. Sietett, szinte rohant a falusi nyu-mértéke szerint. Messziről a vasuti állomás kéménye füstölt.

— Hát rabszolga vagyok én? Be-megyek a városba. A városba, a vá-rozba megyek — ismét'le sokszor és szinte rohant a sikos havon. Ugy tűnt fel előtte ez a kép, mint valami látomás. Az utcán sok ember, esu-la ismerős, akik megállanak mel-lette és régi ismerősként megemelik kalapjukat s hajuk fésült, arenk bo-rotyvált, nézésük mosolygó, tiszta.

— Uri embereket kell látanom, néi asszonyokat kell nézmem. Tébbolyító-ak a meszelt házak és sáros esz, mák.

Az állomásra besivított a vonat és a mozdony füstje mint valami nagy kémény megmeredt a tiszta levegő-ben. Még jó messzire volt az állomás től. Vágyakozó rohanással, lóbáló

kapokkal, elfulladva szaladt a fe-hér úton. Kétszer eleszött, tüzes arca megütődött a hóban. Égetett, fájt a helye, de zihálva talpraállt és rohant a vonat felé.

Eles fűtty reszketett belé a hang-talan szemkaprázatba és a hosszú kecsisor megmozdult. A vonat elin-dult. A vonat nem vár. A vonat siet. Ilyen kis falunál csak egy pere a pi-henés. Azért is kár. Ki száll itt fel, ki száll itt le?

Sokáig nézett kidülledt szemekkel, fiktető aggyal az egyre kisebbedő fekete csik után. Tébbolyodottan ver-te öklével homlokát.

— Elment, elrohant. Jaj, jaj, hát itt kell maradnom tovább is.

Az állomásról jókedvű lomhasá-gal lépegett egy ismerős alak. Fű-työrészett, boldogan kurjantgatott, mint akit nagy zsemese ért, mint aki nagyon meg van elégedve magá-val. A jegyző volt.

— Szervusz ősöm, tanító. Hát té-ged mi a füst hajtott ide? Né, meg, hogy engem várni. Ez látod derék. Csak kár volt a fáradságért.

Megtorpant a jókedvű ember előtt.

— Hát a városban voltál?

— Ott biz, tudod-e? Hanem most már semmi baj nincs, hogy megint itthon érzem magam.

Tudod, ugy van az, hogy itt én va-gyok az első, ott emg az utolsó. Hát inkább első szeretek lenni. Hehehe. Ne barátooskám, igyunk a szeren-cés megérkezés öröme.

Előkotorta a lakmirkulacsát. A dugót ovatosan kirántotta, a palaek száját tenyerével megtörölte, a ku-lacsot ravaszskásan megköttyögtatta.

— Igylál no, ebádtá. Ez kell a ma-gyarunk. Fízom szilvórium. Kisűs-tön főtt, a magam termésiből.

A tanító megragadta a csömpe ku-lacsot és szájjához tapasztotta. Ivott, nagyokat kortyogtatott. Olyan kien-gesztelően jó volt a mérges tűzital. Felgögte a torkát, megbizsergette a szí-ét és amint lehuny szemmel a fű-tyokát halgatta, úgy érezte, hogy mindent el tud felejteni.

— Igylál csak tetsvér, amig találz mit.

Ki is itta az egész kulacsot.

A jegyző harsányan kacagott és tenyerével vastag combját ütögette.

— Ajnye, tanító, ez osztán nagy szárazság! Szahara a te torkod.

A tanító odavágta a hóba az üres kulacsot.

— Ez, ez, nagyon jó volt. Én halott ember vagyok, magam temetem ma-gamat, teremtem a falu.

— Berugtál. Bolondságokat be-szélsz.

— Józan vagyok, örökké józan va-gyok. Nem látod, hogy milyen józan vagyok. Nézz, egyenesen megyek, — mint egy gránátos a Burg előtt.

Elindult a fagyos országúton. Ide odadől, támolygott, a szeme lera-gadt. Beesett a mély, hóval takart árokba. A puha hópaplanból ki sem látszott. Néhány szót szölt még.

— Itt kell maradnom, a faluban maradtam. Szeme lezárult, elaludt.

A kövér jegyző az égbeli szenteket emlegette és toporzékoló jókedvében az árok szélén.

— Mért szik az ebádtá, ha nem ért hozzá. Most meg itt van a nya-kamon. Mit csináljak vele?

Szuszogva lecsuszott az árokba. — Átnyalabolta a mozdulatlant és mintha pelyh lenne, felkapta a há-tára. Ugy vitte be a faluba.

A jegyző dühösen morgott az uton.

— Most röhöghetnek a parasztok. Ilyen blamázt! Egy hétig mindenki arról fog beszélni, hogy a tanító ur ugy berugtott, hogy az árok széléről szedtem fel

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, hamis fogat legmagasabb árban VESZEK
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. 1-ső em.

Szereti az egészségét?

Használdjon csak
ALTESSE

szivarkapapirt és küvetlyt

Nagy kocsiraktár

egyszerűből a legmodernebb ki-vitelig. Új és használt kocsik kaphatók. Használtakat ve-szek és becserelek. Javi-tásokat, fényezést kár-pítozást, megren-deléseket olcsón és pontosan eszközöl:

NEULANDER ANDOR
kocsigyára
Erzsébet-utca 28. sz.
TELEFON 11-47.

50
millió koronát
ad a
Pesti Napló
előfizetőinek és olvasóinak.
Részletek a Pesti Napló-ban

SZERELMES KÖLTŐK.

Fordította: K. L.

Lesbiához.
(Catulius)

En Lesbiám, csak éljünk és szeressünk
A hársártos öregek szobrászát
Mind' ssze egy garasnyit becsüljük.
A nap leszállhat s visszatérhet újra:
Reánk, ha tün az élet röpke fénye,
A végtelen egy éjjel árma vár csak.
Adj csókot, ezret s százat meg ulána
Es másik ezret is aztán újra százat.
S ha csókjainknak száma sok ezer lesz,
Majd elkeverjük őket, hogy ne tudjuk,
S a gonoszok, hogy meg ne irigyeljék.
Ha tudják édes csókjaink tengetegjét.

A karsu vizililiom...
(Heine)

A karsu vizililiom
Almodón pillant fel a tóból,
A hold szerelmesen busan
Feléje bókol.

A lilium pirulvarejli
Fejecskéjét megint a habba
Sim, ott leng lábai előtt
Szomorú, sáppadó lovagja.

Titok.
(Heine)

Nem sáhajtunk, a szemünk száraz.
Az ajkunk is csak mosolyog, —
Egy percere, pillanatra sem
Jó napvilágra a titok.

Néma kinok közt ott hever
A lelkiünk alján, rébe, mélyen.
S ha tombol is zúg a szív,
Csukott a szája, gőcsben, kénylen.

Kérd meg a bölcsőt csecsemőit
S a holtakat a sír ölében,
Talán ők elárulják néked,
Mit soha el nem mondtam én.

Dal.

(Mastelínck)

Es ha egyszer visszatér
S tudakolnt jár itt? —
"Mondd neki, hogy vártak rád,
Vártak mindhalálig..."

S ha tovább is kérdez ő,
En miképpen szóljak? —
"Ugy szólj hozzá mint egy nővér,
Fájdalomtól szabad..."

Ha utánad tudakci
Mi legyen a válasz? —
"Add neki az arany gyűrűm
Ez legyen a válasz..."

Es hogyha a szobát kérdi,
Miért olyan rozsta? —
"A kialudt mécsekre mutass
Es a tárt kapukra..."

S mit felelek neki, hogyha
Végső órád letele? —
"Mondd neki, hogy mosolyogtam,
S imádkoztam érte..."

Debreczen sz. kir. város világitási vállalata

legolcsóbb
napi áron
szállít:békebeli minőségű gázkocsot, kátrányt, elsőrendű porosz-
kőszentet, salgótarjáni és szuhakállói magyarszenet.

Városi üzletében legolcsóbban árusít:

izléses kivitelű csillárok, izzólámpákat, villamos és
gőzfűzőket, vasalókat, gőzkályhákat, legolcsóbban készít
villamos és gázberendezéseket.

Költségvetés díjtalan, megtekintésnél vétel nem kötelező.

Telefon: gyári iroda 74. Telefon: városi üzlet 90. vagy 8-53.

Exotikus illat.
(Baudelaire)

Ha langyos őszi est elélt szemem befogja
Es forró melled illatát beszívom,
Fölbukkannak előttem messze, finom
Fartok, fakó tüzet a napnak tulragyogva.

Buja sziget, sugárzó és csodás,
A furesa fák izes gyümölcsöt adnak,
Karsu a teste ill az iznos férfihadnak!
S a nők szemében mély és igaz álmódás.

Illatod új tájakra vonz ahol vad
S forró öbölben árbocek, vitorlák!
Allnak vihartól elgyötört ingva,

Dus szagát ontja a zöld tamarinda,
Cimvám dagasztja és lellembe forr át,
S a matrózok dalával észeeolvad.

Szerelm's levél.
(D. G. Rosset)

Kezétül langyosan, lehelletétül
Még átlatva — mert amikor ir,
Fölebbe hajlik és a gyöngé pir
Orcám lassan biborra setétül:

Kis lap, te hordozod egész valóját —
A szemé heijett, amely föllobogva
Arulkodik, hogy mit gondolt titokba,
Te libbentsd föl ma lelke takaróját!

Bár megleshetnének egyszer, amikor
Ugy elragadja égő szenvedélye,
S a melle széleid felé zihál —

Mikor úgy elmereng a mély mélybe
S hol lelkiünk mágiúsan csübeforr,
A szív igaz szavára rátalált!

Szerelmi kín.
(W. B. Yeats)

Madár riadt a süpő lombok alján.
Jött csillag és hold, öntve szent derűt:
S a méla fák esztitő, mély morájján
A földi kín nyugodni szenderült.

S ekkor Te jöttél — fájó, édes ajkkal,
Es könnyet ontva jött az éj veled;
Nyomod rak gondcsapat követte halkal
Es átkos terhű, hajó-sereg.

Madárka csattog-cseng a légy homályon,
A hold vén utját rójjá bágytatag;
S a zizező lombok közt félve, fájón
A régi bú sír régi vágyakat.

Bús, tavaszi éj.
(Li Song-Fu)

Az ezüst fécénok siráma
Oly busan zengett át az éjen,
Egy nőát fuvoláztam néked,
Mely ép oly bánatos vala.

A föld pihent a tompa búban,
S mi még okát se tudtuk adni,
Miért borítja könny szemünket —
Lelkiünk olyan volt, mint az ólom.

Remeatünk, mint a kis virákok,
Kezecske szomorun lecsüggedt,
Rómnézlet és fáradttam mondtad:
"Légy csöndesen, majd elmúlik"

Szavak.

(F. Pastonchi)

Szívemre szomorú szavak
Szerelmek szárnyán szállanak,
Akár a sas, vadul.

A szónak szárnya s karma van:
Vér-ö szívekből hangtalan
Könnycs harmatja hull.

Meglepő olcsó árak!!

Selyem nyakál	Selyem nyakkező	Selyem ing 2 gálérál	Finom puhagallér	Divat zsebkendők
95	44	250	9	19

selyemzsebkendők, sajjalkészítésű fehérneműk, le nagyobb kalapválaszték

Piac uccá 10 Herman és Friedmann a Blikával szemben

Nézzé meg a kirakatot!!

Nagy

Szilveszter-est

esti 9 órai kezdettel

az Arany Bika disztermében

és az Omnia mozgó Korona táncterem helyiségében

Színjátszókat összes tagjait közreműködésével!

azonkívül

Nemes István

egyetemi hallgató

hegedűszóló hangversenye

Bernáth József

posta főtiszt

tréfás zene- és mulató jelenete

54 tagu

Katonazenekar

CIGÁNYZENE TOMBOLA SZÉPSÉGVersenY

Dalok, tréfák, kuplék, vigjelenetek. A katonazenekar hangversenye. Táncok, búvészet, árverés, felvonulás, confetti

9 ÓRÁTÓL 12 ÓRÁIG

mindkét helyen

Nagy műsor

12 ÓRÁIG UJÉVI KÖSZÖNTŐ

12 ÓRA UTÁN REGGEL 5 ÓRÁIG mindkét helyen

Tánc

Minden órában más szórakozás. Sok nyereség, díjak kiosztása

JEGYELŐVÉT:

hétfőtől kezdve a Bika portásánál

Ebédelttem a Népkonyhán.

Rendkívül nagy a nyomor és a munkanélküliség. — Nem tudnak sokan munkához jutni. Akiket a szakszervezet nem segítyez...

A Miklós-utca 23. sz. alatt egy szürke ház komorkodik a nyirkos téli ködben. Itt van elhelyezve a Népjóléti Hivatal, a népkonyhával és gyermek dispensárával, valamint azok raktáraival együtt. Talán a vezetők is megtalálták a színt, amikor a házat szürkés-sárgára meszelték, mert mindazok, akik oda járnak — egyszerűek, szürkék, szegények, legtöbbször rongyosan szegények... Itt veszik fel a hadirokkantak és hadiözvegnyek is járulékaikat. Talán ez a hivatal az egyedüli, mely annyi sokak fájdalmas könnyeit száríttatja.

Itt van elhelyezve a december 1-e óta működő népkonyha is, melyet a „Debreczen” munkatársa a napokban meglátogatott.

A népkonyha a Miklós-utca 23. sz. alatti ház suterainjében van elhelyezve. Épen délire harangoznak, amikor a bejáratnál álló 162-ös számú rendőrhöz odalépek:

— Itt van a népkonyha?
— Igen, tessék besétálni — hangzik a komor válasz — lehet ebédelni.

Lemegyek a kikorhadt lépcsőkön s benyitok az ebédlőbe. Az ajtót még be se teszem, amikor Neuhauser Lajos a népkonyha ellenőre rám szól:

— Van jegye?
Bemutatkozom neki s kellő megaláztatással magyarul kezd.

— Tetszik tudni kérem sokan a más jeggyel járnak s így muszáj szigorúban fellépni, mert ilyenek között nehéz a rendet fenntartani.

Érdeklődésemre Neuhauser bácsi elmondotta, hogy

700-an eszik naponta a népkonyhán Szabó Sándorné szakácsnő főztjét. Harmadmagával főz, míg a felszolgálást Szondy Sámuel és Szondy István kezesek látják el. Az étlap egyetlen fogásból áll, naponta izletes meleg főzelék, helenként kétszer pedig csütörtökön és vasárnap hus is van. Megköszönöm a szíves utbaigazítást és beljebb kerülök. A szép fágas suterainban kétszobos asztalok, tiszták, fehérek. Egyik mellé letelepedem.

Mellettem öreg asszonyok, férfiak, szegények, fiatalok, munkanélküliek és munkaképtelenek valamennyien...

Még jól le sem telepszem, máris előttem füstölög egy tál lenese. Egy kanalat is adtak, egyszerű bádognál, de tiszta és mellé egy jó darab kenyert...

Szegények ebédemhez hozzálatam én is, de az első kanálnál már megszólalt a mellettem ülő öreg asszony Magyar Istvánné 65 éves:

— Jól esik ez a meleg étel. A téglalétrőben lakom, csak most vagyok itt először, de ide járok ezután, mert már meguntam a kocsorgást. Eddig kéregetésből éltem, mert hát öreg eseléd vagyok és nem kapok már munkát, de hiszen a fiatalabbak közül is megannyi állástalan. Még isteni áldás ez a népkonyha. Itt legalább kaphatunk egy tál melegételt.

— Bizony jó itt. — szólalt meg a másik asztal mellől Jurányi István géplakatos segéd. Itt mégis csak kaphatunk egy tál melegételt...

Jurányi István aztán elpanaszolta, hogy már vagy két hónapja munka nélkül van. Legutóbbára a patkógyárban dolgozott, de onnan elbocsájtották.

Hát a szakszervezet, az nem segítyez — fordultam hozzá.

— De nem ám, pedig fizettük a tagdíjat, még az ellentállási alapra is fizettünk, de hát nekünk még segély nem jár, mert még nem vagyunk bent egy éve a szakszervezetben. De aztán megkérem azt hiszem a szakszervezet kasszája is kimerült már, hiszen csak mink, vasmunkások létünk munkanélküliek vagy 50-en 60-an. Aztán azóta sehogy sem tudunk munkát kapni, pedig mennék én ha kell fát vágni is. Most egyelőre az Iparos szállóban lakunk, de én nem sokáig maradok itt, megyek hazra Kismarjába, csak utiköltségem legyen...

A másik cimborája Bihari Sándor 54 éves.

egy kis kamarácskában lakik. Rongyos már és sehogy sem tud munkához jutni.

Két év óta munkanélküli. — En is munkanélküli vagyok már régen — szólalt meg Szombati Gusztáv 65 éves volt kovács segéd. En nem kaptam a szakszervezettől sosem segélyt, igaz nem is voltam szervezve sosem, nem vette be a szakszervezet az én gyomrom. Most aztán fát

vágni járok, ha van munka jó, ha nem úgy is jó. Itt egy tál melegételt csak adnak, így déiben...

Uj vendégek jöttek, az előbbieket pedig elmentek...

Az új érkezők között van Domo-sovszky Géza rokkant 39-es. Az apja magyarszabó volt, ő a háboruban megrokkant. Most a Mikepéresi-uton levő menházban lakik és a népkonyhán étkezik. Nem zugolódik, becsületes magyar érzése már elfásult, ha egy háboru után ennyit érdemelt meg egy rokkant, jó — gondolja magában. Ha zugolódni, megtagadná a volt 39-esek nagyszerű fegyelmét, melyet a munkó sem tudott betölteni venni.

Özveggy Győri Istvánné a Nyil-utca 138. szám alatt lakik, hadiözveggy-mosni járt, de már régóta munkanélküli van. Ő sem panaszkodik, pedig legnagyobb kincsét, a kenyérkereső férjét veszítette el a háboruban.

Kozma András mikor mellém letelepszik, elmeséli, hogy ő 2-es huszár volt. Majd bezupált s remondákat nevelt békében a Ludovikán.

— Nagy legény voltam én kérem, de most már élénekelhetem, hogy elhergadt éltemnek vidám tarasza.

Csak amiatt panaszkodik, hogy se hogy sem bir munkához jutni.

— Nincs kérem munka sehol, de sehol.

Forgách Sándor valamikor könyvkötő volt.

„de most, szomorú, a szakszervezetek mellett ide kell jutni” — mondta.

Es se vége, se hossza nem lenne a beszédnek. De mégis abba kell hagyonom, mert a figyelmes Neuhauser bácsi mellém lép és fülembé sugja, hogy vigyázzak, mert esetleg kellemlen élősdieket szedhetek fel a vegyes kosztosoktól.

Az szszal mellől felállok tehát és épen menni készülök, amikor szemem meekadott egy fiúcskán:

Kis Pistának hívják, aki mikor felállott az ebéd után szépen összeszűrtte bokácskáját s keresztlet vetve összetette kis kezecskéjét... Apja hadirokkant, de tisztességesen nevelte fiát. Az ajtóban elmondotta még Neuhauser bácsi, hogy a népkonyha az idén nem oly látogatott, mint tavaly. Pedig az ennyival jó és tiszta. Ebéd után felkerestem Bíró Jenőt népjóléti hivatal pedáns igazgatóját aki a népkonyháról a következőket mondotta:

— A népkonyhát december elején nyitottuk meg. Csudlatosképen az idén 500-600-nál kevesebben veszik igénybe, mint tavaly. Pedig az elbírálás, — hogy kit veszünk fel — igazán nagyon liberális. Hála Istennek a polgármester ur figyelmessége folytán az anyagiakban nem nélkülözünk...

A városi tanács és a polgármester ur a szegények sorsát szívén viseli s nekem mindig pontos referatúmatokat kell adni.

A szíves fogadást megköszöntem, nemkülönben köszönetet mondtam a jó lenese főzelékből álló ebédért is, melyet a népkonyhán fogyasztottam el.

Távozáskor a rendőrposzt utánam kiáltotta:

— Na kérem, megtetszett ebédelni! Maizner János.

Elsőrendű karpitos
Szabó József Varga-utca 1.,
Szent Anna utca sarok.
KÉSZ HECSEREK raktáron

KALAP

a legolcsóbban és legnagyobb választékban

WERNERNÉL, Plac-utca 72.

Uj varrogép németországi **2.700.000 K-ért!**
10 évi jótállással
Rosenberg és Hammer Plac-u'ca 8

Jegyespárok figyelmébe! Karikagyűrűk, arany, ezüst ékszerek, zseb- és veker órák nagyválasztékban. Az árak legolcsóbbak! **SRETTÉR JÁNOS, órás- és ékszerész, Battyhányi-utca 13. szám.**

Nagy karácsonyi árlesza litás

a Bika melletti cipő áruházban. Olcsó karácsonyi áraink a következők	
Női egész box és chevo cipő	225,000
Női macassaru lacc spitzel	275,00
Női barna bag ria francia és amerika	385,000
Női lacc moden spangli	375,000
Férfi box dupa filppal	425,000
Férfi box és chevo francia	375,000
Férfi tehébbőr és box egész	400,000
Férfi fekete és barna gummitilppal	450,000

azonkívül női hó cipő férfi és női sárncipőkben posztó egész bőrtől, gyermek és fiu csizvákés cipőkben, női Comode cipők és harisnyában legnagyobb választék és legolcsóbb árak. Minden cipőhöz ujévig 1 doboz kréme adok ajándékba, freamli cipő nagyáruházában, Plac-utca 9. - Bika melletti **Glück**

Hasznos ajándék **KARÁCSONYRA** a legkedvesebb meglepetés **fehértremükülönlegessegek** zsebkendők, harisnyok s egyéb hasznos cikkek nagy választékban **Kardos Lászlónál,** **DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 9. - Alapított 1831 ben** **Nagy karácsonyi kiállítás!** Magános darabok, ma radékok leszállított árou.

Zsíros szóda szappan főzéséhez

garantált minőség,
nagyon olcsó!

STERN

festéküzletében, Bikával szemben
Piac-utca 10.

Magas fizetéssel és jutalékkal

Ujságkézbesítők és elárusítók

felvételeink lapunk kiadóhivatalában

Frank Sandor

NŐI DIVATHÁZÁBAN
DEBRECZEN,
PIAC-UTCA 42.

Megkezdődött a Karácsonyi- Occassió eladás!

Női téli kabátok	590000 K
Szőrmezve	750000
Velour kabátok	1.150000
Dubl téli kabátok	980000
Szőrme bundák	3.600.000
Velour kabátok szőrmezve	1.450000
Sealszkin bunda, brokatselyem beléssel	4.750.000
Selyem tricó ruhák minden színben	395.000
Crepe de chine ruhák a legdivatosabb színekben	790.000 K.

Plüsch kabátok

nagyválasztékban
raktárra érkeztek.

Akikben meghalt az élet tudata...

Látogatás a debreceni egyetemen ápolt
elmebeteg, ek között — Nagyzási, üldözési
rögeszmék, örökölt terheltségek.

A fagyos földre tiszta, életteli sugárakat szórt a téli nap, mikor beléptem a legszomorúbb, legsugártalanabb kórterembe: Az örültek reménytelen házába, Valami különös, nyomasztó, egyensúlyozatlan érzés élte meg a lelket, melyhez hasonlót még akkor éreztem, mikor az oceán óriási, megdőbentően szertelen, folyton imbolygó víztömegén uszott a hajóm. Mint a tengeren semmi biztos támpont, csak a rejtelmeket pillanatra felvető örökös mozgás, most is úgy éreztem, hogy itt a legszomorúbb házában nincs semmi-ferre támpont, nincs célja és rendje a dolgoknak, nincs logikája az eseményeknek. Itt nem egymást szülik a pillanatok, hanem összezavarodott rendellenességben kergetik egymást.

Van-e nyomasztóbb érzés, mint mikor az ember lát egy másik embertestvért, kiben szétszakadt, összetört meghomlott az élet tudata, az értelem fenségesen esodás ideghálózata? Megszégyenülés és megdőbentés kél a látás nyomán, pedig halottak ők, de bennük az életteli a megsemmisülésig hosszú utat tesz meg a lelkedlás...

A debreceni egyetem ideg és elmeosztálya még mindig ideiglenes helyen van, a volt városi közközházban. Itt dolgozik az európai hírű elmegyógyorvos, Benedek professzor, kinek az elmebeteg köréből vett tudományos vizsgálatai a világ minden orvostudományi műhelyében kiváló figyelemre tartanak számot. Ő tőle kaptam a szíves engedélyt az ideg és elmeklinika meglátogatására.

Egyik asszisztense, dr. Salánky József tanárségét vezetett keresztül a szobákban s ő nyújtott kérdéseimre keszszéges válaszokat.

Akik még remélhetnek.

Benedek professzor klinikája két épületben van elhelyezve. Az egyikben az ideg, a másikban az elmeosztály. Az idegosztályon vannak a tanári szobák: kicsiny, szűk helyiségek. Az egyik szobában az emberi értelem fensőségét hirdető írógép

kattog, a szomszéd szobában értelmetlenül, közönyösen merednek az üres levegőbe beteg emberek...

Először az idegosztályt nézzük meg. Itt neurastheniás, idegbeteg, szívidegességben szenvedők, érlelmeszedéses betegek fekszenek türelmes várakozással, a esodákat tevő emberi erőbe vetett békítő hittel. Külön kórterem van a férfiak és külön a nőbetegek részére. Kicsinyek, méretükben az egyetem igényeiktől messze elmaradók, de a tisztaság, a pedantéria nem hagy kívánni valót hátra. A kezelés a legmodernebb eszközökkel végzett megfigyelések alapján folyik. Itt még ur az értelem, ur a remény és elérhető...

Amint az orvossal belépünk a kórtermekbe, esendet tűrünk meg a némaságban. A hallgató, esendes betegek felfigyelnek ágyaikról. Nyugalmasak, szótlanok, némák. Legkevésbé sem mutatnak olyanokra, mint akiknek idegzetében bomlik a rend.

A tébolyultak szeretik a természetet.

Az idegosztály kórteremében gyorsan haladunk keresztül. Engem inkább az elmeosztály érdekelt. Az értelem, a tudat szánalmas halottjai...

A fagyos földön felkopognak lépteink, mikor keresztül haladunk a kórház szomorú udvarán. Magas körkerítésű környezett kisebb belső udvar erős faajtája előtt állunk meg. Az ajtó mindig zárva van. A kulcs esikordul és belépünk a kis udvarra. Itt van az örültek háza. Az udvar is az örülteké. Nyáron itt, az élet Senki szigetén terítik a nap melegé elé a világból kiszakított életüket. Harmónikus rendezett virágágyak, bokros parkok töltik az udvart. Vanak padokkal berendezett lugasaik is. Salánky orvos látja, hogy kérdések hamadnak fel bennem. „A természet harmónikus rendje megnyugtatólag hat a tébolyultakra — magyarázza.

Aki mindig nórázik.

Most néptelen az udvar. De még sem az. Az egyik sarokból értelmet-

len nórázás hangzik felénk, mely akkor sem török meg, mikor lehaldunk a nórázó mellett. Előrehajolva ül valami fadarabon, fejét lóbázza, gesztikulál és gajdol tovább. Fiatal nő. Folyton nórázik. Különben esen-

Felhaladunk a lépcsőn s amint belépünk az első terembe, magam előtt látom a társalgó szobában tartózkodó betegeket és a betegek ápolóit, kik azonnal körénk gyülekeznek. Így mindjárt megtudom magyarázat nélkül, hogy a betegek azok, akik észre sem veszik belépésünket. Valószínűleg folytatják tovább foglalkozásaikat.

Beszélek Magyarországot védő nőkével.

Az egyik javakorbéli férfi éppen az asztalánál ül és képes folyóiratokat lapozgat. Megállunk előtte, de ő fel sem néz. Idegesen lapozgat előre hátra anélkül, hogy valahol megállapodna. A lapok már szinte rongyokban hevernek előtte.

Az orvos megkérdezi:

— Hogy van?

A kérdésre egyszerre idegesebb lesz, még gyorsabban lapoz és hald a felel:

— „Jól, jól, jól.“

Majd utána teszi:

— „Hagyjon békében!“

— Hát mit csinál most?

— „Újleteket, újleteket.“

Az orvos, ki ismeri a beteg nagyzási ténőiyát, megkérdezi:

— Meg van még a bányája?

— Bányám már nincs, de van

eséplőgarnitúram! ...különben az egész Amerika engem... most rengeleg üzletet csinállok. Egymásután érkeznek a megrendelések. — majd hozzát teszi — én vagyok kérem Magyarországot védő nőke.

Közben sohasem néz fel, hanem forgatja a folyóiratokat. Hirtelen megáll egy egész oldalt betöltő kép előtt. Csernoch hercegprímás arcképe. Amerika tulajdonosa rámutat:

— Csernochkal együtt jártam Pesten az iskolában!

— Jelenleg főispán vagyok és vadász táborszerény — igyekszik meggyőzni bennünket.

Többet meggyünk aztán „egész Amerika tulajdonosától és Magyarországot védő nőketől.“ ki jelenleg főispán és táborszerény, de valamikor cukrász volt. Eközben egy kis bamba arcu, mosolygó gyermek sündörögzik mellém és végigsimogatja kabátomat. Örökölt terheltség — magyarázza kísérő orvosom.

Egy másik beteg az ablak előtt áll és hallgat. Beszélni kezdünk vele mire elmondja történetét:

„A kést kicsavartam és megöltem őket.

— Ugy történt, hogy rám támadtak és kést és kardot fogtak rám. Letepezték, egy rendőr a lábamat fogta, egy ember pedig nagy, négy kilós kalapácsal éppen a fejemre készült ütni. Ha ott hagyom a fejem lepeny lesz belőle, de én az utolsó pillanatban kiragadtam magamat, a kést kicsavartam és megöltem őket. És ezután elmentem a járásbíróra.

Szegénynek immár tizenöt év óta ez a mánája. Azt hiszi, üldözik, közben megtudom, hogy a családfáját nem tartja rendben levőnek. Azt állja, hogy nem a törvényes apja fia, hanem valamelyik Károlyi grófé. Egyébként kereskedelmi érettségije van és Mác. hivatalnok volt.

Eppen búcsút venni készültünk tőle mikor egy 18-20 évesnek látszó fiatal mosolyogva kezd bizalmasodni velünk. Az orvos megkérdezi:

— Jó kedve van?

— Hogyne volna! Fűtyölök, danolok.

„A nyakamat beállították egy nagy zenekarba.“

Egy másik beteg — zsidó, — hajlandónak nyilatkozik előadást tartani. Mindjárt el is kezdi:

— En csak azt mondom, hogy huszonkilences rokkant vagyok. Ezt

KÖSZÉN KORSZ

Ajánlunk
Salgótarjáni és
Baglyasalyai darabos fűtőszénét,
borsodi szénét, porosz és karvini salonnal készített,
gáz- és bányakészlet, Ignáczaknai
kovácsműhelyi tűz- és
háztartási célúra

használtatva, a legolcsóbb bányáron

Schuschitzky János és Társa szénkereskedés

Debrecen, Szent Anna-utca 7. Telefon 12-48. és 12-62. sz.

mint

a Salgótarjáni Köszénbánya Rt.-t, és Berg és Hüftowerke Máhr. Osztály kerületi kizárólagos képviselőit

Pénz!

Szilágyi Jenő

BANKIRODAJA

BEJEGYZETT KERESKEDŐKNEK- és ipari vállalkozóknak árucseré mellett, valamint gazdálkodók részére előnyös feltételekkel pénzt ad rövidebb és hosszabb időtartamra.

MAGÁNTÖKEK kihelyezését vállalom és azokat teljes garancia mellett kihelyezem. Hosszabb időre szűk tőkék kihelyezésénél kívánatra a kamatkozások tényleges bizába is átvehető.

MEGBIZÁSBOL előnyös feltételek mellett előlegkölcsönöket folyósítok, olyan ékszer, ezüst, szőnyeg, kép, zongora stb. könnyen kezelhető ingóságokra, amelyeket néham bizományban elhelyeznek.

VÁROSÍ, magán- és bérházakat veszek és eladok, valamint ezek adásvételét közveilem. Eladó ingatlanokra előlegkölcsönöket közveilem.

Pénz!

Pénz!

DEBRECEN,

Csapó-u, 19.

Telefon 5-66.

Pénz!

megjavítani nem lehet.

...orszással jegyzem zavaros előadása

— Valami vén zsidót megfontolt és azért betegedtem meg és azért nem tudok meggyógyulni, mert a hátamon piros szeplő van. Gyermekkoromban nagy rangot akartak adni a zsidó ebbe is belebetegszik. A huszonkilencedik gyalogezred parancsnoka vagyok. A mozi velem üzletet akart csinálni, de azok nem művészek. Ponográf gyáram volt. A torkom Marosvásárhelyen romlott el. A nyakamat beállították egy nagy zenekarba. Elégítsenek ki mert én rajtam tanultak. Színházat csináltak rajtam.

Itt hirtelen megszakad az előadása s nagyot futva elkezd dalolni:

— „A bihari határszélén.” Majd áttér a „Ritka buza”-ra. — Ehez már táncol is valami magyar szóló félet.

Az orvos megmagyarázza, hogy elmezavara vérbajnak következménye. Különböző legfőbbnek betegsége abból származik. Ez a beteg valamikor cipész volt.

Kevés a hely a klinikán.

...Ez a társalgó élete. Nappal itt tartózkodnak. Egymással semmi bajuk. Ritkán szólnak, csendesen, hallgatagon mozognak, tesznek, vesznek, járkálnak. Az ápolók állandóan mellettük vannak. Mint egy szerencsétlen család, élnek együtt örök magukra hagyatottságban...

Vannak külön cellák is a nyugtalan betegek számára. De csak három. Különböző az elmeosztály férfi csoportján csupán 13 beteg helyezhető el. Nincs hely.

A női csoport is éppúgy áll. Nagyon kevés ez Debrecennek s az egyetemnek.

S a nagyérdémi telep végleges fel szereléséről és használatbavételéről illetékesek szerint közele sen nem eshetik szó.

Tudós orvosok már vannak, akik a legközelebbi módszer szerint veszik gyógykezelés alá az emberek legszármasabbjait. Mert ezek a betegek nem mind gyógyíthatatlanok. Vannak köztük, akiket évekig keresetűl hádirterv precízsege szerint folytatott munka után sikerül visszazárni a világ már egyszer elárvított élethez.

Szinte szédülök, mikor kilépek a halott emberi értelmek világából. A tragédiák útja tovább visz: most a nőbetegeket nézzük meg. Itt is ugyanaz a fájdalmas kép, nyomasztó érzés, elpusztult világ...

A nőbetegek között.

Itt nőápolók kezelik a betegeket. Egy mosolygó arcú zsidó asszonyt megkérdezzük, hogy miként érzi magát?

„Nagyon jól kérem, én meggyógyultam, el is megyek innen a napokban.”

Hirtelen rámmutat és kérdezi az orvost:

— Zsidó?

Az orvos nem ellenkezik: Igen — A válasza, hirtelen hátat fordít s így felel szemérmes hangon vissza: — Akkor nem nézek a szemébe. Nem szabad.

— Miért — kérdezem csodálkozva. — Nem illik — feleli.

Mosolygós arcú leányka, kít a szülők vétke büntet.

Az egyik szobában egy ágyban fekvő fiatal lánykát láttam. Végzetes nyavalyáját szülei vérbajából örökölte. Szép, buksi feje a fehér párnából rém mosolygott és én — nagyon lesomorodtam. — Valahogy úgy éreztem, hogy ez a kedves arc olyan szép volna a mennyország fátoly alatt és volna olyan jó szívében is, mint a többiek, akik könn a világban örülnek és unatkoznak a szépséges életnek. De őt örök, eltéphetetlen hitnes köli születése percétől a halálhoz. Örök átok, mely szüleitől kíséri, kiknek szívéről a világra szakadt. „Meggöntem az atyáknak vétkeit!...”

...Bevégeztük a szomorú sötét és kiléptünk a reménytelen házból, ahol tudós emberek az emberi értelem győzelmes fegyvereivel a legfenségesebb harcot harcolják: az értelem halottait visszaharcolni igyekeznek az élet örömeinek. Ujra ragyogott a napsugár, melynek mosolyát mohón szívták fel lelkükbe az emberek, benn pedig ezalatt értelmetlenül, ösz szeszavarodva vonaglott a haldoklás pusztuló emberekben...

Dr Sz. I.

A HEGEDŐ.

Az é-hur. Néha vinnyog, sir és jajgat.

Ha mint gazdátlan régi házból vina Veszett zaja éjjeli sápadt harcnak.

Máskor vidáman szól, hogy megzuhog a vérem

A fű szagán és látom a pacsirtát, Ahogy trillázva leng a messzeségben.

Az á-hur. Már más. Tisztaság és béke.

Fehér hó mindenütt: karácsony, ének.

Szerelmetlen leányok friss beszéde. Gyermek kacag, kit megcsókolt az anyja.

Ut, kökereszt: a vándor térdel, S a völgyben cseng a kis falu hangja.

A g-hur. Rezdül simogatva, halkán, Bűnös szavak suhanak így szeleden Csinos fülekben nyári füledt parkban.

Fortissimo — recesg hosszan, Keserőn.

Villognak üszkös száradok — jaj — hallom

Róland kürtjét a ködtakarfa erdőn.

Végül a d. Mindkét a legbűsb. Tán A szél sóhajt az utcán és az ákác Zörögve fonyadt levelet hullat rám.

Most forrón bűg. A szemem könny borítja.

Ez érdekes... Maci szomorú útja, Mikor utószor mondta lassan: Pista.

Zoltai István.

KARÁCSONYI OCCASIO RENDEZ FRANK EDE

A prédaság vétek!

Azét elhasznált ruhaneműinket fessük és veszileg tisztítsuk **PALOTAY LAJOS** kímefestő, vegytisztító és gőzmosó intézetében, hol a szezon befejezésével nagy árcsökkentéssel KÁLVIN-TÉR 5. SZ. BATTHYÁNYI-UTCA 26. SZ.

Prima minőségű

dióbél

viszonteladása is kapható. Fűvészkert-utca 8. alatt. **Telefon: 12-16.**

Asztalosmunkák

szakszerű készítése **szabó János** épület- és bútortasztalos mesternél. **Szent Anna-u'ca 25. szám**

Házak, földek, szállók

és birtokok adásvétele közvetítetik Hajduban 5-30 holdas, Biharban 85 holdas, Szabolcsban 30, 70, 225 holdas, Tápóticskén 40 holdas birtokok eladó. Békésnyúlán egy malom és gyógyfürdő eladó.

Cseley Gyula

irodájában **Egymalom-u. 8. Telefon 2-09.**

Épület-, bútort-

vasalások, **lószerszameretek** legolcsóbban

Bészler Lajosnál

Széchenyi-utca 2. sz. a.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy megérkeztek a legújabb divatu gyapjuszövetek.

Nagy választék öltöny, téli kabát, raglán, ugy szintén fekete kelmékben, szmoking és frakköltönyökre a legolcsóbb árakban. Szíves pártfogásukat kérve kiváló tisztelettel:

Domán és Grosz

posztó és gyapjuszövet kereskedők, **Piac utca 53-55. szám alatt, Hungária kávéház mellett.**

Elismerten legjobb árukat rendkívüli

Occasio

árakon árultja

Uj. Vajda Dezső

Koronaherceg ucca 8. szám.

Köpenyekelmék	— — —	150
Ruha- és kosztümkelmék	—	130
Kockás gyapukelmék	—	85
Sínes korbácsnyok	—	92
Crepe de chinek	—	135
Japón minden színben	—	95
Selyem marocain színekben	—	150
Trikó selyem	—	140
Mintázott marocain	—	150

Selyem ujdonságok estélyi ruhákra

Brokát- és bésselymek	—	100
95 cm. széles ruhavászon	—	33
110 " " francia bélfesszafinok	—	49
110 " " cernagrenadin	—	37
110 " " tollók	—	33

Sima- és mintázott függöny-stousserek.

Pettyes és mintázott batiztok 39

Maradékot rendkívüli olcsó áron.

Frank Sándor

NŐI DIVATHÁZÁBAN DEBRECZEN, Piac-utca 42. szám.

Báli és estélyi ruhaselelmek raktárra érkeztek

u. m.:

Crepe marocain	minden színben
Crepe soiel	" "
Crepe de chine	" "
Crepe saten	" "
Lamme	" "
Velour schiffen	" "
Arany és ezüst csipkék	
Trikó selyem	minden színben

110,000 K-tól

Velour szövetek téli kabátra.

Kosztüm és ruhaszövetek nagyválasztékban.

Miert olcsó és jó a fehérnemű ERŐS ARNOLD cégnél,

Budapest, IV., Károly-körut 30. Telefon 108-94. mert saját műhelyében készíti a legjobb anyagból és a legjobb munkásokkal.

Férfi zefiring divatmintával	— — — — —	125,000
Selyem vagy rayé mellű ing	— — — — —	180,000
Hálóing egész hosszú	— — — — —	135,000
Als nadrág hosszú	— — — — —	85,000-161
Zsebkönyv 100 különböző mintával darabja	— — — — —	7000
Női ingek kéz hímzett vászonból	— — — — —	5000
Női hálóing batizsifónból egész hosszú kézi hímzett és kézi zsur	— — — — —	18000
2 részes készlet, ing és nadrág	— — — — —	170,000
Zsemper leitchen, kézimunka	— — — — —	85000
Ajvó és rappali pyamak mértékszerint, gyapju flanelből divatszínekben	— — — — —	400,000
Kele gye lepedővászón 160 cm. széles méterje	— — — — —	55000
Finom fehérnemű sifón	— — — — —	27,0000

Mindenemű vásznak, damasztok és törülközők gyári árakon. Vidéki rendeléseket utánvétellel küldünk. Meg nem felelő árut kicserélünk, vagy pénzt visszaadunk. Nagyobb bevásárlásnál fél vasuti költséget megtérítünk.

Mielőtt férfi-, fiuruhát, vagy kabtot vesz, mindenki jöjjön először
Debrecen legnagyobb és legolcsóbb férfi-, fiuruha áruhazába

MAGYAR RUHAIPAR

a Bika-szálló épület
Olcsón vettem! Olcsón adom!

Az alábbi cikkeket: Raglánok, téli kabátok, szőrmes be-
kecsek, fiu ruhákat és bundákat.

Tisztviselők, főiskolai hallgatók, munkások fixfizetéses egyének 15 százaléka a rendezményben részesülnek.

Ruha-festésben és vegytisztításban
utolérhetetlen

BIRO

Arany-Bika s Mozgó-bejárat

Értékesebb ruhát felelősséggel vállal.

Hirek

Karácsony a templomokban.

Karácsony első napján a ref. templomokban. Nagytemplomban d. e. 10 órakor predikál dr. Révész Imre, ágéntárik Zambory Sándor, d. u. 5 órakor Derencsényi István, Kistemplomban p. ed. d. e. 9 óra or Szele György, ágendázik Uray Sándor délután 2 órakor predikál Pósa Imre, Kossuth-utcai templomban predikál délelőtt 10 órakor G. Nagy Béla, ágendázik Uray Sándor, délután 5 órakor Tóth Lajos, Árpád-terti templomban délelőtt 10 órakor predikál Molnár Ferenc, ágendázik Dörsö Mihály, délután 2 órakor Tóth Lajos, Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor predikál Feleskey Sándor, délután 2 órakor Kiss István, Hecsekerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál és urvacsorát oszt Vajda László, Szegényházban délelőtt 10 órakor predikál és urvacsorát oszt Keresztury József. Kórházban Kántor József, dr. Ferenczy Gyula a Nyilastelpen délelőtt 10 órakor Kovács J. Tanyákon predikál és urvacsorát oszt: Macón: Márton Sándor. Nagycserén: Siposs Imre, Beső Ohat és Telkházán: Kocsis János, Öndöd, Kádár-dűlő: Derencsényi István, Bákón, Pallag-pusztán (Gazd. Áv.) Kustár Dániel, Szepesen dr. Erdős Károly.

Karácsony II. napján a ref. templomokban: Nagytemplomban d. e. 10 órakor predikál dr. Révész Imre, d. u. 5 órakor predikál Bacsó Ferenc, Kistemplomban d. e. 9 órakor Bacsó Ferenc, d. u. 2 órakor Derencsényi István, Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor Derencsényi István, d. u. 5 órakor Pósa Imre, Árpád-terti templomban d. e. 10 órakor Pósa Imre, d. u. 2 órakor Kiss István Ispótyai templomban, d. e. 10 órakor Kiss István, d. u. 2 órakor Tóth Lajos.

Augusztia-szombatünnepén predikál és urvacsorát oszt Uray Sándor.
Tanyákon: Ördöd, Vedes-dűlőn predikál és urvacsorát oszt: Vajda László, Köcsényezsen Nagy Lajos, Fancsikán Siposs Imre, Elpen és Hegvesen Kocsis János, Ebesen Dörszeghy Mihály, Paczon Erdélyi Sándor, Halpon Keresztury József.

A római kath. templomban reggel 6 órakor pásztormise, 7 és 8 órakor cserdeszent misék, fél 10 órakor ünnepi ny mise, 11 és háromnegyed 12 órakor misék. Délután és ünnepnapján rendezés vasár napi rend.

A ev. templomban f. hó 24-én a szentján szerdán d. u. 5 órakor istentisztelet, ünnep első napján d. e. 10 ó. predikál és urvacsorát oszt Farkas György lelkész. Ünnep másodnapján d. e. 10 ó. igét hirdet. Deák János ev. egyetemi tanár. U vacsoraosztás.

A közigazgatási bizottság ki-gészítése. Debreczen sz. kir. város tanácsa az 1876. VI. tc. 5. §-a értelmében közhírre teszi, hogy Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságából a f. év végén kilépő tagok és egy időközben elhunyt tag tagsági helyéket választás útján leendő betöltése a f. évi december hóban ta tandó kögyölésen fog megtörténni. Városi tanács.

Elhunyt debreceni pénzügyi főtanácsos. Benkő Pál m. kir. pénzügyi főtanácsos, a debreceni pénzügyi igazgatóság helyettes főigazgatója 59 éves korában a belgyógyászati klinikán e hunyt. Teme-tése holnap, csütörtökön délután 3 órakor esz a Kossuth utcai ref. templomból.

A Városi Közművelődési Könyvtár (Fűvészkert-u. 2.) nyitva van köznapon délelőtt 10-11 óg, délután 4-7-ig, vasárnapon délelőtt 10-12-ig. A Könyvtár Olv-sótermét, hol lapok, folyóiratok és értékes kézikönyvtár áll rendelkezésre, díjtalanul használhatja minden 16 évet betöltött egyén. A kölcsönzö-ből szintén díjtalanul vihet haza könyvet az a tag, ki 50 ezer korona biztosítékot lefizet, mely összeg ki-lépéskor visszautalattik.

Krisch Károly cserépkályha raktára Debreczen, Piac-u. 79 tele-pon 13-18. cserépkályha tisztítást íavitást vállal.

Egy bálí éjszaka költsége 1925-ben 10,000.000 korona lesz.

A bálí gondokról.

Jóformán még benn sem vagyunk a szezonban, de már is nagyban készülnék a farsangra a táncoskedvű lényok, fiúk, fiatalok, a korosodók vegyesen. A női szalonok an nehezen ugyan, de mégis megindult a munka. — készítik a salyimesen sült bálí ruhákat... Vannak néhányan, akik Pesten készíttetik. Az écn. noha sok bál lesz a farsangon, nagyon költségesnek ígérkeznek a bálók. A ruha, a frakk s az egyéb bálí kellékek árai mesébe illőek. — Hol vannak még aztán az obligát bálí kiadások: a vacsora, a belépő-jegy ára, a borravalók, a ruhatári költségek, a virág, a cukorka, a hű-sítők árai. A napokban egy zsuron éppen nagy beszélgetés tárgyát ké-pezte a mamák körében leányaik ídei bálíztatása.

— Tudod-e lelkem, — mondotta az egyik mama — a Jucit a jogász-bá-len mutatjuk be. Már készitik is számára a toalettet, 4.500.000 koronából szeretném kihozni a költsé-geket.

— Még akkor olesón uszod meg, — mondotta a másik mama. — Én a mi Rózsikánknek 5.000.000 koron-áért csináltattam egy csodás epón-ge-ruhát. Persze hol még a leipő, a manék párja legalább 500.000 koron-á, hol a belépő, hol van a jegy, stb. apró költség. Egy bálí költsé-

— Előkészületek a katolikus bálra. Megirtuk már, hogy a tavaly oly fényesen s került katolikus bálát az ídei szezonban is megismétlik. Február 14-ére van kitzúve a ter-minus, amikor uira előkölő és meg-hítt mul tság színhelve lesz az Arany Bika díszterme. Megalkult a száz-as rendezőbizottság, amely lá-zasan készül munkájával. A bálí sikerét biztosítja, hogy a rendező-ségnek sikerült megnyerni védnöki tisztségre a katolikus közélet nagy-ságait.

— A Jótékony Nőegylet karácsonyi ünnepéye. F. évi decem-ber 23 án d. u. 3 órakor lelekemelő népi népély folyt le a Jótékony Nő-egylet Péterfia-utcai árvaházában. A Nőegylet elnöksége élen Fráter Er-zsébet elnökével ekkor osztotta ki a Nőegylet árvaházi szegényei kö-zött a gazdag karácsonyi a ándékok, amelyek a Nőegylet tagjainak s a városunk társada manák nemesszívü adománva folytán gyűlt össze. Mint-egy 150 szegény és árva között ki-osztott mintegy 15 millió korona ér-tékű téli meleg ruha és élelmiszer. A Nőegylet vezetőségét fáradhatatlan levékenységéért csak hála és elis-merés íleti meg.

— Ptasinszky Pepi, Dr. Szé-kelelyhidy Ferenc, Brada Rezső és Berg Ottó a M. Kir. Operaház tagjainak együttes ballat- és opera-estélye kizárólag és csak 1925. január 8 án este 8 órakor az Arany Bika dísztermében. Jegyek Keszthely és Kronovitznál, Szent Anna-u. 2. sz. alatt. Telefon 6-99.

Sérvkötők Schön Sándor

haskötők, gummi harisnyák mindennemű kötszerek nagy választékban

gunk ugy gondolom, 10-15 millióba íog kerülni...

— Az én Bandi fiannak is nagy kiadásai lesznek. — szolt egy har-madik mama — most rendelt egy frakkot 5.500.000 koronáért. Cilin-dert nem vesz, mert szegény uram-nek kettő is volt s az egyikbe bele-ölt már a fejcséje...

És tárgyalták a bálókat is. Na-gyon díszesnek mondják az ídei jo-gász bálí, a medikus bálí, a Vörös-keresztes bálí, a Kék-k Clubjának bálíját. Ezek a bálók lesznek az ídei íelit bálók. De egész sereg bál lesz még díszes és előkelő.

Hogy a belépő-jegyek árai mi-lyenek lesznek, azt még nem lehet tudni, de annyi bizonyos, hogy a személy-jegyek ára kb. 80-100.000 K lesz. Mert hiszen a teremér maga 8-10 millióba kerül hol van még az engedély, rendőri-ügyeleti díj, a forgalmi és vigalmi adó, stb. — Így aztán a délszaki növényekről, sző-nyegekről nem is beszélve, tetemes összegbe kerül a cigány is, aki 2 mil-lió koronát fog elkérni a szezonban.

Ezek után a farsangi kiadások ugy gondoljuk tetemes gondokat okoz-nak a fiataloknak, de sokkal in-kább a papáknak és mamáknak. — Hiába — ninesen rózaa túske nél-lül, farsang kiadás nélkül.

(maxi.)

— A Városi Múzeum karácsony első napján zárva marad. Második napján pénteken történelmi és nép-rézis osztálya ugy d. e., mint d. u. díjtalanul megtekinthető. A múzeum vasárnaponként rendszeren nyitva van.

— A kereskedők bálja ez íden január 17 én lesz az Arany Bika dísztermében. A nazyszámu ren-dezőség mindent elkövet, hogy a közönség ez íden is kellemesen töltse el a fényesnek ígérkező e-tét. Előre láthatóan nagyszámu közön-ségre számít a rendező gárda, ép-pen ezért mindent megtesz, hogy a kellő kényelmet és a legjobb szór-akozást biztosítsa. A meghívók széküldését már megkezdtek. A bál íroda Ferenc József ut. 8. sz. alatt í. emelet, rendelkezésére áll azoknak, akik az estély írást érdeklődnek és meghívóra igényt íelentenek be. Hivatalos óra este 6-8 íg.

— A legszebb, legkedvesebb, ka-rácsonyi és ívevi ajándék és a leg-szebb szabadíz az ílis cseresep vi-rág. Kapha ó a legduasabb választék-ban a legolcsóbb műkertésznél, Sim-kovicsnál, a Kossuth-utcán, a Kardos házban.

Kiváncsi Ön Debreczen legszebb hölgyére? Megtekintheti Goldstein Karolin kirakatában, Miklós-u. 5.

Olvassa lapunkat!

— Megkárosította az ídes apját. A rendőrség a minap felje-tenítés alapján elfogta Sztár Ernő fiatal embert, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy az apja székényén feltörte s onnan 1 millió koronát és egyéb holmit ellopoít. A rendő-rég a fiatal embert át adta a kir. ügyész-ségnek, ahol tegnap hallgatta ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd, aki Sztár Ernőt előzetes letartóztatásba helyezte.

— Csinos lesz ha "Trarata" párisi csipőfűzőt visel Goldstein Karolinától Miklós-u. 5.

— Legoraktikusabb krísztkindíí Az elkövetkezett karácsonyi ünnepek alkalmával megnyugtató érzés töli be mindazokat, akik ajándékaikat és szüksegleteiket a világhírű Semler J. cég karácsonyi óccasio várára sze-rezték be. A cég, hogy előzékeny-ségét a vásárló közönséggel szem-ben újólag is bebizonyítsa, karácso-nyí vásárját — nagy kereslet folytán — december 31-ig meghosszabbí-toíta. A vásár a Semler J. cég Bu-dapest V. Bécsi-ucca 7. szám alatti ífő- és íV. Koronaherceg-ucca 9. sz. alatti ífőküzetében van folyamatban s módot nyújt városunk és környéke közönségének, hogy valódi békébel angol kímekülönlegesség íí a leg-mersékellebb áron szerezhesse be. Amint már ílöző számunkban ís íe-ítetük a vásár keretén belül ke-rínek eladásra — íriási érdeklődés mellett — a londoni Semler-cég (London 14. Golden Square) nagy íorgalma folytán felhalmozódott és onnan Budapestre írnyíított szövel-maradékok ís.

— A büntetés kítöltése után a menházba. A debreceni királyi tör-vényszék fogházából a minap szü-badült ki egy íreg 78 éves tolvaj. Miután az íllető hajduböszörményi ílletőség, így a fogházból Hajdu-böszörménybe toloncolták. Az íreg tolvajnö előélete nagyon zavaros, többszörös rovoít multu s a bírósá-gok ílőtt több ízben szerepelt, mult vádloít. Legutóbb lopás m íatt 8 havi börtön büntetésre volt íítelve és ezt töltötte ki a debreceni foghá-ban. Mint teljesén elhagyatott nő íí hajduböszörményi rendőrség íe-utalta a menházba.

— Szép archoz jó alak kell, ez íeléri "Trarata" párisi csipőfűzővel Goldstein Karolinától Miklós-u. 5.

— Nem lehet eleget gyönyör-ködni a korzón azokban a méó feltűnést keltő szenzációs remekeik-ben női ruháknak, amelyek Benyáts Emil helybeli kitzűnö, kozísmert cég kir-katában váltakozva állandóan láthatók. Ezek a csodálatosan szép, ízletes ruhák meglepően olcsó ár-n a legelőkelőbb hölgyközönség íalá-kozó helyén: laborfalvi Márkos Luísa angol és francia nőídivat szalonjában készülnek. Laborfalvi Márkos Luísa-nak Brassóban volt a legtere-settebb szalonja s mióta azt Rákóc-i-utca 41. sz. alá helyezte, állandóan látogatja városunk díszingvált hölgy-közönsége.

— Apollo első nap Zsuzsikám drága, másodnap Elsodort íélet. — Uránia mindkét nap: Colibri. Vig-színház első nap Csaly meg ídes, másodnap Sába királynője.

— Feltűnő olcsó árak karácso-nyí ajándékárgyakban, karácsonyfa díszekben, ugyszintén levélpapír és könyvüjdonságok nagy választékban Csáthy Ferenc R. T. könyvkeres-kedésében Ferenc József-ut. 8.

— Dupla talpu és térdü patent harisnya megérkezett Vitárus Sándor és Társához a Nagyttemplomnál.

x Művészi fénykép felvételek, nagytások, bonyhádi Percel Miklós fénykép szalonjában, Péterfia-u. 76.

— Akik betörésből éltek. Már egy éve erős munkát adott a kabai csendőrsnek az a tolvaj, aki Kabán a múlt év végével egész sereg betörést követett el és akit a napokban sikerült kézrekeríteni K. Kiss István személyében. Kiss István egész sereg betöréses lopást követett el s valósággal üzletszerűleg betörések-ből élt. Később Kiss István társult Kiss Mihály kabai napszámmal s most már együtt végezték éjszakai kiszállásait, mely alkalommal vittek mindent, ami kezük ügyébe került oldal szallonnáktól a konyha edényig. Két három nappal ezelőtt aztán mindkettőjüket elfogta a kabai csendőrs és behozták őket a debreceni kir. ügyészre. Mindkét betörőt tegnap hallgatta ki dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd, aki a betörőket előzetes letartóztatásba helyezte.

— Elegánsan öltözködő hölgy csakis „Bálna“ védjegyjű fűzőt visel Goldstein Karolintól, Miklós u. 5.

— Bélésarukat, keztyűiket, zsebkendőket, Jäger alsó ruhákat olcsón árúsít Vitárius Sándor és Társa a Nagytemplomnál.

— Lopják a fát. Schwarz Adolf Szív-utca 11. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy az udvarán levő egy vagon fából ismeretlen tettes apródonként összesen 8 máza hasábos fát lopott el. A kár csaknem egy millió korona. A rendőrség megindította az eljárást az ismeretlen tettes kézrekerítésére.

— Gyomorsütyedés, vesebántalmak ellen viselje Kesmarsky tanár hasközfét Goldstein Karolintól, Miklós-u. 5.

— Rendőri hírek. Az éjszaka ismeretlen tettes Tömösváry Eszter Dégenfeld-téri 35—37-es számú árusító bódéját átkulcsot felnyitotta s onnan két kerek sajtót ellopott. A tolvaj az átkulcsot a bódé zárjában felejtette. Nyomozás indult a sajtó tolvaj ellen. — Schwarz Adolf Szív-utca 11. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy udvarán levő tűzfaiakást ismeretlen tettesek megdézsmálták. Nyomozzák a tolvajokat. — A 2-es számú postafőnökség feljelentése szerint a debreceni máv. pályaudvaron ismeretlen tettesek a 99—74 és a 6102200 számú postakocsi rácsos ablakait benyomták és egy zászlót emeltek. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— Eltűnt 20 millió értékű ruha. Furfangos ügyben folytat nyomozást a rendőrség Várady Géza, Bellegelő 110. szám alatti lakos feljelentése alapján. Koleszár Miklós korcsmának akarta kibérelni a házat, miután neki italmérsi engedélye van. Koleszár annyira bizalmába férközött Váradynak, hogy amikor Budapestre készült, Várady megbizta, hogy a fővárosból báró Feilitich Bertholdnál hagyott ruháit vegye át és hozza Debrecenbe. A báró Várady levelére nemcsak a 20 milliót érő ruhákat adta át, hanem még két postaládát is. Koleszár sokáig nem hallatott magáról, mikor pedig előkerült, azt mondta, hogy a vonaton ellopták tőle az összes rábizott értékeket. Várady sikkasztásért megtette a feljelentést Koleszár ellen.

x Tűkörgyártás, üvegcsiszolás régi tükrök újjáöntése Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Szív-utca 14/15. Telefon 35—6.

— NASZ és alkalmi ajándéktárgyak, porcellán, üvegkészletek, disztárgyak. Képekretész nagy választékban Koncánál Kálvin-tér.

Kiszabadult a zalaegerszegi internálótáborból és végigcsalta Hajdumegyét

Forgalmi adó ellenőrnek, kincstári bevásárlónak adta ki magát.

Kelemen Imre hajduböszörményi lakos, a zalaegerszegi internálótábor lakója volt. Onnan ez év július haván kiszabadult s a hajduböszörményi rendőrség felügyelet alá helyezte.

Kelemen visszakérülve Hajduböszörménybe, több rendbeli csalást követett el, majd megszökött. A teljesen lezülleszt Kelemen Imre végig garázdálkodta Téglás és Hajduhadház községeket, ahol nagyobb stílű szélhámosságokat követett el.

Igy Tégláson forgalmiadó-ellenőrként szerepelt, majd átment Hajduhadházra, ahol mint kincstári bevásárló látogatott meg egy pár jóhiszemű gazdálkodót.

Vége aztán a rendőrség elfogta. A rendőri felügyelet alól való megszökésért a hajduböszörményi rendőrség kihágási büntető bírója 60 napi fogház és 10 millió korona készpénz büntetésre ítélte és egyben ellene eljárást is indítottak.

Csalárd bukás gyanúja miatt egy Csapó-utcai kereskedőt őrizetbe vettek.

Kényszeregyezési ajánlat után bűnügyi feljelentés — Aki olcsóbban adta az árut, mint ahogy vette.

Róth Imre Csapó utcai textilkereskedő néhány nappal ezelőtt fizetési závarokba jutott és kényszeregyezési eljárás megindítását kérte maga ellen.

Róth Imre ezelőtt 5 hónappal alapította üzletét. Körülbelül 1 és fél millió értékű textilárut vásárolt össze a fővárosi nagykereskedőknél váltóhitellel. A rendelt árut a nagykereskedők be is szállították.

Ő ezeket az árukat aztán értéken alul hirtelen elárúsította, egy másik részét pedig elzálogosította és amikor az árak értékeinek ki egyenlítésére került volna a sor, fizetési képtelenségét jelentette és

Elgyezésre felajánlott 30 százalékat.

Az a körülmény, hogy egy Csapó-utcai kereskedő hogyan adhatott el rövid pár hónap leforgása alatt 1 és fél millió értékű portékát az úgyel igen gyanúsra tette és a hitelzők Védőegyesülete tegnap délután folyamán leküldte egyik tisztelőjét, hogy vizsgálja át a Róth Imre üzleti könyvét. Az átvizsgálás eredménye szerint 600 milliót tesz ki az az összeg, amivel Róth nem tud elszámolni. Alban az esetben pedig, ha el lehet fogadni Róth bemozdásait.

még ezen az alapon is 300 millió passzívum mutatkozik.

Erről a kiküldött azonnal értesítette a Hitelzők Védőegyesületét, a honnan azt az utasítást kapta, hogy tegye meg Róth Imre ellen családnyalt a feljelentést. — A Hitelzők Védőegyesületének ügyvédje, dr. Sajó László ügyvéd

tegnap fel is jelentette Róth Imrét.

A rendőrségen dr. Fésüs László rendőrfogalmazóhoz került az ügy, aki tegnap délután 5 órára beidézte Róthot. Az ügyben azonnal ki hallgatta és

a kihallgatás eredményeképpen őrizetbe is vették.

Jegypárok figyelmébe!

Karikagyűrűk, arany, ezüst ékszerek, zseb- és veker órák nagyválasztékban. Az árak legolcsóbbak SRETTTER JÁNOS, órá- és ékezetész, Batthyányi-utca 13. szám.

KRON VILMOS

előnyösen közismert női divat-üzletében — Degenfeld-tér (Kenyérpiac)

vénysőr 370—373—374, Krausz Szesz 61—61.75.

Az aranykorona árfolyama.

Az aranykorona mai árfolyama 14856.11 papirkorona.

Terménytőzsde.

Az irányzat szijárd, buza 5000, rozs 2500 koronával drágult. Hivataltalos árak: 76 kilós tiszavidéki 517 fél—520, egyéb 515 fél 520, egyéb 515—17 fél, 78 kilós tiszavidéki 527 fél—530, egyéb 525—527 fél, rozs 430—35. tak. árpa 400—20, sörárpa 470—500, köles 460—70, zab 395—415, tengeri 250—60, repce 650—90, korpa 220—25.

Magyar Nemzeti Bank jelentés a devizaárfolyamokról.

darab	Vált	Ellát
Dollár	73025 K	73605 K
Angolfont	343000 K	347000 K
Hollandi forint	29375 K	29825 K
Francia frank	3954 K	3974 K
Svájci frank	141 0 K	14290 K
Léva	530 K	536 K
Csehi korona	2204 K	2224 K
Lira	3108 K	3138 K
Lei	378 K	380 K
Dinár	1039 K	1109 K
100n. márka	—	—
Lengyel márka	—	—
Osztrákkorona	103.30	103.80

— A lelépés. Furfangos módon csapta be Oláh Sándorné csapókerit Kuruc-utca 110. sz. alatti háztulajdonost a lakója, Hemerich Gyula textilgyári munkás. A lakó azzal a mesével állott elő, hogy neki az új házigazdájának 3 millió lelépést kell fizetnie, tehát a lakást csak úgy hajlandó átadni, ha Oláh Sándorné neki a 3 milliót megtéríti. Oláh Sándorné át is adta lakójának a három milliót, később azonban megtudta, hogy volt lakójának új háztulajdonosa nem is kért lakójától 3 milliót lakásért és nem is kapott. A furfangos lakó ellen a becsapót háztulajdonos csalásért megtette a feljelentést.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

Tiszántúli Hírlap r. l.

nyomdai zeme számára a város területén megfelelő helyiséget keres

Ajánlatokat, akár szóbelileg, akár levélben a „TISZÁNTÚLI HIRLAP” kiadóhivatalába Varga-u. 5. kérünk.

a Karacsonyi ajándékoknak egy kisebb kivonata
Kész paplanhoz az egy szélességű finom kelengye vászonnál, elsőrendű kézimunka darabja 220.000 K-tól
egy párnahuzat 88.000 „
egy paplan, saját készítésű finom vattával, mindkét felől ciott l. a . . . 390.000 K-tól
Liberty minden színben . . . 35.000 „
Cérna-grenadin 110 széles . . 42.000 „
minden szín 74.000 „

**BUDAPESTI
Kereskedelmi és
Ipari Kereskedelmi
VÁSÁR**

1925
ÁPRILIS 18-27

Rendező:
Budapesti Kereskedelmi és
Ipari Kamara

Felvilágosítás kapható: a debreceni
Kereskedelmi és Ipari Kamaránál, Kar-
cagon: Halasz Imre okl. gépészmérnök
nél, továbbá a vásár rendezőségénél.

Budapest, V., Szemere-utca 8.

Kedvezményes utazás és visum.
Lakáskiutalás.

OLMOT

bármily mennyiségben vezsz
lapunk nyomdájá, Varga-utca 5.

Korona Gőzkenyérgyár R.-T.
bizományi lerakataiban

Barna kenyér 4600 K
Közép barna 6000 K
Fehérkenyér 6800 K
Királykenyér 7600 K

Az első esztendő bebizonyította, hogy
bizományi — lerakati rendszerű a nagyobb
vevőkört, forgalmat és tisztességet a po-
hasznát biztosított kereskedőknek, mert
a legfontosabbat, a kenyeret, fogyasztó
közönségünk eredeti gyári árban kapja. —
Ahol a vevő jó és olcsó kenyeret kap, ott
vásárolja be egyéb szűségletét is.

Az új esztendő beköszönésével újabb
bizományi lerakatokkal létesítünk. Felkérjük
a tisztelt kereskedő urakat, akiket ez
érdekel, hogy bennünket ez ügyben fel-
keresni sziveskedjenek.

Tisztelettel:
Korona Gőzkenyérgyár ipar- és
kereskedelmi részvény-társaság.

Szálkay
lakatos, Piac-utca 38. sz.
Telefon 615.

Készít minden új és javítási
lakatos munkákat a legju-
tányosabb árban. Költségve-
téseknél díjtalanul szolgálók
ugy helyben mint vidékre.
Telefon hívásra azonnal
küldök.

Tanulók fizetéssel felvétetnek.

A „Debreczen”
telefon száma: 789.

Mindenféle írásmunkák lemásolása (egy vagy több példányban)

Iskola jegyzetek könyvmai sokszorosítása

NAGY LAJOS IRODÁBAN — Veres utca 9. — Gépírástanítás!

Karácsonyra már megérkeztek mindenféle újdonságok
Szabó és Zengevald
rőtös és rövidárúteleben Szent Anna-u. 3.
Kabát velourok, női és férfi szövetek, Cosmanosi
ruha és pongyola flanelok. Hírnyákbán, kezyük-
ben óriási választék. — Nagyon olcsó napi árak.

A crepdeschin minden színben leszállított árakon.

Alkalmas karacsonyi ajándék!

RÉSZLETFIZETÉSRE
újából kaphatók a
SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER CO. VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Debreczen, Piac-utca 79. sz.

KÖSZÉN KOKSZ

Ajánlunk
Salgótarjáni és
Baglyasalyai darabos fűtőszén, borsodi szenet, porosz és karvini saloni szenet, gáz- és bányakohésszal, Ignáczaknai kovácsszénét üzemi és háztartási célokra

haszszállítva, a legolcsóbb bányá-áron

Schuschitzky János és Társa szén- és kőszénkereskedés
Debreczen, Szent Anna-utca 7. Telefon 12-48. és 12-62. sz.

mint
a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. és Berg és Hütfewerke Máhr. Oszt. os-
kerületi kizárólagos képviselője

Belvárosi Takarékpénztár Budapest
debreceni fiókja, DEBRECEN.

Piac-utca 53. szám (Hungaria épület).
Telefon: 9-52, 8-40. szám.

Alaptőke: TIZ milliórd.

Foglalkozik
a banküzlet minden
ágával. — Folyószámla váltó kölcsön-
nyel. Olcsó kamatozó törlesztéses köl-
csönnyel. — Elfogad betéteket magas kamatozás
mellett és azokat minden felmondás nélkül fizeti vissza.
Idegen pénzek vétele és eladása és azok átutalása.

Tüzifa
prima száraz, vagon-tételben, vágva és
hasábban, házhoz szállítva, valamint

porosz köszén, koks, mosott kovácszén, előrendű hazai köszén jutányos áron pontosan szállít a
FAFORGALMI. Rt.

ezelőtt **DEBRECZENI FAIPAR R. T.** TŰZIFAOSZTÁLYA.
T. I. p.: SA. ÉTROM-UTCA 5. Telefon 156.

Központi iroda: Bankegyesület, Király-u. 4. Telefon 341.
Vágott fát leblombált kocsiban szállítunk

**KARACSONYI
és
ÚJÉVI**
ünnepekkel való tekintettel
a tearumok árait 20
százalékkal leszállítottam.

50%-os tearum kiváló finom 50,000 K
60%-os : : : 60,000 K
70%-os : : Extra : : 70,000 K

Legszébb újévi ajándék 1 üveg
finom likör, amely nálam félárban
kapható

RÉVI FERENC
szesz és borsagykereskedő,
Debreczen, Hatvan-utca 76. szám.

**Nagy Lajos
hirdet!**

**10 MILLIÓ KORONA LELEPÉSI ÉRTÉK
KAPHAT**
a Mester-utcaiban egy üzletbejűsége
és hozzá egy szép utcai szobát is
pincét! Villanvilágítás!

B. Időfalva utca 17. számú ház, hat-
mas nagy udvarral, belső hűtő-
lakással, istállósággal, gazdasági épületek-
kel, inányos árért megkapható!

**VESZÉK KEZALUL KISZÓRTAS
HORDÓT IS!**
Faragó-utca 7. számú ház 200 millió
koronáért megkapható, az egész ház
lesz ürtive és át lesz adva a vevőnek
beköltözhetésre 30 nap alatt, melyet
az iroda szavatol!

**VESZÉK KEZALUL TIZEDES MÉR-
LEGET (MÁZSAT)!**
A Hatvan utcai kisállomás mögött levő
Töcskertben, a Szondy utca 6. számú
ház vétele olcsóért megkapható, rö-
gion beköltözhető háromszobás utai
lakással és mellékhelyiségekkel!

**6 MILLIÓ KORONA LELEPÉSI ÉRTÉK
ADUNK ÖNNEK 2 SZOBÁS LAKÁST
A SZÉCHÉNYI-UTCAN**
(mellékhelyiség k. nélküli) fűskamarával,
pincével és padlással. Rögtön be-
költözhető!

Nagyon szép utcaiban a vasonvárnál, a
Márton Kármán-utcaiból nyíló Kö-
suth Lajos-utca 6. számú ház. Három-
szobás lakással, mellékhelyiségekkel
gazdasági épületekkel, szőlőteleppel és
konyhakerülettel potomárral megkapható!
De nevelésig potomárral ám!

**TESSENEK
RÖGTÖN MEGTEKINTENI!**
VESZÉK KEZALUL HUSVÁGÓGAPET!
VASUTASOK! Rögtön nézzék meg a
Teglas-utcaiban, a Gyarmathy János ur
tulajdonát képező Szepes-utca 51. sz.
házat. Rögtön beköltözhető lakással.
Roppant olcsóért igazán nevelésig
árárt megkaphatják!

**VESZÉK KEZALUL CSERÉPKÁLYHÁT
BÁLTÓNFÜREDEN** rögion beköltöz-
hető család ház, háromszobás lakással,
mellékhelyiségekkel. Külön v. celiár-
lakással. 3 k. f. hoid szőlőteleppel, ha-
talmas gyümölcsösökkel a lakások összes
buorataival együtt

nevelésig árért megkapható és rögtön
bepincézhető! Beköltözhető!

Veszék kezalul kétszobás épületek és bonyolult épületek!
5 millió K lelepesért adunk szép kis lakást, külön udvarral,
szabad kertés- és baromfi-tartással!

Bővebb felvilágosítások nyerhetők a
Nagy Lajos irodában, Veres-utca 9. sz.

**Lapkihordokat
felvesz a kiadóhivatalt!**

**Legnagyobb kamatot fizet
pénze után ma**

a **NAGY LAJOS** Áru-
és ingatlanforgalmi vállalat

Iroda: Veres-utca 9. Alapított: 1900.

UJ CIPŐÜZLET UJ
Alföldi cipőüzem Piac-u. 83

óriási áruházat nyitott
mélyen leszállított árak mellett
KIRÁLY-UTCA SAROK

UJ CIPŐÜZLET UJ
KUCIK GABOR UTÓDA

Debreceni Magyar Szalmagyári és Husipari r. t.
Debrecen, Verbőczy-u. 10.

Alapított 1860-ban.
Kitünt. Budapest, Berlin, 4 aranyérem
és egy II. díj

Legjobb minőségben szállít a legolcsóbb napi áron szalonnaneműeket, sertés-
zsírt, debreceni kolbászt, virslit és füstölt húsneműeket, vásárolt hizott sertése-
ket és mindennemű szakmába vágó árukat. Vállal bérhizlálást és bér munkát

Telefon 244 — Központi iroda 608
SÜRGŐNYCIM: DEBRECENI VERBŐCZYUTCA

FIÓKÜZLETEK:

I. RÓZSA-UTCA SARKÁN. — TELEFON 397. SZÁM
II. SIMONFFY-UTCA 2. SZ. — TELEFON 786. SZÁM

Általános

Forgalmi Bank Részvénytársaság

Debrecen

Ferenc József-ut

32

(Eredetközösségben a Magyar Általános Hitebankkal)

Alap- és tartaléktőke:
ezerhatszázmillió
korona

Bank- és váltóüzlet. Telefon: 7-20. szám.
Áruosztály. Telefon: 5-96. szám.

Finanzirozások.

**50 drb. bőrkabátot, 100 drb. gyermek-
costümöt elkészve kaptam.**

Az előre haladott idény miatt
legolcsóbb gyári áron árusítom. BUDAPESTI
FERFIRUHÁARUHÁZ, Csapó-utca 17 szám alatt.

Püspöki uradalmi bérpince R. T. Vác

palackozott és hordós fajborai utolérhetetlenek

KARÁCSONYI
ÉS UJÉVI ÜNNEPEKRE A LEGJOBB
AJÁNDÉK!

Kapható: kicsinyben minden fűszerüzletben
Nagyban

Trigárszky Emilnel, Hunyadi-utca 13.
TELEFON: 158. SZÁM

Villanymotort, Dinamót, elad, cseré, javít,
uralkodó, cserél, szakszerűen
legjobb anyagból.
Földvári
Debr. I. Elekrotechnikai
gyár Széchenyi ucca 55.
Telefon 158.

Apróhirdetések

3023-1924-25. gh. szám.

Hirdetés. Az egyetemi gazdasági
hivatal nyilvános árverést tart a bel-
ső és új klinikai telepen összegyűlt
ételmaradék átvételére. 1924 decem-
ber hó 29. délután 5 órakor. H 243

Kardos László
DEBRECEN, KOSSUTH UCCA 9.

Menyasszonyi kelengyék
Mindennemű vásznak,
Női, férfi és gyermekfehérneműek
Paplanok, matrácok,
Harisnyák, zsebkendők,
Pokróczok, takarók, plaidok.

Alapítva 1831-ben

Megbízható és minő-
ségű áru határozott
áron

a legjutányosabb.

Mindent az idejében!

Most olcsón vásárolhat karácsonyra

Frank Ernő

Csapó utca 11

Fiók:

Csapó-utca 90

Vásznat	20.000 K-tól
Zefirt	22.000 K-tól
Kanavászt	24.000 K-tól
Szöveteket	40.000 K-tól
I-a flanelt	23.000 K-tól
Barchet	30.000 K-tól
Harisnyát	10.000 K-tól
Zsebkendőt	6.000 K-tól

Férfi-, női és munka-fehérneműek!

**Magyar Leszámitoló
és Pénzváltó Bank**

debreczeni fiókja

Városi bérpalota (Passage).

Alaptőke és tartalékok 15 milliárd korona.

Bankosztálya:

Telefon: 35. és 9-41. szám.

Elfogad betéteket könyvecskére, hetipénz (koszt.) folyó- és
csekkzámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. Átutalá-
sokat eszközöl az összes külföldi piacokra. Devizákat és ve-
lutákat vesz és elad a legelőnyösebb napi áron. Elfogad minden-
nemű tőzsdéi megbízást értékpapírok vétele és eladására.

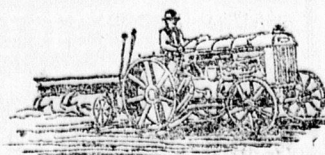
Áruosztálya:

PIAC-UTCA 26. (VÁROSI BÉRPALOTA) TELEFON: 11-66., 11-67. és 11-68.)

Foglalkozik mindennemű mezőgazdasági termények nagy-
ban való vételével és eladásával a legmagasabb napi áron.

ALAKULT: 1869. ALAKULT: 1869.

FORDSON-TRAKTOR

a legolcsóbb és
legbiztonságosabb
Szén, hajt, vontat petrolcummal

HALTENBERGER VILMOS
a Ford-gyárak autorizált képviselője:

BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ-U. 19. — SÜRGŐNYCIM: WILFORD BUDAPEST. — TELEFON: 66-15. SZ.

Apró hirdetések

5000 korondért hirdethet az alantl öt lapban:
 Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Egyetér és, Hajdúföld,
 Tiszántuli Hírlap. Alkalmi apróhirdetés 10 szóból 5000 korona, minden
 további szó 500 korona. — Vastag betűs szavak 1000 korona.

Ha 1-65 rendű
 porosz szénét vagy száraz tűzfát
 vagonféltelben, vagy felvágva ház-
 hoz szállítva akar, forduljon az
Erdélyi tűzifa bevezető R. T.-
 hoz, Fürdő-utca 2.
 Telefon 10-93. sz.
 Telefon vagy levélbeli hívásra
 házhöz megyünk.

AJÁNLAT

Óbor, saját termelés, az ismert minőségű bakaros, literenként kapható csak 16.000 korondért szerdán reggel 9-3 óráig, Poroszlay-ut 53. sz.

Kékkuti ásványvizet kapható: Köztisztviselők összes árudaiban. F167

Bádigos munkát olesón, pontosan készítenek. Sárkány bádigos, Szentanna 12., udvarban. E 54

Szabó László uriszabósága, angol szövet ruhákra Széchenyi-u. 1. Vidékre ruhákat próba nélkül készit.

Tavaszi téglaszükségletét legelőbban most szerezheti be Hortolagyi Téglagyárnál, Szent Anna-u. 11. Házhöz szállítunk. 110

Ora, ékszerjavításokat szakszerűen, jóállással készit. Sretter János, Batthyányi-u. 13. s 181

Karácsonyra legolesőbb és legkellesebb ajándék egy fénykép. Ruzsika műterméből. Fötér 32. sz. E581

Zeneiskolai tanárnő január hó 1-re másodmagával két butorozott szobát keres, esetleg ellátással. Ajánlatok Egyetértéshez. E587

Óbor saját termelés, az ismert minőségű bakaros, literenként kapható csak 16.000, szerdán reggel 9-3 óráig Poroszlay-ut 53. E603

Mindenemű ékszerek legkisebb beszerzési helye
Weisz Mihály és Társa
 aranyműves, órák és ékszerezés Debreczen, Püspöki palota

Az Alföldi pince vendégei kitünő ebédjükhöz, vacsorájukhoz Kékkuti ásványvizet kapnak. F 177

Fényképezési újdonságok és különlegességek művészi kivitelben Ruzsika-nál készülnek. Piac-u. 32. sz. F 183

Elcserezném az érmihályfalvai és érkörtvélyesi 1200 holdas agrár kisajánlástól mentes, tehermentes tagbirtokomat, mely telereszben prima feketé buzatermő agyagtalaj, felezében termékny barna homok föld — hasonlított, lehetőleg Debreczenben vagy környékén fekvő szinte tehermentes, kelően instruált tagbirtokkal. — A birtok áll 1120 hold szántó, 5 konyhakert, 3 gyümölcsös, 35 kaszáló, 10 erdő és 30 hold primatermő fajszőlőből, 420 hold őszi vetéssel parkírozott kastélynál, 58 esakard részére cselédbázissal, 80 hold dohánytermeléshez szükséges új hódjái, méhessel, stb. Dus gazdasági felszereléssel, mindennemű gépekkel. — Igés óbor és léfoatokkal, tényszerű és juhnyájai és gujabeli fajnyakvándékmarha állománnyal stb. — Érteleznie lehet helyben Pataky Sándor nyug. ref. lelkész tulajdonossal. Széchenyi u. 48., vagy a helyszínen Egri Mihály intézővel. E 648

Ruzsika fényképezési műterme ünnep- és vasárnap nyitva, műteremfüttve. Piac-u. 32. F 180
 Sertésdögst elfogadok. Erdélyi Ferenc hentessegéd, Kigyó-u. 19. sz. E 618

Női és férfi fehérneműek, gyermek-ruha és javítást elvállalok, házhoz is megyek. Vigkedvü M.-u. 40. E 652

Dísznőülöshöz fenyőfa dészák, zsíros hordók; borleghúzáshoz új és használt boroshordók mélyen leszállított árban kaphatók báró Györfly N.-né hercegyárban. Nap-u. 4. Telefon: 12-53. E 657

Dívatos női köföny 40.000 K. flanel bagyogó 45.000, alsoszoknya 55.000 K. zefír és frencs férfi ing 55.000 K. lábravaló 27.000 K. Rövész-áruház Csapó u. 21. E 637

Jó házi koszt kapható. Busi-u. 7. 5. ajtó. E 640

Pénzkölcsönt ingatlanra, árufedezéssel olesó kamattal szerez. Hockreda. Szentanna-u. 4. 248

Utlevélek láttaozását legrövidebb időn belül intézi Fuvarlevél felülvizsgálat Piac-u. 42 az udvarban. H 225

Koresolyák élezését gépen olesó árban vállalja Veres István és Páner gyémántműhelye I. Szappanos-u. 19. sz. H 235

LAKÁS, ÜZLET

Elcserezném 1 szobás, villanyvilágítás, nagy kert, gazdasági épületekkel ellátott modern lakásom 3 szobásért lelépéssel. Cim Varga-utca 12. E607

Elcserezném egy szobából, konyhából és kamarából álló telepi lakásomat egy ilyen városiért. Józsaágytartás megengedve. Dobler Péter, Bihar-telep, Keresztesi-utca 15. 229

Kvartély kapható Vörösmarty-u. 32. sz. özv. Györy Józsefnél. Ajtó 4. sz. E 575

Butorraktár a legprimábban felszerelve minden igényt kielégit. — Vertessi butorasztalos, Burgundia-u. 13. sz. A legolesőbb butorbeszerzési forrás. E506

Olesó kölcsönt adok. Értekezés Ungor Dezsőnél, Deák F.-u. 9. Telefon: 7-58. E 575

Miképpen 325. házszámú kovácsműhely haszonbérbe kiadó. E 620

Egy butorozott szoba kiadó magános ur embernek ágynemű nélkül. Értekeznie lehet Piac-u. 26. a házmeletnél. E 619

Kiadók Kossuth-utcai új bérházakkal pince üzletek. E 621

Hatvan utcán vagy közelben egy szoba, konyhás lakást keresek lelépésért vagy csereznék és esetleg ráfizetnék. Cim az Egyetértés kiadóba. E 623

Gyermektelen házaspár butorozott szobát sürgösen keres, lehetőleg a Főterfia részén. Vass József, Hadhazy-u. 9. E 624

Különbejáratu butorozott szoba Piac-u. 77. sz. a. kiadó. Baloldali kisémelet. E 174

Nagy almavásár. Huszonöt kilogramon felüli vételnél ötezer korona. Weisz Mendelnél. Hatvan-u. 36. F 175

Barátság jellegére levél van a Független Ujságnál. F 176

Szoba butorozva, utcai lakásnak, irodának kiadó. Konyha használatos is vagy lelépéssel. Burai vendéglő. E 642

100 millió pótlást kaphat, ha váltós házat elcsereznél. Nemes-u. 21. sz. kert házzal. E 634

Csoda választásban érkeztek

TOILETTEK

SZÖVETBŐL,
 CREP D'CHIN
 CREP MAROCENBŐL

JEMPEREK remek választékban.

Szolid fiatalembernek butorozott szoba kiadó. Weiszné, Bundi u. 15. 245

Lelépéssel keresek két vagy három szobás modern lakást azonnalra esetleg májusra ügynököt díjazok. Cim a kiadóba. 234

Főtérhez közel utcai szoba előszobával irodának kiadó. Értekeznie lehet a Turay trafikban. 252

Gyermektelen tisztviselő házaspár jobbb egy szobás konyhás lakást keres. Cim a kiadóban. 243

Lakótársat keres jobbmódu 50 éves asszonyt pénzbeszedő 50 éven felüli ember. Szobával és konyhával szalon rendelkezik. Értekeznie a Tiszántuli kiadóban

Elcserezném 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakásomat 3-4 szobás lakással. Hatvan-u. 13. E 674

Külön bejáratu utcai butorozott szoba kiadó. Cim: Hunyadi-u. 17. sz. ajtó. E 675

Butorozott szoba 1-2 ur részére kiadó. Paesirta-u. 11. H 227

Fiatalklinikai orvos butorozott szobát keres január 1-re. Leveleket 1925 jelleg alatt a Hajdúföld kiadóba. H 326

Egy vagy 1 szobás lakást keresek május 1925 május vagy augusztus havá beköltözésre Debreczen belterületén. Békébért aranyparitásba fizetnek. Ajánlatokat Kovács József címre, Nyírbátor, Kossuth-u. 17. sz. alá kérek. H 239

Kapualj kiadó. Értekeznie lehet házmeletnél. Csapó-u. 19. H 240

Egy külön bejáratu butorozott szoba kiadó. Kut-u. 14. E 655

Udvari szoba Kossuth-utcan lelépéssel kiadó. Cim az Egyetértésnél. E 653

Egy udvari szoba lelépéssel kiadó. Cim az Egyetértésnél. E 663

Butorozott szoba, konyha használatos gyermektelen házaspárnak január elsejére kiadó. Csapó-u. 19. sz. 264

Virág-utca 6. sz. a. egy szoba konyha, szabad udvarral, egy udvarra nyílóval elcsereznendő. 231

Adó két szoba, konyha, előszoba mellékhelyiségekkel Kossuth- és Hatvan-utcan. Bővebbet Hack, Loránffy-utca 2. F 185

KERESLET

Bejárónót keresek reggel 8-tól d. u. 1-ig. Miklós-utca 25., keresztépület. F165

Nagy raktárhelyiséget keresek Piac-utca közelében. Berger porcellánkereskedő, Piac 66. F169

Szóló 8-25 holdig több évre is felesbe vagy haszonbérbe keresek. Cim a kiadóban. H190

Csizmadia részvényt keresek megvételre. Rakovszky u. 42. E 667

Fél hálószobát és függönyöket veszek. Cim a kiadóban. F 178

Két nagyforgalmu üzlethez megfelelő tőkével lehetőleg fűszerszakmában jártas társat keresek. — Az egyik üzlet régebb idő óta üzemben van, a másik ugyan-e helyen berendezés alatt. Értekeznie csik ünnepnapon vasárnap délután 1-3 óráig. — Cim a Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalában. 267

Jókarban levő nagyobb könyvszekerny vesznék. „Karola” hölgyfórasz, Verböczy-u. 2. F 181

Tökepenészt keresek nagyobb mértékű létesítéshez. Leveleket „Mélisz” jellegre kérek a kiadóba. 257

ÁLLÁST KERES

Német vagy magyar kisasszony keresek két gyermekhez, ki már hasonló állásban volt. Arany János-utca 42. F166

Egy 46 éves intelligens nő házvezetőnek ajánlkozik, háztartás minden ágában jártas, vidékre is elmegy. Homok-utca 88. 224

Raktárnok, felügyelői vagy irodai szolgai állást keres január 1-re jó megjelensé, jó írást, számolást tudó 40 éves ember. Cim az Egyetértésnél. E 551

Karácsonyi és Újévi ajándék tárgyak. Eredei francia Cotty és Montignoul puderek parfümök olesó beszerzési helye.

Egyszázezer korona vásárlásra egy ingyen manikűr bérletet adok.

PARFUMERIE ILONA

külső manikűr, Szent Anna utca 1.

Főzésben gyakorított mindenest kétes idösebb házaspár. Jó koszt, jó fizetés, jó bánásmód. Jelentkezés délután 3-4 óra között Mester-u. 26. sz. utcai lakásban. E 641

Német fordítást gépen is vagy hasonlót vállal főiskolai hallgató. — „Terfekt” jellegre az Egyetértéshez. E 644

Okleveles gazda két évi intenzív külső, belső gazdasági és irodai gyakorlattal megédített, intézői, esetleg más megfelelő állást keres. Cim: Hajdúföldnél. H 222

Jobb nő gyermektelen, magános férfi gondozását vállalja. Cim: Csapó-u. 8. éva. H 241

Perfekt gyors- és gépirónó irodai alkalmazást keres. Cim a Hajdúföldnél. H 244

Nyugdíjas állami tisztviselő, könyvelésben jártas, irodai állást vagy bizalmi állást keres. Cim a kiadóhivatalban. F 184

ÁLLÁST KAP

Munkásnők felvétetnek a Városnyomási könyvkötészetbe. Böszörményi-ut 6. szám. E341

Asetalostanuló felvétetik Darabos-utca 7. E489

Tanulóleányok művirágkészítésre fizetés felvétetnek Rózsa virágcsarnok, Kossuth-utca 2. sz. (Városhézi). E585

Házaló árust keresek textil-árak eladásához, nagy jutalék mellett. — Cim az Egyetértésnél. E 650

Ügynököt textilszakmában azonnal alkalmazok, magas jutalék mellett. Cim az Egyetértésnél. E 651

Úgyes maniküros kisasszonyt azonnal felvesz Kosmetika-intézet. Piac-utca 72. E 669

Magasabb rangú tisztviselőkből alakult

TÜZ

Tűtőanyag kereskedelmi vállalat
Piac-utca 41. szám.
Telefon 353

102,000—108,000 koronáért szállítja mázsánként azonnal házhoz a legkifőbb porosz kőszentet.

Állandóan raktáron tart:

kitűnő porosz kőszentet, üzemi szentet, bánya kőszentet és mosott kovács szentet, amelynek mintája az irodában megtekinthető. — Tisztviselő-ek, fizetési egyenleteknek és egyesületeknek kedvező fizetési feltételekkel.

Tanuló felvételt ifj. Zelinger em. tónél. Kálvin-tér 4. E 661
Szakiskolát végzett, tisztes kereskedő keres 1925. április elsőjére a Hosszupályi Uradalom. Jelentkezés Hosszupályin. F 179
Vásári árust keresek gyári textil-készítmények árusításához. Cím az Egyetértésnél. E 649
Épület műlakatos tanulók felvétel-tek fizetéssel Szalkay lakatos, Piac-utca 38. Telefon: 615. E 622
Magas fizetéssel épület műlakatos tanulók felvételnek Szalkay lakatos-nál. Piac-u. 38. Telefon: 615. szám. E 625
Leégi biztosító-intézet keres agilis üzletszerű tisztviselőket magas java díjazással, akik már a pályán működték. Cím a kiadóban. E 255
Vásári árust keresek gyári textil-készítmények árusításához. — Cím a kiadóban. H 232
Házaló árust keresek textil-árúk eladásához nagy jutalék mellett. Cím a kiadóban. H 230
Ügyvédköt textil szakmában azo-pon alkalmazok magas jutalék mel-lett. Cím a kiadóban. H 231

Farkaskutya egy millió koronáért eladó. Nyilas-telep, Márton Kálmán utca 6. szám. E 626
Eladó egy fűszerüzlet — lakással együtt; azonnal átvehető. — Cím az Egyetértésnél. E 627
Téli raglán és sáros öltöny eladó: Kossuth utca 41. Cím: Koran Győző. E 628
Egy 70 literes, zománcos zsíros bő-dön olesón eladó: Piac utca 38., II. udvar. E 629
Eladó a nagyalomás tőzsomszéd-ságában fekvő téglagyár fele része: 19 katasztrális hold föld, 8 szobás ur lakás, istálló, színek, körkemence, felszerelések stb. kedvező fizetési fel-tételekkel; ügyvédköt díjazok. Érte-kezhetni Balognál, Mester utca 29. E 630
Eladó: Csige-kert, Károly Ferenc József ut 12. számú sarok-telek. Ér-deklődni lehet: Mester utca 29. E 631
Akácjék, egy éves vágásnak, ha-szonra valók, eladók. Varga utca 25. E 241
Ruganyos ágybetét, két darab, el-adó: Weinberger, Hatvan utca 79. E 172
Ház nagy tételekkel, szép gyümöl-csössel. Hajdusoboszló város köz-pontjában, eladó. Weinberger, Hat-van utca 79. E 173
Beköltözhető házak, Lorántffy ut-cán, nagy utcai lakással, istállósval, nagy udvarral, 320 millióért: Sze-chenyi uton nagy telekkel 5 vagon buzaon: Telek utca beköltözhető 4 szobás, fürdőszobás lakással, 5 va-gon buzaért eladók. Máthé, ingatlan iroda. Széchenyi utca 55. E 643
Ház eladó a központban, 4 szobás, kényelmes lakással. Cím az Egyetér-tésnél. E 644
Egy jó mentellő fűszerüzlet, köz-pontban, elkölözés miatt, eladó. Cím az Egyetértésnél. E 645
Kis Singer és Cilinder varrógép sürgősen eladó: Csapó utca 84. E 646
Eladó Beresényi utca 73. számú, csinos, új ház, elfoglalható lakással, valamint egy garnitúra teljesen új őrti bútor. Értekezni lehet 12—14-ig. E 632
Vadász-egyver, 16-os és 20-as eladó. Patond utca. E 636
Eladó 3000 négyszögöl házhely, a Vilmos laktanyával szemben és egy tengeri-daráló: Paesirta utca 10. sz. E 638
Eladó ház, Wolafka-telepen, má-jusi beköltözéssel. Értekezhetni Széchenyi ügyvéd irodájában, Sze-chenyi utca 10. E 250
Motor-kerékpár, Rich 6—7. Hp., 3 sze-mélyes, olesón eladó: Vigkedvű Mi-hály utca 10. E 655
Eladó jó hangu ingaóra: fényezett hálószoba berendezés. Homokkeri u. E 654
Meteor mozi mellett nagyterű ház — 2 szobás lakással — olesón eladó. Értekezhetni: Booskai-tér 12. E 658
Főúti ház, 6. számú ház, beköltöz-hető lakással, nagy műhely és üzlet-helyiséggel együtt eladó. E 659
Ház a belvárosban, beköltözhető lakással, eladó. Értekezhetni: Vár u. 6. szám. E 661
Öt millió adók kosztba, fedezet ol-tenében. Cím az Egyetértésnél. E 661
Ház, beköltözhető lakással: ára 60 millió korona. Homok utca 71. E 662
Rozsot, 5 qrt eladók: Rakovszky u. 12. szám. E 666
Eladó új varrógép és szőnyeg — Szentanna 30, ajtó 3. E 260

Eladó világos kabát, himzéssel, heneser, plüss-divány, ebédő-kredenc, virágállvány: Kut utca 82. E 668
Eladó egy férfi téli nagy kabát, 18 év körüli ifjunak; remek öltöny. — Homokkeri utca 81. E 258
Hálószoba, masszív fényezett, kár-tyozott madracral, heneser és toa-lettel eladó. Halásznál, Simonyi-ut 2. sz. F 186
Eladó Homokkeri, Kiss Áron utca 12. számú, családi nagy ház; azonnal beköltözhető. E 267
Ó és új borok, hordó tételekben is eladók. Értekezhetni: Baross utca 11. szám. H 245
Étkező-fogas, teljesen új, egy 10 kilogrammos konyhamérleg súlyok-al, konyhaállvány, mosófazekak, — esztétikázott függönytartók, üres ládák eladók Halásznál, Simonyi ut 2. szám. F 187
Eladó ház a Szotyori-telepen, Kál-mán utca 14, két szoba, konyha, ka-mara, istálló, 300 négyszögöl földdel. Ára 60 millió. Értekezhetni: Kálmán utca 1. szám alatt. F 182
Élőcs utca 19 számú, három utca-ra nyíló, modern, új ház eladó mindkét sarkán üzlethelyiség. Há-rom-szoba mellékhelyiségekkel elfog-lalható; ügyvédköt díjazok. H 229
Homokkeri, alig használt, sárga, eladó. Megtekinthető: Tenkey, kocsí-gyártó, Hatvan utca 64. H 226
Eladó egy világos, férfi, téli fel-öltő: Péterfia utca 3, a kapu alatti, balra. H 237
Martinkán egy kat. hold szőlő, ba-doggal fedett, egy szobás, konyhás, alapincézett lakóházzal és 900 négy-szögöl szőlő, cseréppel fedett, egy szoba, konyhas lakóházzal eladó. Ér-tekezhetni Nap utca 5. H 233
Szép hangu hegedű olesón eladó: Klein, Czegléd utca 6. E 673
Eladó szép kis családi ház, Kigyó utca 38. szám. Gazdálkodóknak na-gyon alkalmas. Értekezhetni: Mester utca 16. E 676
Hálószoba, új, modern és egy hasz-nált eladó. Jókai utca 44. E 678
Kardcsonty, újévi ajándéknak — lep-kegyűjtemény eladó. Varga utca 29. 3. ajtó. E 254
Szörbölcső telikabát, Wilson var-rógép, divány, fehér hálószoba el-adók. Szentanna 25. E 232
Eladó házhely! Telekvásárlók, ko-moly vevők nézzék meg és ne sza-lasszák el. Jó most megvehető: 325 négyszögöl jó termő fekete föld, Varga-kertben, K. Tóth utca 23. sz. telek, csak ez évben, eladó. Értekezni lehet: Verbőczy utca 12. szám, hátul az udvarban. E 253
Tíz és fél kvadrátos perzsaszőnyeg Péterfia 76. emelet. — eladó. E 257
Eladó Homok utca 92. számú ház, gazdálkodóknak i alkalmas, 100 mil-ió koronáért megkapható; azonnal beköltözhető. E 256
Püspökladányban, Fő-utca 14. szá-mu, hat szobás házastelek eladó; üz-lethelyiséggel kitűnő. H 233
Eladó Vágóhid mellett 10 hold sző-lő, 12 hold kertészet és 18 hold szá-nóföld. Agárdi utcán beköltözhető ház. Keresztési utcán ház vendéglő-vel, 4 szobás lakással. Miklós utca 7. irodában. H 234

Házasságot sikerrel, diszkrétan, a legegyszerűbbtől a legelőkelőbbik — közvetít Darócné, Debreczen, Arany János-utca 15. E 65
Hanyfőző, kifogástalan, gyári árnál jóval olcsóbb 150 ezer koron-áért eladó. Varga-u. 5. nyomda. 195
Gyapjúfonál gyönyörű színekben és legjobb minőségben, valamint Strucepamut is Szilágyinál, Széche-nyi-utca 1. H 66
Kitűnő, Tóby József-féle újléta, valamint Tokaj hegyaljai 6 és új bo-raimat az ünnepekre mindenkinek olcsón ajánlom. Litéres tételekben is Házhoz szállítok. Bikavér, burgundi olasz rizling, ezerjó, Tramini és még több, különféle faj választható pin-cében: Simonffy utca 59. szám. E 224
Holló Imre. E 224
Gépész, 31 éves, szeretne megismer-kedni házasság céljából fiatal leány-nyal, vagy özvegy asszonnyal, kinek nem hozományja van. Leveleket „Ku-lisza” jelígre kérek. E 613
37 éves, özvegy fiatal ember, 65 millió készpénzzel, hasonló hozomá-nyu szőlő, földesb leány vagy öz-vegy asszony komoly ösmeretséggel keresi. Levelet „özvegy ember” jel-igére az Egyetértés kiadóba kérek. E 616
Diszkrét levele van Szimpo-likustól az Egyetértésnél. E 617
Házasság céljából állami alkalma-ssal megismerkedne egyszerűbb, de jómódú gazdálkodó családból, hama-30 év körüli, esetleg vidéki, hajadon-nal, vagy özvegyvel. Leveleket: „Ha-ogymást megértjük” jelígre — az Egyetértéshez kérek. E 641
Idősebb, korrekci ur ember állandó diszkrét barátságát keresi fiatal, szépűket mondott — intelligens, füg-getlen ur leány, „Eszmeesere” jelige-mint az Egyetértéshez. E 638
Fiatal, magános özvegy ur nő is-meretséget keresem, kii anyagilag tá-mogatnak. Teljes című leveleket ké-rek az Egyetértés kiadóba. „Tartás-barátság” jelígre. E 627
Felhívás, A Népszövetségi Hitel-szövetkezet (Király utca 5.) igazgató-sága felhívja azon t. tagjait, kiknek 50 koronas részjegyből az 1923. év jú-niár hó eleje előtt jegyeztek, hogy az 1924. év szeptember 28-án tartott rendkívüli közgyűlés határozatának képest, részjegyeiket 10.000 koronára leendő felbőlyegzés végett és pedig akiknek 100 darabon alul van, e há-telmeny közzétételétől számított két hó, 100-on felülül három hó, 200-on fel-ül 6 hó leforgása alatt — az intéző-karvánál mutatják be. Egyben közli, hogy minden darab részjegy-nek 4000 koronát készpén-ben kötelesek lefizetni. E 238
Ingóra kapható. Cím az Egyetér-tésnél. E 674
Eladó ingatlan, a Kossuth utca 7. sz ház udvari földszintjén, két terem-ből, 20 méter hosszú, padlózat; ha-talosság: a Kossuth utca 9. sz. ház első emeletén, három terem-ből áll, mo-dern, parkettes helyiség. Értekez-teni: Kardoss László cégnél. E 671
Eladó a Csapó-kertben 3 katasz-trális hold kerti föld, megfelelő (ph)-talosság. — Értekezhetni: Kardoss László cégnél. E 671
37 éves özvegy, MÁV nyugdíja segédtséget, két kis gyermekének ke-res egy jó lelkű, gyermekszerető anyát. Lehet özvegy is, némi hozo-mánnyal, 25-161 39-ig. Irjanak „Gyer-mekszerető” jelígre az Egyetértés ki-adóba. E 67
Forgalmas helyen, üzletnek való helyiség kiadó. Cím a kiadóban. E 67
15 millió óvadékkal 14 millióval 12-ig keres egy középkorú férfi. Ja-másra esetleg társulna. — Cím az Egyetértésnél. E 66
Fiatal özvegy uriaszony egy gyul-mékos, szépen berendezett lakással ferjhez menne 35—50 intelligens ur emberhez, lehet özvegy is. Levelet ké-l „Boldogság” jelígre a Tisztelt Hírlap kiadóhivatalába kérek. E 261
Orvosi rendelő esetleg berendezés-sel kiadó. Batthyány-u. 11. H 24
Szentanna új imoni bor: ó 18.000 új 16.000, literenként kapható mind- nap: Bőszörményi ut 45. E 26

ELADAS

Alkalmi áron eladó 10 hold prima föld. Értekezés Szent Anna-utca 11. Iroda. E 244
5 hektó kerti bor eladó. Nyilas-utca 118. sz. E 611
Macsón 18 hold és Bellelegelón 5 hold elosztályu fekete föld eladó. Értekezhetni dr. Pécsi Sándor ügy-véd irodájában, Verbőczy-utca 4. sz. E 610
Eladó 10 hektoliter új, 4 öbor, Batthyányi-utca 11. H 223
Zsokett mellényel, mosdó már-ványlappal, tükörrel, kis divány föl-tött székekkel eladó. Csap-utca 11. balra. E 609
Eladó egy szoba konyha lakás, zárt udvarral, azonnal beköltözhető. Értekezés dr. Fráter Lajos ügyvéd-nél. Piac-utca 73. F 171
Eladó vaskályha, fával és szénmel-fűthető. Schunda-féle pedálos csimbalom, Tüzifa-iroda. Hadházi-ut 16. sz. 195
Cimbalom, kitűnő, pedálos, Schun-da; függőlámpák eladók. Kulesár, Kálvin-tér 4. H 194
Egy fekete öltöny olesón eladó. — Batthyányi-u. 15. E 199
Jómenetellő fűszerüzlet forgalmas helyen eladó. Cím az Egyetértésnél. E 538
Eladó egy szoba, konyhás lakás zárt udvarral, azonnal beköltözhető. Értekezés: Dr. Fráter Lajos ügyvéd-nél. Piac-utca 73. F 162
Öndödön, Veréb-dűllőben a 7. km-nél eladó 3—4 hold föld. Értekezni Batthyányi-u. 17. ügyvédi iroda. — H 179
Eladó 1316 négyszögöl jötermő, gon-dozott szőlő. Ungváry-kertben, kö-ves ut mellett, a városhoz közel. Jutá-nyos árban. Csonka-utca 9. Bihary. H 139
Eladó egy 4-es Hp Hoffher-huzatos jókarban levő cséplőgarnitúra. II. Bőszörmény. Debreceni-körút 2259. sz. H 209
Eladó 3 magyar holdas gyümöl-csős és szántóföld, épületekkel együtt — a szántó külön is eladó. Tócsa-kert Acél utcában. Értekezhetni: Beresé-nyi utca 87. E 279
Melyik ur ember támogatna fia-tal özvegyasszonyt. — „Nem bánja meg” jelígre a Debreczen kiadóba,

VEGYES

Akar ön értségszeni? vagy föl-ten maradt középiskolai tanulmá-nyait magánuton folytatni? Legbiz-tosabb sikerrel előkészít Boross-Gárdos magántanfolyama Budape-sten. Rákóczi ut 57b. Tisztviselőknak kedvezmény. 1435
Pénz! Pénz és buza kölesont bár-menynyit ingatlan fedezetre a legol-csóbb kamat mellett szerez, közvetít Pataky. Csapó-u. 19. keresztútjélet. — 173
Előszó földért egyezés sze-szerint vagy pénzért eladom negye-dik kerületben, nagyalomás közelé-ben 900 négyszögöl területen fekvő nagyterű beköltözhető lakónélküli új házamat — gyümölcsösökkel együtt. Értekezhetni Erzsébet-utca 61. sz. — tulajdonosul, hol egy tizede mérleg és egy bundabéleses férfika-bát is eladó. H 214